

**IONIA BÖLGESİNDE ELE GEÇEN BATI YAMACI
SERAMİKLERİNE GENEL BİR BAKIŞ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Ergin AKIN

Kütahya – 2021

T.C.
KÜTAHYA Dumlupınar Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Arkeoloji Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**IONIA BÖLGESİNDE ELE GEÇEN BATI YAMACI
SERAMİKLERİNE GENEL BİR BAKIŞ**

Danışman:
Prof. Dr. Gökhan COŞKUN

Hazırlayan:
Ergin AKIN

Kütahya-2021

Kabul ve Onay

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından

Arkeoloji Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ OLARAK kabul edilmiştir.

Tez Jürisi	İmza	
	Kabul	Red
Prof. Dr. Gökhan COŞKUN (Danışman)		
Prof. Dr. Neşe ATİK		
Doç. Dr. Fikret ÖZBAY		

Onay

Prof. Dr. Şahmurat ARIK
Enstitü Müdürü

Bilimsel Etik Bildirimi

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım “İonia Bölgesinde Ele Geçen Batı Yamacı Seramiklerine Genel Bir Bakış” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

...../...../2021

Ergin AKIN

Özgeçmiş

Ergin AKIN, İlk ve orta öğrenimini tamamladıktan sonra 2012 yılında Dumlupınar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü'nde lisans eğitimine başladı. 2017 yılında Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı. Lisans eğitimi sırasında 2013-2014 yılları arasında Prof. Dr. A. Nejat BİLGİN başkanlığında yapılan Seyitömer Höyük Kurtarma Kazısı'nda görev aldı.

2017-2019 yıllarında Prof. Dr. Neşe ATİK başkanlığında yapılan Heraion Teikhos Kazısı'nda arkeolog olarak görev aldı. 2017-2018 yıllarında Prof. Dr. Gökhan COŞKUN başkanlığında Lebedos ve Territoryumu Arkeolojik Yüzey Araştırması Projesi'nde görev aldı. 2019 yılında Dr. Olivier Can Henry başkanlığında Labraunda Kazısı'nda arkeolog olarak görev aldı.

ÖZET

IONIA BÖLGESİNDE ELE GEÇEN BATI YAMACI SERAMİKLERİNE GENEL BİR BAKIŞ

AKIN, Ergin
Yüksek Lisans Tezi, Arkeoloji Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Gökhan COŞKUN
Temmuz, 2021, 128 sayfa

“İonia Bölgesinde Ele Geçen Batı Yamacı Seramiklerine Genel Bir Bakış”, adlı bu çalışmada, öncelikle Batı Yamacı Seramiğinin bulunduğu ve adını aldığı yer, gelişim evresi, bezeme unsurları ve Batı Yamacı Seramiklerinin yoğun olarak görüldüğü İonia Bölgesi, yayınlanan tez ve makalelerden ulaşabildiğimiz kadarıyla incelenmiştir.

Çalışmamızın birinci bölümünde Batı Yamacı Seramiklerinin, ilk olarak keşfedilişi, arkeoloji literatüründe neden bu adı aldığı ve sonrasında nasıl ve neden üretildiklerine yanıt aranmıştır.

Çalışmamızın ikinci bölümünde ise Batı Yamacı Seramiği üreten önemli merkezleri inceleyip yerel üretim malzemelerin kil, firnis ve bezeme unsurları incelenmiştir.

Çalışmamızın son bölümünde ise Batı Yamacı Seramiğinin İonia Bölgesi’nde ele geçtiği antik kentler, yayınlanan makale ve tezlerden ulaşabildiğimiz kadarıyla, kil, firnis, bezeme unsurları ve hangi atölyelerde benzer örnekler görüldüğüne dair bilgiler incelenmiş ve araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Atina, Batı Yamacı Seramiği, Ephesos, İonia Bölgesi, Pergamon, Seramik

ABSTRACT**AN OVERVIEW OF WESTERN SLOPE CERAMICS FOUND IN IONIA
REGION****AKIN, Ergin****Master Thesis, Department of Archeology****Thesis Advisor: Prof. Dr. Gökhan COŞKUN****July, 2021, 128 pages**

In this study titled “An Overview of the Western Slope Ceramics Uncovered in the Ionia Region”, Ionia Region, where the Western Slope Ceramics are found and named after, the stage of development and the decoration elements have been examined from the published theses and articles .

In the first part of the study, the first discovery of the Western Slope Ceramics, why it had named such in the archeology literature, and how and why they were produced were examined.

In the second part of the study, the clay, glaze and ornamental elements of locally produced materials were investigated by examining the important centers producing West Slope Ceramics.

In the last part of the study, the ancient cities where the Western Slope Pottery was found in the Ionia Region, as far as we can reach from the published articles and theses, the information about clay, glaze, decoration elements and in which workshops that similar potteries were observed were examined and investigated.

Keywords: Athens, Ceramics, Ephesos, Ionia Region, Pergamon, Western Slope Pottery

ÖNSÖZ

İonia Bölgesinde Ele Geçen Batı Yamacı Seramiklerine Genel Bir Bakış çalışmamın konusunu oluşturmaktadır. Danışman hocamın önerisi üzerine seçmiş olduğum tez çalışmamın arkeoloji bilim dünyasına katkıda bulunmasını dilerim.

Tez konumun belirlenmesinden itibaren çalışmalarımı yönlendirip değerli bilgileriyle katkı sağlayan ve tezimin danışmanlığını yapan değerli danışman hocam Prof. Dr. Gökhan COŞKUN'a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca tez sürecim boyunca desteğini esirgemeyen Prof. Dr. Neşe ATİK'e, Doç. Dr. Figen ÇEVİRİCİ COŞKUN'a ve Doç. Dr. Fikret ÖZBAY'a teşekkürü bir borç bilirim. Bu süreç boyunca maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme, değerli arkadaşlarım Arkeolog Hüseyin USTA'ya, Arkeolog Halil İbrahim SAĞDIÇ'a, Tamara Sena ARAS'a, Ressam Murat KARAOVA'ya ve Ercan DOLUCA'ya teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM BATI YAMACI KAPLARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

İKİNCİ BÖLÜM BATI YAMACI SERAMİĞİ ÜRETEK ÖNEMLİ MERKEZLER

2.1. ATİNA	6
2.2. EPHESES.....	10
2.3. KNİDOS	14
2.4. PARİON	17
2.5. PERGAMON	22
2.6. SARDES	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM IONIA BÖLGESİNDE BATI YAMACI SERAMİĞİNİN GÖRÜLDÜĞÜ KENTLER

3.1. İONIA BÖLGESİ	30
3.1.1 Phokaia.....	30
3.1.2. Nif Dağı	34
3.1.3. Altın Park Arkeolojik Alanı.....	37
3.1.4. Smyrna	40
3.1.5. Erythrai	44
3.1.6. Teos.....	45
3.1.7. Metropolis.....	45
3.1.8. Klaros.....	55
3.1.9. Ephesos	55
3.1.10. Magnesia.....	55
3.1.11. Priene	55
3.1.12. Samos.....	56

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	59
LEVHALAR.....	66
KAYNAKÇA.....	123
DİZİN	128

KISALTMALAR

A.g.e.	Adı geçen eser
bkz.	Bakınız
cm	Santimetre
çev.	Çeviren
ed.	Editör
Lev.	Levha
MÖ	Milattan Önce
No.	Numara
Res.	Resim
s.	Sayfa
vd.	ve diğerleri

TEZ METNİ

GİRİŞ

Arkeolojik kazılarda en çok görülen malzeme seramiktir. Seramiklerin hammaddesi olan kilin kolay ulaşılabilir olması ve kolay şekil alması sebebiyle antik dünyada her yerleşim yerinde üretilmesine olanak sağlamaktadır. Günümüze kadar ulaşabilen bu seramikler incelendiğinde, toplumlar arası ilişki, teknoloji, seramiğin kalitesinden anlaşılan refah seviyesi, seramiklerde görülen bezemeler ve figürlerden anlaşıldığı kadarıyla bu toplumların zevkleri, üretilen kapların çeşitliliğinden anlaşıldığı kadarıyla günlük yaşamda kullanılan formların neler olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Çalışmamızın konusu olan, Batı Yamacı Seramiği olarak arkeoloji literatürüne giren bu seramik türünün ilk olarak, Atina Akropolis’inde yapılan kazı çalışmalarında Akropolis’in batı yamacında ele geçmiş olduğu 1900’lü yılların başlarında yapılan çalışmalarla arkeoloji dünyasına sunulmuştur.

Batı Yamacı Seramiklerini diğer seramik gruplarından ayıran kendine özgü, belirleyici bir bezeme biçimi vardır. Firnis üzerine uygulanan sulandırılmış kilin kalın kullanımı ve rölyef hissi vermesi bu grubun en belirleyici özelliğidir. Ayrıca Batı Yamacı Seramiğinde bitkisel ve geometrik bezemelerin yoğun olarak kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Batı Yamacı Seramiği kap formlarının genel olarak günlük yaşamda kullanılan formlar olduğu ve geniş bir repertuvara sahip olduğu görülmektedir.

Çalışmamızın konusu “İonia Bölgesinde Ele Geçen Batı Yamacı Seramiklerine Genel Bir Bakış” tır. Şüphesiz ki İonia Bölgesi’nin her kentinde Batı Yamacı Seramiğine ait formlar mevcuttur ancak yayınlanan makaleler ve tezlerden ulaşabildiğimiz kadarıyla, sadece on iki antik kente çalışmamızda yer verilmiştir. Çalışmamızda İonia Bölgesi’nin seçilmesi ise Kıta Yunanistan’dan ilk göçlerin Ege Kıyıları’na yapılması ve İonia Bölgesi’nin önemli antik kentleri içermesi olmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

BATI YAMACI KAPLARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

Batı Yamacı Kapları ilk defa, Atina Akropolisi'nin batı yamacında Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün 1900'lü yılların başında yaptığı kazı çalışmaları sırasında ele geçmiştir ve isimlerini buradan almaktadırlar (Kaya, 2018, s. 81). Batı Yamacı Kapları ilk defa Watzinger tarafından ele alınmıştır. Bu çalışma sonucunda ve buluntu yerinden yola çıkılarak bu seramiklere ilk olarak "Westabhangkeramik" ya da "Keramik von Westabhang" denmiştir (Yedidağ, 2011, s. 13). Thompson tarafından ise İngilizce bir terim olarak, Batı Yamacı Kapları anlamına gelen "West Slope Ware" olarak adlandırılmıştır (Rotroff, 1997, s. 39). Rotroff ise bu terim yerine "Batı Yamacı Stili Kapları" demeyi tercih etmiştir. Bu kaplar için günümüzde "Glazed Painted Ware", "Keramik im Westabhangstil", "Light on Dark Decoration", "Decorated Glazed Ware" gibi çeşitli isimlerde kullanılmaktadır (Yedidağ, 2011, s. 13). Batı Yamacı Kaplarının ortaya çıkması ile ilgili, genel olarak "Kırmızı Figür" tekniğinin özensiz olarak uygulandığı MÖ 4. yüzyıl sonları önerilmektedir (Yedidağ, 2011, s. 13). Bu seramiklerin üretiminin MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısına kadar kesintisiz devam ettiği kabul edilmektedir (Yedidağ, 2011, s. 13).

MÖ 4. yüzyılda ortaya çıkan ve bazıları altın bezemeli de olan Kerç vazolarında kullanılan kil astar ve beyaz boya Batı Yamacı tekniğini hatırlatmaktadır (Yedidağ, 2011, s. 14). Çok sık olarak kullanılan sarmaşıklar, zeytin dalı motifleri, ters damla motifleri ve asma motifleri Batı Yamacı Kapları'nda en çok tercih edilen bezemeler olmuşlardır (Yedidağ, 2011, s. 14). Batı Yamacı Kapları'nın ilk olarak Atina'da ortaya çıktığı ve kısa bir süre sonra diğer merkezlerde benzer üretimlerinin yapılmaya başlandığı düşünülmektedir (Yedidağ, 2011, s. 14). Anadolu'da Pergamon, Ephesos gibi yerel üretim merkezleri örnek gösterilebilir. Rotroff, Batı Yamacı Kapları'nın Atina'da ortaya çıkışını Kerç vazolarında burada bulunmuş olmasından dolayı olduğunu düşünmektedir (Rotroff, 1997, s. 41). Parlak siyah astar üzerine kırmızı, beyaz ve diğer renklerle yapılan bezemeler MÖ 360 yılında üretilmiş olan Gnathia vazolarında da görüldüğünden, Batı Yamacı Tekniği bu bağlamda en erken örnek değildir. (Yedidağ, 2011, s. 14). Batı Yamacı Kapları ile Gnathia vazoları arasındaki bağlantı hala belirsizliğini korumaktadır fakat Rotroff'a göre Batı Yamacı Tekniği yeni başlıyorken Gnathia vazoları gelişiminin son aşamasındaydı (Rotroff, 1997, s. 41).

Batı Yamacı Kapları'nın ortaya çıktığı tarih MÖ 4. yüzyıl olarak önerilse de Rotroff, beyaz boyanın kullanılmasını göz önünde bulundurarak Batı Yamacı Kapları için MÖ 295-260 yılları arasını önermekte, net bir tarih için ise MÖ 275 yılını belirtmektedir (Küçük, 2006, s. 53).

Batı Yamacı Kapları'nın erken dönemlerinde görülen formların başında kantharoslar ve kraterler gelmektedir. Yine aynı dönemlerde kapların yüzeyi siyah parlak astarlıdır (Yedidağ, 2011, s. 15). Bezeme motiflerinde meydana gelen değişikliklerle birlikte siyah parlak astarlı kapların kırmızıya ve griye dönüştükleri görülmektedir (Kaya, 2018, s. 82).

Batı Yamacı Kaplarında bezemeler, genel olarak siyah parlak astar zemin üzerine beyaz boya uygulanmasıyla görülür (Kaya, 2018, s. 82). Beyaz boya haricinde sarı renk ve tonlarıda bezemelerde görülmektedir (Kaya, 2018, s. 82). Bezeme; sulandırılmış kil, sulandırılmış kile beyaz boya katılması ve kazınarak olmak üzere kaplara üç şekilde uygulanmaktadır (Küçük, 2006, s. 53). Sulandırılmış kil, kaplar pişirildiğinde turuncumsu, pembemsi ve kırmızımsı renklere dönüşmektedir (Kaya, 2018, s. 82).

Genel olarak natüralist bezeme öğeleri kullanılan Batı Yamacı Kaplarında, MÖ 4. yüzyıldan MÖ 1.yüzyıla kadar sarmaşık, asma dalları ve defne yaprakları en erken süsleme motifleri olarak kullanılmıştır (Kaya, 2018, s. 82). En erken örneklerde girlandlar şeklinde olan bezemeler, zamanla kabın çevresini saran dalga biçimindeki dallarla süslenmiştir (Kaya, 2018, s. 83). Erken örneklerde girlandların ortasından kolye ucu şeklinde üçgen süslemeler de sarmaktadır. MÖ 3. yüzyıldan MÖ 1. yüzyıla kadar Batı Yamacı Kaplarındaki bir diğer motif ise dama tahtası motifidir ve zamanla kareler küçültülerek kullanılmıştır (Kaya, 2018, s. 83). Batı Yamacı Kaplarında MÖ 2. yüzyıldan MÖ 1. yüzyıla kadar görülen en geç geometrik bezeme, çapraz tarama motifidir (Kaya, 2018, s. 83).

Batı Yamacı Kapları, Hellenistik Devir'in gösterişli sofralar kaplarıdır ve çok farklı formları içermektedir. Bu formlar; tabaklar, kâseler, skyphoslar, kantharoslar, kraterler, guttuslar, lekaneler ve amphoralardır (Fırat, 2018, s. 37).

MÖ 4. yüzyılın sonlarında Kırmızı Figürlü Kaplara rakip olarak üretilmeye başlanmış olan Batı Yamacı Kapları, Hellenistik Devir'in sonunda popülerliğini yitirmiş ve zamanla yok olmuştur (Kaya, 2018, s. 84).

İKİNCİ BÖLÜM

BATI YAMACI SERAMİĞİ ÜRETEN ÖNEMLİ MERKEZLER

2.1. ATİNA

Atina'dan ele geçen Batı Yamacı Seramikleri Rotroff tarafından değerlendirilmiştir. Bu tez kapsamında yapmış olduğumuz çalışmada Rotroff'un "*Hellenistic Pottery Athenian And Imported Wheelmade Table Ware And Related Material*" adlı çalışmadan faydalanılarak Atina malzemesi değerlendirilmiştir. Batı Yamacı Seramiklerinin üretim merkezi olarak bilinen ve ilk olarak Atina'da bulunduğundan dolayı burada yerel üretim Batı Yamacı Seramiklerinin varlığı Rotroff tarafından bildirilmiştir.

Kantharos:

Kantharoslar, Hellenistik Devir'de oldukça sevilen bir içki kabıdır. Hellenistik Devir kantharosları, Klasik Tip ve Hellenistik Tip olarak iki grupta incelenmiştir.

Her iki tipin de MÖ 4. yüzyılın başlarından itibaren Batı Yamacı stilinde bezendikleri görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 85).

Klasik kantharoslar erken Hellenistik dönem seramik kronolojisinin belirlenmesinde önemli bir yerdedir (Rotroff S. I., 1997, s. 83). Klasik kantharoslar bu dönemin en popüler içki kabıdır (Rotroff S. I., 1997, s. 83). Kaide kısmı her zaman çıkıntılı bir şekilde işlenmiştir ve kulplar, dikey kulp şeklindedir (Rotroff S. I., 1997, s. 83). Kantharosların yükseklikleri 9-12 cm arasında değişmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 83). Klasik kantharosların Batı Yamacı stilinde bezendiği örnekler, yüksek gövdelidir ve gövdelerinde çıkıntılar görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 85). Ayrıca bu kantharoslar gövdeye dik halka kulplara sahiptirler ve başparmak çıkıntıları görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 85). Bu kantharoslarda bezeme olarak yunus motifleri, sarmaşık dalları, kazıma dallar ve çelenkler görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 85), (Res. 1).

Atina Agorası'ndan ele geçen Hellenistik kantharosların Batı Yamacı stilinde bezenmiş olanları da bulunan diğer siyah firnisli kantharoslara benzer olup oldukça ender olarak ele geçmişlerdir (Rotroff S. I., 1997, s. 106). Ele geçen bu kantharoslarda bezeme alanları boyun kısmında ve gövdededir (Rotroff S. I., 1997, s. 106). Kulplarda; dikdörtgen başparmak çıkıntıları, mahmuzlar ve komik masklar görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 106). Bu kantharoslarda bezeme olarak dama tahtaları, iç içe geçmiş dikdörtgenler gövde üzerinde görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 107). Boyun kısmında ise zeytin yaprağı veya sarmaşık dalı çelengi, dalgalı çizgi, nokta veya boncuk bezemeleri görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 107). Ele geçen bu parçalar MÖ 275 – 175 yıllarına

tariflendirilmiştir (Rotroff S. I., 1997, s. 107). Kantharosların kullanımları MÖ 2. yüzyılda azalmıştır (Rotroff S. I., 1997, s. 107), (Res. 2).

Skyphos:

Klasik Devir'in Korinth ve Attika tipi skyphosları erken Hellenistik Devir'de de kullanım görmüştür (Rotroff S. I., 1997, s. 95). Batı Yamacı stilinde bezenmiş skyphoslarda sadece Korinth tipi skyphoslar görülmekte olup bu tip skyphoslar, yüksek olmayan ayak ve dışa doğru yayvanlaşan halka tipi kaideye sahiptir (Rotroff S. I., 1997, s. 95). Kulpların bazen kantharoslardaki gibi gövdeye dik halka biçimde, bazen de yatay olarak yapıldığı görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 95). Kulplarda başparmak çıkıntısı da görülmektedir. Bezeme iki kulpun arasında kalan kısımda görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 95). Atina Agorası'ndan ele geçen Korinth tipi skyphoslar MÖ 325 - 275 yılları arasında kullanılmışlardır (Rotroff S. I., 1997, s. 95), (Res. 3).

Kâse:

Atina Agorası'ndan ele geçen kâselerin iki farklı tipi bulunmaktadır (Rotroff S. I., 1997, s. 110). İlk tipin profili konik ve yüksekliği azdır (Rotroff S. I., 1997, s. 114), (Res. 4). İkinci tip ise daha küresel gövdeye sahiptir ve ağzı çok hafif dışa çıkıntı yapmaktadır (Rotroff S. I., 1997, s. 113), (Res. 5). Kâselerin tondolarında madalyon şeklinde kabartma süs görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 112). Gövdeleri büyük olan kâselere zengin bir görünüm kazandırmak için iç kısımlarına iki friz şeklinde bezemeler yapılmıştır (Rotroff S. I., 1997, s. 112). Bezemelerin bazılarının yerleştirilme biçimleri gümüş kapları anımsatmaktadır (Rotroff S. I., 1997, s. 114). Bezeme olarak; asma yaprakları, sarmaşık dalları ve defne yaprakları gibi motiflerin ön planda olduğu görülür (Rotroff S. I., 1997, s. 114). Bu bezemeler dışında üzüm salkımları, thymiaterion, yunus balığı, palmet frizleri, çiçek, yıldız, noktalar, kıvrık dal ve ışın motifleri de kullanılmıştır (Rotroff S. I., 1997, s. 114). Tondoda bulunan kabartmalar arasında İris, Nike, Pan, Dionysos – Ariadne ve sadece Dionysos gibi mitolojik figürler görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 114). İç yüzü bezemeli kâseler, MÖ 3. yüzyılın ilk yarısı ile MÖ 1. yüzyıl arasında kullanılmışlardır (Rotroff S. I., 1997, s. 110 - 114).

Tabak:

Atina Agorası'ndan ele geçen tabaklar, Rotroff tarafından iki grup altında incelenmiştir (Rotroff S. I., 1997, s. 152 - 153)

Atina Agorası'ndan ele geçen tabakların ilk grubu olan küçük tabaklardandır (Rotroff S. I., 1997, s. 152 - 153). Bu tabakların çapları 11 cm ile 13,5 cm arasında değişir (Rotroff S. I., 1997, s. 153). Kaplar içbükey ya da dik profillidir (Rotroff S. I., 1997, s. 153). Tabakların tamamı parlak astarlıdır (Rotroff S. I., 1997, s. 153). Tabakların iç kısmında dairesel bezemeler görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 153). Bezemeler arasında, tabaklara özgü olan ve dairesel bezemenin ortasına betimlenen yıldız motifi de görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 153). İç kısımda görülen bezemeler arasında üzüm salkımları, asma yaprakları ve sarmaşık dalları gibi bitkisel motifler görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 153). Bu tipteki tabakların çoğu MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 153). İç kısmında rulet bezeme olan tabak örnekleri ise MÖ 3. yüzyıl ve MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 152-153, Lev. 69), (Res. 6).

İkinci grupta bulunan büyük tabakların çapları 20 cm'den fazladır (Rotroff S. I., 1997, s. 153). Bu grupta bulunan tabaklarda sağlam örnekler az sayıda olup profilleri çeşitlidir ve halka formu kaideye sahiptirler (Rotroff S. I., 1997, s. 153). Bazı örneklerde bulunan küçük delikler tabağın asıldığı düşünmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 153). İç yüzleri çok parlak olmayan siyah renkte astar bulunmakta iken dış yüzde ise dudak kenarının altındaki belli bir bölüm dışında astar görülmemektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 153). Bezeme olarak asma yaprakları, üzüm salkımları, sarmaşık dalları gibi bitkisel motifler ve noktalar görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 153). İç yüzde merkezde çiçek veya yıldız; merkezin çevresinde ise sarmaşık dalları, defne yaprakları, üzüm salkımları gibi bitkisel motifler görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 153). Bu grupta bulunan kaplar genellikle MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 153), (Res. 7).

Krater:

Atina Agorası'ndan ele geçen krater sayısı çok fazla değildir. Batı Yamacı stilinde, bezenmiş olarak destekli kraterler ve kalıp yapımı kraterler görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 136). Bu kaplar, derin ve geniş gövdeye sahip olup boyun kısmının altında yastık ya da makara şeklinde kulpları bulunmaktadır (Rotroff S. I., 1997, s. 136). Bu kapların bahsedilen tarz kulplara sahip olmasından dolayı metal taklidi kaplar oldukları düşünülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 136). Ağız kısmı ya düz şekilde ya da dışa doğru yayvan biçimde yapılmıştır (Rotroff S. I., 1997, s. 136). Kaidesi ise alçak ve halka kaideli olarak yapılmışlardır (Rotroff S. I., 1997, s. 136). Kraterlerdeki bezemeler iki kulpun arasında kalan kısımda geometrik ve bitkisel motifler şeklinde karşımıza

çıkılmaktadırlar (Rotroff S. I., 1997, s. 137). Bu bezemelerin içerikleri dama veya iç içe kareler gibi geometrik motifler, asma ve sarmaşık gibi bitkisel motiflerdir (Rotroff S. I., 1997, s. 137).

Kalıp yapımı kraterlerde bezeme unsurları hem içte hem de dış yüzeyde görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 139). Kraterlerde görülen bezemeler, iç kısmın merkezinde madalyon şeklinde ve ağız kenarının hem içinde hem de dışında geleneksel Batı Yamacı stilinde görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 139). Kraterlerin çoğuna kalın bir sırla kaplama yapılarak metal görünümü kazandırılmıştır (Rotroff S. I., 1997, s. 139).

Kraterlerin en erken örnekleri MÖ 3. yüzyıl, en geç örnekleri ise MÖ erken 2. yüzyıla tarihlendirilmektedirler (Rotroff S. I., 1997, s. 137 - 139 Lev. 56 - 58), (Res. 8).

Oinokhoe:

Batı Yamacı oinokhoeleri ile Batı Yamacı amphoraları yakından ilişkilidirler (Rotroff S. I., 1997, s. 124). Ele geçen parçaların az olması nedeniyle formun gelişimi hakkında çok şey söylemek mümkün değildir (Rotroff S. I., 1997, s. 125). Ele geçen oinokhoeler genel olarak oval gövdeli ve yüksek omuzlu olup nispeten küçük ve ince halka kaideye sahiptirler (Rotroff S. I., 1997, s. 125). Oinokhoeler, ancak Batı Yamacı amphoralarıyla birlikte tarihlendirilebilmektedirler (Rotroff S. I., 1997, s. 125). Oinokholerde genel olarak Batı Yamacı stilinin bitkisel bezemeleri görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 125). Ele geçen parçalar örgü şeklinde olan kulp biçimlerinden dolayı MÖ 250 – MÖ 225 yılları arasına tarihlendirilmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 124 - 125 Lev. 46), (Res. 9).

Lagynos:

Atina'da görülen testi formlu lagynos yuvarlak ağza, aşağıya doğru genişleyen ince boyna, geniş ve basık bir gövdeye, geniş ve halka kaideye sahiptir (Rotroff S. I., 1997, s. 127). Boyundan omuza bağlanan kulp genellikle şerit biçimlidir (Rotroff S. I., 1997, s. 127). Boyundan omuza geçiş yapan kısımda ve karnın ortasında astar boya ile yatay firnis bantlar görülebilmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 127), (Res. 10, Res. 11).

Amphora:

Batı Yamacı amphoraları Hellenistik dönemde görülen eserlerdir (Rotroff S. I., 1997, s. 120). Atina'da üretilen amphoraların formları, hafif dışa çekik ağızlı, silindirik boyunlu ve basık gövdelidirler (Rotroff S. I., 1997, s. 120). Kaideleri ise bir ya da birkaç

kademelidir ve kalıp yapımıdır (Rotroff S. I., 1997, s. 120). Bazı örneklerde gövdenin alt kısmının da kalıp yapımı olduğu görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 120). Metal kaplarda görülen yatay yivler, Batı Yamacı amphoralarının omuzu ile kaidesi arasında da yer alabilmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 120). Amphoraların dış kısmının ve ağzın iç kısmının çok iyi astarlandığı görülmektedir (Rotroff S. I., 1997, s. 120). Bezemeler, iki kulp ve omuz ile boyun arasında, genellikle her iki yüzde de yer almaktadır. Amphoraların boyun kısmına genelde defne çelengi, sarmaşık, palmet, çiçek ve asma gibi bitkisel bezemeler; omuz kısmına ise dama, iç içe kare gibi geometrik bezemeler yapılmıştır (Rotroff S. I., 1997, s. 123), (Res. 12). Atina Agorası'nda Batı Yamacı Kapları tarzında bezenmiş amphoralar MÖ 3. yüzyıl ile MÖ 2. yüzyıl arasına tarihlendirilmektedir. Amphoraların üretimi MÖ 1. yüzyılda tamamen durmuştur (Rotroff S. I., 1997, s. 120 - 124 Lev. 39 - 45).

2.2. EPHEOS

Ephesos'tan ele geçen Batı Yamacı Seramiklerinin yerel üretim olup olmadıkları hakkında kesin bir bilgi olmamakla birlikte ele geçen bir skyphosta ağız kenarında görülen dikey kulpun yerel bir özellik olduğu Gassner tarafından bildirilmiştir (Gassner, 1997, s. 61).

Ephesos'tan ele geçen kapların çoğunun pürüzsüz ve parlak astarlı olduğu görülmektedir (Gassner, 1997, s. 60). Bazı parçalarda mat siyah astar bulunur ancak bunların arka planında ayrıca kahverengi bir astar daha olup olmadığı anlaşılamamıştır (Gassner, 1997, s. 60). Kil rengi sarımsı krem renkte ya da açık portakal renginden pembeye çalan renklerde. Ele geçen kapların üzerindeki yapraklar dışında sarmaşık motifleri de kazıma tekniği ile yapılmıştır (Gassner, 1997, s. 60). İçki kapları dışında kâse ve tabaklarda da tek renkli astarın kullanıldığı görülmektedir. Batı Yamacı Kaplarının Pergamon'da olduğu gibi Ephesos'ta da MÖ 3. yüzyılda ortaya çıktığı anlaşılmaktadır (Gassner, 1997, s. 60). Fakat Ephesos'ta Pergamon'dan ayrı bir yerel stil bulunmaktadır (Gassner, 1997, s. 60). MÖ 3. yüzyılın ortalarında Yunanistan'da kullanılmış olan bitkisel desenlerin Ephesos'ta da görülmesine karşılık Yunanistan'da kullanılmış olan geometrik motifler burada hiç kullanılmamıştır (Gassner, 1997, s. 60). Ephesos kaplarında kazıma tekniğinin daha çok kullanıldığı görülmektedir (Gassner, 1997, s. 60). Kantharoslar, skyphoslar, kâseler, bardaklar, kupalar, kraterler ve amphoralar sıkça görülen kap tipleridir. Basilika'dan ele geçen malzemeler, MÖ 3. yüzyıl ve MÖ erken 2. yüzyıllarda

yoğun olarak kullanım görmüş fakat MÖ 150'den itibaren ortadan kalkmıştır (Gassner, 1997, s. 60).

Skyphos / Kantharos:

Gassner Ephesos'tan ele geçen skyphos ve kantharosları “adlı yayınında” bardaklar başlığı altında incelemiştir.

Bu kaplarda bezeme motifleri az miktarda kullanılmıştır (Gassner, 1997, s. 61). Kullanılan motifler zeytin dalı, sarmaşık dalı ve kalp şeklindeki sarmaşık yapraklarından oluşan diziler şeklindedir (Gassner, 1997, s. 61). Genellikle sulandırılmış kil ile yapılan bu bezemeler oldukça özensizdir (Gassner, 1997, s. 61). Daha geç örneklerde bu yaprak dizisi özensiz bir dalga şeklindeki dala bağlanmaktadır (Gassner, 1997, s. 62). Benzer süsleme Pergamon Sunağı (Schäfer, 1968, s. 153, Taf.12 - D13), (Behr, 1988, s. 148) buluntuları arasında da bulunmaktadır (Gassner, 1997, s. 62). Bazı skyphoslarda kalp şeklindeki yapraklardan oluşan girlandlar yerine sarmaşık dalları bulunmaktadır (Gassner, 1997, s. 62). Dallar kazıma tekniğinde yapılmış; yapraklar açık renkli bir firnisle boyanmıştır (Gassner, 1997, s. 62). Bazı kaplarda nadir olarak kabın yüzeyinin yivli olduğu da görülmektedir (Gassner, 1997, s. 62). Dikey kulplu skyphoslar Hellenistik Devir'de Ephesos'ta en sevilen kap formudur (Gassner, 1997, s. 62). Samos'ta buna paralel tek bir örnek vardır (Gassner, 1997, s. 62). Isler (Isler, 1978, s. Nr. 287, 297) bu örneğin Pergamon'dan ithal edilmiş MÖ 2. yüzyılın erken dönemlerine ait bir kap olduğunu söyler (Gassner, 1997, s. 62). Bu tipin, Ephesos'ta çok sık rastlanması nedeniyle Samos'ta bulunan bu kabın kökeninin Ephesos olması kuvvetle muhtemeldir (Gassner, 1997, s. 62).

Yüksek ve zarif skyphosların yanı sıra kantharosa benzeyen kaplar da bulunmuştur (Gassner, 1997, s. 62). Burada ağız kenarı düz ya da yivli, yarım küre şeklinde içki kapları söz konusudur (Gassner, 1997, s. 62). Ele geçen örneklerden sadece bir tanesinde kabın kaidesi bulunmaktadır (Gassner, 1997, s. 62). Bu kaide tek kademelidir (Gassner, 1997, s. 62). 13 no'lu örnekte görülen makara aplikli kulp, bu kapların karakteristik ögesidir (Gassner, 1997, s. 62). 13 no'lu örnekte, sarmaşık dalları ve yaprakları açık renkli sarımsı sulandırılmış kil ve saplarının kazınması ile yapılmıştır (Gassner, 1997, s. 62), (Res. 13). 14 no'lu örnek basık formlu olması nedeniyle kantharostan çok skyphosa benzer (Gassner, 1997, s. 62), (Res. 14). Skyphoslara karşılık kantharosların bezemeleri sadece kalp biçimli yapraklardan oluşan girlandlar ve sarmaşık

dallarındır (Gassner, 1997, s. 62). 14 no'lu örnekte kazıma tekniği yerine koyu renkli bir firnis ile dal çizilmiştir (Gassner, 1997, s. 62), (Res. 14). 15 no'lu örnekte, koyu gri renkli, kabı çevreleyen süsleme zinciri görülmektedir (Gassner, 1997, s. 62). Kabın alt kısmında dikey yivler bulunmaktadır (Gassner, 1997, s. 62), (Res. 15). 16 no'lu örnekte görülen dikey yivler 15 no'lu örnekte görülen dikey yivleri hatırlatmaktadır (Gassner, 1997, s. 62), (Res. 16). 17 no'lu örnekte ağız parçasında açık renkli kil ile boyanmış yunus balığı ve silik gözüken palmetler yan yana yer almaktadır (Gassner, 1997, s. 62). Bu iki bezeme unsuru Ephesos'ta görülmekle birlikte Pergamon ve Milet'ten de bilinmektedir (Gassner, 1997, s. 62), (Res. 17). Siyah palmet bezemesi 18 no'lu örnekte karşımıza çıkmaktadır (Gassner, 1997, s. 62), (Res. 18). 19 no'lu örnekte, ağız parçasında açık pembe, siyah ponponlar ve iki kısa dikey yiv yan yana yer almaktadır (Gassner, 1997, s. 62). İki kısa dikey yiv ile birbirinden ayrılan açık pembe ve siyah ponponlar kabın ağzını çevrelemektedir (Gassner, 1997, s. 62). Düzenli olarak bir açık bir koyu renk kullanılması bezemede bilinçli olarak yapılmıştır (Gassner, 1997, s. 62), (Res. 19). 20 no'lu örnekte sırf beyaz renkten oluşan çengel motifi kabın ağzını çevreler vaziyettedir (Gassner, 1997, s. 62), (Res. 20). Bu motif Pergamon'da da görülmüştür (Gassner, 1997, s. 62). Ephesos'tan ele geçen örnekler MÖ 3. yüzyıl ve 2. yüzyıla tarihlendirilmişlerdir (Gassner, 1997, s. 62).

Kâse ve Çanak:

İçki kaplarının yanı sıra Ephesos'ta, az sayıda dışı bezemeli bazen de sadece parlak astarlı kâseler bulunmuştur (Gassner, 1997, s. 65). Parçaların çoğunda bitkisel bezemeler hatta özellikle sarmaşık dalları görülmektedir (Gassner, 1997, s. 65). Bunun dışında farklı bezeme örnekleri de bulunmaktadır (Gassner, 1997, s. 65). 21 no'lu örnekte tüm kabın yüzeyinde ağ deseni görülmektedir (Gassner, 1997, s. 65), (Res. 21). 22 no'lu örnek, ağız kenarı metoplara ayrılarak metop ortasına da beyaz noktalar yerleştirilmiş bir şekilde karşımıza çıkmaktadır (Gassner, 1997, s. 65), (Res. 22). Bu örnek Atina'daki E grubu vazoları ile benzerlik göstermektedir (Thompson, 1934, s. 400, E 62), (Gassner, 1997, s. 65). 23 no'lu örnekteki kâse biraz farklıdır (Gassner, 1997, s. 65). Çünkü diğer kâselere göre derindir (Gassner, 1997, s. 65). Derinliği çağdaş olan rölyefli bardaklara benzemektedir (Gassner, 1997, s. 65). (Res. 23). 24 no'lu örnekte kabın dış yüzeyinin yukarı kısmında, ikili yatay firnis bantlar ve sarmaşık dalı vardır (Gassner, 1997, s. 66), (Res. 24). Diğer kâseler çok daha sıgıdır ve yatay firnis bant ile ağız kenarı sınırlandırılmıştır (Gassner, 1997, s. 66).

25 no'lu örnekte alışlagelmiş kalp şeklindeki yapraklar yerine adeta bir damla şeklini almış, konturlarını kaybetmiş ve açık renkli yapraklar yer almaktadır (Gassner, 1997, s. 66). Ayrıca bir önceki örneğe benzeyen yapraklar daha sivri olarak, kazıma tekniği ile yapılmış dallara eklenmiştir (Gassner, 1997, s. 66), (Res. 25).

26 no'lu örnekte görülen sarmaşık dalı bezemesi, dikkat çekici açık renkli ve büyük yapraklarla karşımıza çıkmaktadır (Gassner, 1997, s. 66). Kabin tondosunda bulunan koyu renkli bir yıldız motifi, sarmaşık dalı ile bir arada kullanılmıştır ve kabin kaidesi genellikle halka kaide şeklindedir (Gassner, 1997, s. 66). Pergamon'da, MÖ 2. yüzyılın ortasında bu form popülerliğini kaybetmekle birlikte Ephesos'un güney kapısındaki bazı örneklerde görülmektedir (Gassner, 1997, s. 66), (Res. 26). Aynı zamanda 27 no'lu örnekte görülen yan yana dizilmiş açık pembe ve beyaz yapraklardan oluşan çiçek motifleri de sevilerek kullanılmıştır (Gassner, 1997, s. 66), (Res. 27). Sıra dışı bir örnek olan 28 no'lu örnekte kâsenin dışı kırmızımsı kahverengi astarlıdır (Gassner, 1997, s. 66). Buna karşılık içi kil astarlıdır ve ortasında kırmızımsı kahve ve beyaz yapraklardan oluşan bir çiçek motifi yer almaktadır (Gassner, 1997, s. 66), (Res. 28). Bu tipteki sığ kâselere tondosunda figürlü kabartma olan 29 no'lu örneği de katmak mümkündür (Gassner, 1997, s. 66). Dış kısmı yatay yivlerle bezenmiş olan 29 no'lu örneğin tondosunda sola doğru dönmüş, üzerinden elbisesi kaymış bir nymphe betimlenmiştir (Gassner, 1997, s. 66). Bu nymphe sağ ayağından destek almaktadır ve arkasında kayalık bir ortam görülmektedir. Bu sahne kil ile yapılmış iki çember içerisine alınmıştır (Gassner, 1997, s. 66). Çemberin dışında kazıma ile yapılmış dallar görülmektedir (Gassner, 1997, s. 66). Bu dalların sarmaşık dalı olduğu düşünülmektedir (Res. 29), (A.g.e.: 66). Bu örneğin benzeri bazilikadan ele geçmiştir (Gassner, 1997, s. 66). Ephesos'taki bu grubun benzerlerini Mitsopoulos ve Leon yayınlamıştır (Gassner, 1997, s. 66), (Mitsopoulos - Leon, 1991). Kullanılan bu bezeme unsurlarının, Dionysos ortamlarından alınmış şahsi sunum sympozyumlarında kullanıldığı düşünülmektedir (Gassner, 1997, s. 66). Bu tipin ortaya çıkış yerinin Yunanistan, Makedonya ya da Aleksandria olabileceği düşünülmektedir (Gassner, 1997, s. 66). Fakat bu tip kâseler Hellenistik Dünya'da çok çabuk yayılmıştır (Gassner, 1997, s. 66).

Ephesos'ta kabartmalı kâse ağız parçaları da ele geçmiştir (Gassner, 1997, s. 66). 30 no'lu örnekte hafif dışa açılan dudak görülmektedir (Gassner, 1997, s. 66), (Res. 30). Dudanın altı birkaç ince firnis bant ile sınırlanmıştır (Gassner, 1997, s. 66). Bu firnis bantların altında bir yumurta dizisi ve onun altında da kazıma tekniği ile yapılmış dalların

bir kısmı görülmektedir (Gassner, 1997, s. 66). Bu çanağın formu, Delos'taki kabartmalı kâselerde de görülmüştür (Gassner, 1997, s. 66). Delos örneğinde kabartmalı bezemeler, firnis ile yapılan bezemelerle birlikte kullanılmıştır (Gassner, 1997, s. 66). Bu özellik Pergamon'dan da bilinen bir özelliktir (Gassner, 1997, s. 67). Mitsopouolos'un metal kaplardan esinlendiği düşünülen parçalar, Ephesos'ta Şehir Agorası'nda bulunmuştur (Gassner, 1997, s. 67).

2.3. KNİDOS

Knidos'ta 10 yıllık Amerikan kazılarında bulunmuş yerel üretim 50 adet Batı Yamacı kap parçası vardır (Kögler, 2010, s. 248).

Bu kapların dış astarları, diğer Batı Yamacı Kapları üreten yerlerde olduğu gibi erken dönemlerde, siyahtan zamanla kırmızımsı kahverengiye doğru değişim göstermektedir (Kögler, 2010, s. 248). Bu özelliği ile Knidos üretimini diğer yerlerden ayırmak mümkün değildir (Kögler, 2010, s. 248). Ancak Knidos Batı Yamacı Kapları, diğer yerel üretim kaplarda (megara kâseleri, ince cidarlı, aplike bezemeli, rulet bezemeli kaplar, astarlı kaplar vd.) olduğu gibi ince tanecikli beyaz, sarıdan pembemsi bej, kırmızımsı kahve ya da gri rengi olan hamuru ile diğer Batı Yamacı Kapları üretim yerlerinden ayrılmaktadır (Kögler, 2010, s. 248). Knidos Batı Yamacı Kaplarında homojen ve çok sevilen bir motif tespit edilememiştir (Kögler, 2010, s. 249). Bir motifin tekrarlandığı neredeyse görülmemektedir (Kögler, 2010, s. 249). Knidos üretimi olduğu bilinen ve tarihlenebilen; megara kâseleri, ince cidarlı, aplike bezemeli, rulet bezemeli kaplar ve astarlı kaplar karşılaştırılarak Kögler tarafından incelenmiştir (Kögler, 2010).

Knidos'ta ele geçen buluntulardan Batı Yamacı Stilinin MÖ. 3. yüzyılda başladığı ve MÖ. 1. yüzyılın ilk çeyreğine kadar devam ettiği görülmektedir (Kögler, 2010, s. 250). Knidos'ta ele geçen seramikler, MÖ. 2. yüzyıl ve erken MÖ. 1. yüzyıl örnekleriyle birlikte Pergamon'dan ele geçen seramiklerle de benzer özellikler göstermektedir (Kögler, 2010, s. 250).

Knidos'ta yerel olduğu saptanan kap parçalarının yanı sıra az sayıda ithal Batı Yamacı Kapları da bulunmuştur (Kögler, 2010, s. 250). Yerel üretim olduğu tespit edilen parçalar öncelikli olarak kantharos, içe dönük ağızlı yayvan kâseler ve basık kapaklardır (Kögler, 2010, s. 250). Ele geçen kapaklar 15 örnekle Knidos üretimlerinin 1/3'ünü oluşturmaktadır. Onun dışında genellikle açık kaplar, 10 örnekle içki kapları oluşturmaktadır (Kögler, 2010, s. 250).

Kantharos:

Benzer örneklerle karşılaştırıldığında MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilen 31 no'lu örnekte; dudağın hemen altında yatay bir yiv ve gövdede kazıma yöntemiyle yapılmış, birbirini takip eden yay şeklinde stilize yapraklar görülmektedir (Kögler, 2010, s. 252). Bu örneğin çift dikey halka kulplarının olduğu düşünülmektedir (Kögler, 2010, s. 252), (Res. 31).

Bardak:

MÖ 1. yüzyılın sonlarında yapılan bezemelerin özelliğini gösteren 32 no'lu örnekte, kazıma yöntemiyle yapılmış özensiz spiraller şeklinde devam eden dallar görülmektedir (Kögler, 2010, s. 251), (Res. 32).

33 no'lu örnek ise nadir olarak görülen ve kazıma tekniği ile verilen file/ağ motifi ile MÖ 2. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmektedir (Kögler, 2010, s. 254), (Res. 33).

Kâse:

34 no'lu örnek, benzer örnekler ile karşılaştırıldığında MÖ 2. yüzyılın ortalarından öncesine tarihlendirilmektedir (Kögler, 2010, s. 255). Bu örnekte, kabın tondosundan ışınsal olarak kabın iç kısmına doğru açılan iri defne yaprakları görülmektedir (Kögler, 2010, s. 255), (Res. 34).

35 no'lu örnekte, kâse kenarının içinde çıkıntı/kademe görülmektedir. Birbirine paralel yatay yivler bezeme unsurlarını oluşturmaktadır (Kögler, 2010, s. 256), (Res. 35). Bu parça, Knidos dışındaki yerleşim yerleriyle tam paralellik göstermemekle birlikte, yerel örneklerle karşılaştırıldığında tarihlendirilmesi ise MÖ 3. yüzyılın sonları MÖ 2. yüzyılın başlarını göstermektedir (Kögler, 2010, s. 256).

36 no'lu örnekte kâse kenarının içinde, alt kısımdaki çatallı kuyruğun bir yunus figürüne ait olabileceği düşünülmektedir (Kögler, 2010, s. 256). Bu figür, fırça ile özensiz bir şekilde yapılmıştır (Kögler, 2010, s. 256). Bu parçanın tarihi ise görülen hayvan figüründen dolayı MÖ 3. yüzyılın sonları MÖ 2. yüzyılın başları olarak önerilmiştir (Kögler, 2010, s. 256), (Res. 36).

37 no'lu örnekte sunulan gövde parçasının iç yüzünde birbirini takip eden sarmaşık yaprakları ve dalları ile kil damlacıklarından oluşan bezeme bulunmaktadır.

Sarmaşık dalları kazıma ile belirtilmiştir. Bu parça benzer örnekler ile karşılaştırılarak MÖ 2. yüzyılın 1. yarısına tarihlendirilmiştir (Kögler, 2010, s. 260), (Res. 37).

Tabak:

Knidos'ta ele geçen tabak örnekleri, genel olarak bezemesizdir ve büyük bir kısmı MÖ 3. yüzyıl sonlarından MÖ 1. yüzyılın başlarına kadar kullanım görmüşlerdir (Kögler, 2010, s. 259). Dışa dönük dudaklı kabın ağzına göre düşey pozisyonda, yukarı ve aşağı doğru açık renkli sarmaşık yaprakları ve sapları vardır (Kögler, 2010, s. 258). 31 no'lu tabak Kögler tarafından MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilebilmektedir (Kögler, 2010, s. 258), (Res. 38).

Knidos'ta bulunan 39 no'lu örnekte; tam profil veren balık tabağında, çok silik olarak korunmuş sarmaşık dalları ve yapraklarından oluşan bir bezeme görülmektedir (Kögler, 2010, s. 259), (Res. 39). Ele geçen bu parça tam olarak tarihlendirilememekle birlikte seramiğin mat siyah oluşu, MÖ 2. yüzyılın ortalarından önce üretilmiş olabileceğini göstermektedir (Kögler, 2010, s. 259).

Kapak:

40 no'lu örnekte tutamak (kapak ?) etrafında açık renkli astar ile zor görülebilen dal ve yaprak kalıntıları görülmektedir (Kögler, 2010, s. 262). Bu parça MÖ 3. yüzyılın sonları ile MÖ 2. yüzyılın başlarına tarihlendirilmektedir (Kögler, 2010, s. 262), (Res. 40).

41 no'lu örnekte kapağın omuz kenarında, paralel yapılmış olan iki dairesel yiv'in ortasında tümü açık renkli astarla yapılmış noktalar görülmektedir (Kögler, 2010, s. 262). Bu iki dairesel yivden sonra dairesel olarak yer alan yapraklı dal motifi bulunmaktadır (Kögler, 2010, s. 262). Bu örnek, tipolojik olarak Rodos örnekleriyle karşılaştırıldığında MÖ 3. yüzyılın sonlarından MÖ 2. yüzyılın ortalarına kadar olan bir sürece tarihlendirilmektedir (Kögler, 2010, s. 262), (Res. 41).

42 no'lu örnekte sunulan kapak parçasında, kabın tutacağından aşağıya doğru sarkmış gibi gözüken, kalın şeritten oluşan, bir girland ve kapağın etrafını dolaşan birbirine paralel kazıma ile yapılmış iki yatay yiv görülür (Kögler, 2010, s. 263). Bu parça MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Kögler, 2010, s. 263), (Res. 42).

MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilen 43 no'lu örnekte (kapak ?), omuzda birbirine paralel iki kazıma yiv ve kabın yüzeyine dağınık şekilde yerleştirilmiş sarmaşık

yaprakları ile dal kalıntıları, iki kazıma bant dışında da açık ve koyu renkli astar boya ile yapılmış muhtemelen bitkisel bezeme parçaları görülmektedir. (Kögler, 2010, s. 263), (Res. 43).

44 no'lu örnekte (kapak ?), tutacağın etrafında iki kazıma yiv ve bunu çevreleyen özensiz biçimde yapılmış defne dalları görülür (Kögler, 2010, s. 263). Bu parça MÖ 2. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmiştir (Kögler, 2010, s. 263), (Res. 44).

45 no'lu örnekte kenarı çıkıntılı kapak tutacağının alt kısmında gövdede birbirini takip eden açık renkli astarla yapılmış özensiz sarmaşık yaprakları görülmektedir (Kögler, 2010, s. 263). Bu kapak parçası benzer örneklerle karşılaştırılarak MÖ 2. yüzyılın başlarına tarihlendirilmiştir (Kögler, 2010, s. 263 - 264), (Res. 45).

Amphora:

Knidos'tan ele geçen iki adet yerel örnek bulunmaktadır bu örnekler; Kögler tarafından geniş boyunlu amphoralar başlığı altında işlenmiştir (Kögler, 2010, s. 264).

46 no'lu örnekte, iç içe geçmiş kareler görülmektedir (Kögler, 2010, s. 264). Bu motifin Atina'da sevilerek kullanıldığı bilinmektedir (Kögler, 2010, s. 264). İç içe geçmiş karelerin ayrıca Knidos yerel üretim malzemelerinde de kullanıldığı görülmektedir (Kögler, 2010, s. 264). Bu parça yoğun siyah rengi ve hafif parlak yüzeyi nedeniyle MÖ 3. yüzyıldan daha erken bir döneme tarihlendirilmiştir (Kögler, 2010, s. 264), (Res. 46).

Amphoriskos:

47 no'lu örnek, küçük olduğu için bir amphoriskosa ait olabilir (Kögler, 2010, s. 264). Kabın omzunda, bir yumurta dizisi içinde stilize yapraklardan oluşan bir bezeme, yumurtaların arasında birer nokta ve onun altında bir nokta dizisi bulunmaktadır (Kögler, 2010, s. 264). Malzemenin inceliği ve parlaklığı nedeniyle bu parça MÖ 3. yüzyılın sonlarına tarihlendirilmiştir (Kögler, 2010, s. 264), (Res. 47).

2.4. PARİON

Parion'dan ele geçen yerel üretim Batı Yamacı Seramikleri hakkında incelenen iki tezde de çok fazla bilgi verilmemiştir fakat yerel üretim olduğu düşünülen seramiklerin firnis ve bezemelerinden dolayı bu kanıya varılmıştır.

Parion'dan ele geçen Batı Yamacı Seramikleri Tavukçu'nun (Tavukçu, 2006) Doktora tezinden ve Fırat'ın (Fırat, 2018) yüksek lisans tezinden hareketle çalışmamızda incelenmiştir.

Parion'dan ele geçen Batı Yamacı Kapları içerisinde; kantharoslar, fincanlar, kâseler, tabaklar, guttus, unguentarium, kantharos, krater ve pyksis kapakları yer almaktadır (Fırat, 2018, s. 38). Ayrıca Parion Nekropolü'nden ele geçen, Batı Yamacı özellikleri gösteren tek kulplu kâse, Tavukçu tarafından 2006 yılında doktora tezinde incelenmiştir (Tavukçu, 2006, s. 72). Ele geçen bu parçalarda bezeme olarak; genelde kolye motifleri, sarmaşık yaprağı, uçları sivri damla motifleri, kazıma bezeme ile yapılan kıvrık dallar, dalga motifleri ve çengel motifleri görülmektedir (Fırat, 2018, s. 38). Bezeme, kazıma ve sulandırılmış kil ile yapılmıştır. Astar; kahverengi, siyah, grimsi, yeşilimsi, kırmızımsı renklindedir (A.g.e., s. 38).

Kantharos:

Parion Yamaç Hamamı'nda bulunan kantharoslar Fırat tarafından form ve bezeme açısından beş farklı grupta incelenmiştir (Fırat, 2018, s. 39).

1. grupta incelenen kantharoslar, düz profilli kantharoslardır (Fırat, 2018, s. 39). Bu gruptaki kantharoslar içerisinde bezemeli ve bezemesiz örnekler bulunmaktadır (Fırat, 2018, s. 39). Hamur renkleri kırmızımsı kahverengi, astarları ise koyu gri, siyah ve yeşilimsi gridir (Fırat, 2018, s. 39). Bezeme özellikleri olarak ise kazıma ve inceltilmiş kil boyadan yapılan sarmaşık yaprakları bulunmaktadır. Bu kaplar MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Fırat, 2018, s. 39).

48 no'lu örnek; 10 cm ağız çapına, açık kırmızı kile ve koyu gri firnise sahiptir. Kantharosun boynu iç bükeydir (Fırat, 2018, s. 39). Boyunda kazıma bezeme ile yapılmış sarmaşık dalı ve dalın ucunda sulandırılmış kil boya ile yapılmış sarmaşık yaprağı vardır (Fırat, 2018, s. 39). Kabin gövdesinde ise dikey yivler bulunmaktadır (Fırat, 2018, s. 39), (Res. 48).

49 no'lu örnekte, ağız dışı dönüktür (Fırat, 2018, s. 40). Boynu iç bükey, boyundan gövdeye geçiş ise çıkıntılıdır (Fırat, 2018, s. 40). Boyun kısmında kazıma çizgiler, kıvrık dallar ve nokta bezemeler bulunmaktadır (Fırat, 2018, s. 40). Kabin kulp kısmında mask (satyros ?) bulunmaktadır (Fırat, 2018, s. 40). Kabin gövdesinde ise dikey yivler bulunmaktadır (Fırat, 2018, s. 40). Bu örneğin firnis ve bezeme kalitesine bakıldığında yerel üretim olduğu düşünülmektedir (Fırat, 2018, s. 40). Benzer örnekler ile karşılaştırıldığında bu örnek MÖ 3. yüzyılın sonları MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Fırat, 2018, s. 40), (Res. 49).

2. grupta incelenen kantharoslar 'S' profilli kantharoslardır (Fırat, 2018, s. 41). Bu gruptaki kantharosların ağız çapları 6 – 10 cm arasında değişmektedir (Fırat, 2018, s. 41). Ele geçen kantharosların bezemeleri, boyun kısmında görülmektedir (Fırat, 2018, s. 41). Bezeme olarak kolye süsleri, kıvrık dallar, sivri uçlu damla motifleri, sarmaşık dalları ve kazıma çizgiler görülmektedir (Fırat, 2018, s. 41). Bu bezemelerin renkleri turuncu, pembe ve beyazdır. Kil renkleri, sarımsı kırmızı ve açık kırmızı; astar rengi ise mavimsi siyah, koyu gri, kırmızı ve siyahtır (Fırat, 2018).

50 no'lu örnek, kısa boyundan hemen sonra genişleyen bir forma sahiptir (Fırat, 2018, s. 42). MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilen bu kantharos, profili ile biraz farklı bir örneği temsil etmektedir (Fırat, 2018, s. 42). Boynun en dar yerinde görülen titiz çalışılmış sarmaşık dalı bezemesinin küçük bir bölümü korunmuştur (Fırat, 2018, s. 42), (Res. 50).

3. grupta incelenen kantharoslar, skyphos tipli kantharoslardır (Fırat, 2018, s. 47). Bu gruptaki kantharosların kil renkleri, kırmızı ve kırmızının tonlarıdır; astarları ise gri ve yeşilimsi gridir (Fırat, 2018). Bezeme olarak kıvrık dallar, nokta rozetler, sivri uçlu yapraklar ve kazıma dallar görülmektedir (Fırat, 2018, s. 48). Ele geçen bazı parçaların kulplarında aplik bulunmaktadır (Fırat, 2018, s. 48). Ele geçen bu parçalar MÖ 3. yüzyılın sonu MÖ 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmişlerdir (Fırat, 2018, s. 48). Ağız parçaları ve gövde parçaları dışında kaide parçaları da ele geçmiş ve MÖ 3. yüzyılın ortaları ile MÖ 2. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmişlerdir (Fırat, 2018, s. 48 - 49), (Res. 51, Res. 52 – Res. 53).

51 no'lu örnekteki kantharos parçasının kenar profili düze yakın olup, gövdesi düz bir şekilde aşağı inmektedir (Fırat, 2018, s. 48). Boyun kısmında kazıma şeklinde yatay iki kazıma bant arasında birbirine bitişik betimlenmiş kıvrık dal ve bu dalların uç kısımlarda siyah renkte inceltilmiş kil boyadan üçer adet nokta bezeme yer almaktadır (Fırat, 2018, s. 48). Form ve bezeme özellikleri açısından Atina, Sardes ve Daskyleion örnekleriyle karşılaştırılarak MÖ 3. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilmektedir (Fırat, 2018, s. 48), (Res. 51).

4. grupta incelenen kantharoslar mahmuz kulplu kantharoslardır (Fırat, 2018, s. 47).

Parion Yamaç Hamamı'nda ele geçen mahmuz kulp parçaları dört adettir (Fırat, 2018, s. 47). 54 no'lu örnek, 6 cm ağız çapına sahiptir. Kulp boyu kısa olup, uç kısmı

sivridir (Fırat, 2018, s. 47), (Res. 54). Kap formunun bu özellikleri erken örneklerle benzetilmektedir (Fırat, 2018, s. 47). Atina'da ele geçen bu formdaki mahmuz kulplar MÖ geç 4.yüzyıla tarihlendirilmişlerdir (Rotroff S. I., 1997, s. Fig. 4, 1, 9). 55 no'lu örnekte görülen kulpların boyları uzundur (Fırat, 2018, s. 47). Kenarları düz olan kulpların uç kısımları kare şeklindedir (Fırat, 2018, s. 47). Bu örnekler Atina Agorası'ndan ele geçen formlarla benzerlik göstermektedir ve MÖ 3. yüzyıl ilk çeyreğine tarihlendirilmektedir (Fırat, 2018, s. 47), (Res. 55).

5. grupta incelenen kantharoslar, kalıp yapımı kantharoslardır (Fırat, 2018, s. 41). Parion Yamaç Hamamı'nda bu formdan sadece bir adet ele geçmiştir (Fırat, 2018, s. 41). Ağız kenarları kalıp ile yapılan kantharosun, ağız kenarı ve boyun kısmı korunmuştur (Fırat, 2018, s. 41). 56 no'lu örneğin, ağız çapı 9 cm'dir. Kil rengi kırmızı olan kabın astar rengi ise siyahtır (Fırat, 2018, s. 41), (Res. 56).

Fincan:

57 no'lu örnekte, ele geçen fincan parçasının dudak kenarında bitkisel bezeme görülmektedir (Tavukçu, 2006, s. 72). Kili kiremit rengindedir (Tavukçu, 2006, s. 73). Bezeme ise beyaz boyayla yapılmıştır (Tavukçu, 2006, s. 73). Birbiri içinden çıkan yapraklardan oluşan zincir bezeme boynun tamamında görülmektedir (Tavukçu, 2006, s. 73). Bezeme olarak, Pergamon'dan (Schäfer, 1968, s. Lev.12, D14), (Behr, 1988, s. 150 - 151, Res. 58) ele geçen bir parçayla benzerlik gösteren parçanın MÖ 3. yüzyılın sonlarında yapılmış olduğu düşünülmektedir (Tavukçu, 2006, s. 73), (Res. 57).

Kâse / Tabak:

Bir tabak ya da kâseye ait olabilecek 58 no'lu örnekte, iç kısımda görülen mühürün hangi atölyeye ait olduğu belirlenememiştir (Fırat, 2018, s. 49). Bezeme olarak sulandırılmış kil boya ile yapılmış palmiye yaprağı görülür (Fırat, 2018, s. 49). İç yüz açık kahverengidir ve tondo derin dairesel bir yiv ile çevrelenmiştir (Fırat, 2018, s. 49). Kabın dış kısmında ise sulandırılmış kil ile yapılmış çizgiler görülmektedir (Fırat, 2018, s. 49). Bu çizgilerin uç kısımlarda yuvarlak nokta bezemeler vardır (Fırat, 2018, s. 49). Kabın kil rengi açık gri ve kırmızımsıdır (Fırat, 2018, s. 49). Bezeme özellikleri göz önüne alındığında, MÖ 3. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilmektedir (Fırat, 2018, s. 50), (Res. 58).

Bir tabak ya da kâseye ait olabilecek 59 no'lu örnekte, dış kısmında yatay yivler bulunmaktadır, kabın iç kısmında ise sarımsı kırmızı kil boya ile yapılmış olan çiçek

motifinin etrafında kazıma çizgiler görülmektedir(Fırat, 2018, s. 50). Kabın kil rengi kahverengi, astarı ise siyah renktedir(Fırat, 2018, s. 50). Bezeme ve form özelliklerine bakılarak MÖ 3. yüzyılın sonu MÖ 2. yüzyılın başlarına tarihlendirilmiştir(Fırat, 2018, s. 50),(Res. 59).

60 no'lu örnek ise dışa dönük dudaklı bir tabak örneğidir. Tabağın kili açık kırmızı, astar rengi ise kahverengimsi siyahtır. MÖ 3. yüzyılın sonu MÖ 2. yüzyılın başına tarihlendirilmiştir (Fırat, 2018, s. 50), (Res. 60).

Derin Kâse (Lekane):

61 no'lu örnekte, Parion Yamaç Hamamı'ndan ele geçen derin kâse (lekane) incelenmiştir(Fırat, 2018, s. 51).Derin kâsenin (lekane)ağız çapı 28 cm'dir. Kil rengi kırmızı olan kabın astar rengi ise siyahtır(Fırat, 2018, s. 51).Dışa sarkık dudak üzerindeki yatay iki yiv arasında çengel motifi görülmektedir(Fırat, 2018, s. 51).Bergama, Ephesos, Samaria ve Assos örnekleriyle karşılaştırılarak MÖ 2. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmiştir (Fırat, 2018, s. 51), (Res. 61).

Krater:

62 no'lu örnekte, Parion'dan ele geçen krater parçası sunulmaktadır(Fırat, 2018, s. 52).Siyah astarlı bu parçanın ağız kısmında beyaz kil boya ile yapılan sivri uçlu damla süslemeleri görülmektedir (Fırat, 2018, s. 52). Bezeme kazıma bantlarla çevrelenmiştir (Fırat, 2018, s. 52). MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmiştir (Fırat, 2018, s. 52), (Res. 62).

Pyksis:

63 no'lu örnekte sunulan pyksis parçasının kil rengi kiremit kırmızıdır, astarı ise metalik siyah rengindedir (Tavukçu, 2006, s. 74). Kapağın formu aşağıya doğru daralmaktadır (Tavukçu, 2006, s. 74). Ortada iç içe bulunan iki kazıma bantın arasında beyaz boya ile yapılmış nokta dizisi bulunmaktadır (Tavukçu, 2006, s. 74). Merkezde bulunan motifin etrafını sarmaşık yaprakları ve kıvrık dallarla oluşturulan bezeme çevirmektedir (Tavukçu, 2006, s. 74). Beyaz boya ile yapılmış olan dalgalı çizgiler ve nokta bezemelerle motif zenginleştirilmiştir (Tavukçu, 2006, s. 74). Kapağın dış hatlarını, merkezinde işlenen motifin aynısı çevrelemektedir (Tavukçu, 2006, s. 74). Kabın gövdesinde ise ağız ve tabana yakın bölümlerde, birbirine paralel iki ince kazıma bant arasında inceltilmiş kil ile yapılmış girland süsleme görülmektedir (Tavukçu, 2006, s. 74). Kabın bezeme açısından benzeri Atina Agorası'ndan ele geçen ve Sparkes-Talcott

(Talcott, 1970, s. 245, Lev. 7, Res. 136) tarafından MÖ 4. yüzyılın sonlarına tarihlendirilmiş olan bir oinokhoede görülmektedir (Tavukçu, 2006, s. 74), (Res. 63).

2.5. PERGAMON

Batı Yamacı Seramiklerinin bir diğer üretim merkezi olarak bilinen Ephesos'ta yerel Batı Yamacı Seramiklerinin varlığı Schäfer tarafından bildirilmiştir. Behr ise bezeme unsurlarının uygulanması, hamurda görülen mika, firnisin düşük kaliteli olması ve bazı kap şekillerinden dolayı burada yerel üretimin varlığını belirtmiştir (Behr, 1988, s. 98).

Kantharos:

Schäfer Pergamon'da ele geçen kantharosları, "Karınlı Kadeh" olarak isimlendirilmiştir (Schäfer, 1968, s. 50). Bu kantharosların yaklaşık yükseklikleri 10-25 cm arasında değişkenlik gösterir (Schäfer, 1968, s. 50). Kantharosların kulplarında Hellenistik Devir'de sık kullanılan makara aplikler görülür. Bu makaralara başparmak çıkıntısı da denir (Schäfer, 1968, s. 50). Erken dönemlerde kabın profilinin ince ağız kenarından yumuşak bir kavis yaparak şişkin karına geçişi görülmektedir (Schäfer, 1968, s. 50). Çalışmamızda 64-67 numaralı örneklerle sunulan kantharoslar Schäfer tarafından en erken örnekler olarak belirlenmiştir (Schäfer, 1968, s. 51). 65 numaralı örnek Asklepion'da Hellenistik dolgunun birinci katmanında bulunmuştur ve MÖ 3.yüzyıla tarihlendirilmiştir (Schäfer, 1968, s. 55). Kantharosların zaman içerisinde ağız kısımları daha belirginleşmiş ve bunun örneği olan 66-67 numaralı kantharoslar MÖ 3. yüzyılın başlarından MÖ 190'lı yıllara kadar kullanılmıştır (Schäfer, 1968, s. 55). Schäfer, Smyrna'da bu kantharoslardan çok fazla ele geçtiğini ayrıca Trakya ve Güney Rusya'dan da bu kapların bilindiğini, İskenderiye'de de benzer örneklerinin olduğunu ve Atina'da bu kap grubuna en yakın örneklerin "Kabirler Skyphos"ları olduğunu belirtmektedir (Schäfer, 1968, s. 50, Lev. 14,16), (Res.64, Res. 65, Res. 66, Res. 67).

Behr ise Pergamon'dan ele geçen 'S' profilli kantharoslar üzerinde detaylı bir çalışma yapmıştır. Yaptığı çalışmada bu formu 3 evre altında incelemiştir. Bu 3 evrede de bezemeler; sarmaşık dalları ve yaprakları, damla motifleri ve simetrik bezemeler olarak görülmektedir (Behr, 1988, s. 113 - 115).

I. evrede, kantharoslarda boynun iç bükey, karın ve ağız kısımlarının dış bükey olduğu görülmektedir (Behr, 1988, s. 113). Bezemeler ise genel olarak boynun en dar kısmında yer almaktadır (Behr, 1988, s. 113). Bu evrede bezemeler boynun çok

aşağısında kalmaktadır ve daha geniş alana yayılan sarmaşık dalları ve yaprakları görülmektedir (Behr, 1988, s. 113). I. evreye ait olan kantharoslar, Behr tarafından MÖ 3. yüzyılın ilk yarısı ile MÖ 3. yüzyılın sonlarına tarihlendirmiştir (Behr, 1988, s. 114 - 115), (Res. 68).

II. evrede, ağız kenarlarının dışa çekik olması daha belirgindir ve kabın boyununun kısaldığı ayrıca bezemenin de daha üst tarafta olduğu görülür (Behr, 1988, s. 113). I. evreye göre karın daha şişkindir ve bu şişkinlikle 'S' profili daha keskin görülmektedir (Behr, 1988, s. 113). Bu evrede bezemeler I. evreye göre biraz daha yukarıdadır ve kalitesi düşüktür (Behr, 1988, s. 113). Behr, II. evre kantharoslarının, MÖ 3. yüzyıl sonu ile MÖ 1. yüzyılın üçüncü çeyreğinin başları gibi bir tarih aralığında üretimde olduğunu belirtmiştir (Behr, 1988, s. 114 - 115), (Res. 69).

III. evrede ise gövde şişkin bir görünüm kazanırken boyun daralmaktadır (Behr, 1988, s. 113). Kulplar daha yukarıdan eklenmiştir (Behr, 1988, s. 113). Kulpların yukarıdan eklenmesinden dolayı ise gövde ile kulp oranı arasındaki uyum da bozulmuştur (Behr, 1988, s. 113). Bu evrede bezemeler diğer iki evreye göre kenarda işlenmişlerdir (Behr, 1988, s. 114). Behr, bu formun MÖ 2. yüzyılın sonu ile MÖ 1. yüzyılın ortalarına kadar üretildiğini belirtmiştir (Behr, 1988, s. 114 - 115), (Res. 70).

Behr, özellikle I. evre ve II. evrede bulunan kantharosların, MÖ 4. yüzyılın sonu ile MÖ 3. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen Attika Batı Yamacı kantharoslarından esinlendiklerini belirtmiştir. Sarnıçta bulunan parçalarla birlikte bu kantharosların en erken üretimi MÖ 1. yüzyılın ortalarına inmektedir (Behr, 1988, s. 114 - 115).

Skyphos:

Pergamon'dan ele geçen skyphosların ağız çapları, kabın toplam yüksekliğinden daha büyüktür (Behr, 1988, s. 126). Kabın gövdesi, hafif dışa doğru yayılmıştır. İki dikey kulpu bulunmaktadır. Behr skyphosları 3 tip altında incelemiştir (Behr, 1988, s. 126).

Tip A'da, kabın ana hatları yuvarlak formdadır (Behr, 1988, s. 126). Dudağın hemen altında bulunan yatay yivler, kabın boyun kısmını çevrelemektedir (Behr, 1988, s. 126). Bu yatay yivlerin altında kalan kısımda ise bitkisel bezemeler görülmektedir (Behr, 1988, s. 126). Ağız kısmı hafif dışa açılan formdadır (Behr, 1988, s. 126). Kaideleri ise yüksek ya da alçak kademeli halka kaide şeklindedir (Behr, 1988, s. 126). Bu tipte bulunan skyphoslar MÖ 2. yüzyılın sonuna tarihlendirilmişlerdir (Behr, 1988, s. 129), (Res. 71).

Tip B, Tip A ile aynı temel özellikleri göstermektedir (Behr, 1988, s. 126). Bu tipte farklı olarak yumurta dizisi görülmektedir (Behr, 1988, s. 126). Kapların boyutları ve oranları kabaca aynıdır (Behr, 1988, s. 126). Tip B’de gövde yuvarlak değil kavislidir. Bu varyasyonda bulunan skyphoslar MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmişlerdir (Behr, 1988, s. 129), (Res. 72).

Tip C’ de ise dudak hafif dışa çekiktir ve gövde neredeyse düzdür (Behr, 1988, s. 126). Kabın karın kısmı çok aşağıdadır ve tabanının düz oluşu ile karakterize örneklerdir (Behr, 1988, s. 126). Bu tipteki kaplar, ince cidarı nedeniyle hafif ve zarif görünmektedir (Behr, 1988, s. 127). Bu tipte görülen bezemelerde de sarmaşık dalı ve yaprakları önemli rol oynamaktadır (Behr, 1988, s. 127). Bu tipte bulunan skyphoslar MÖ 2. yüzyılın sonuna tarihlendirilmişlerdir (Behr, 1988, s. 129), (Res. 73).

Bardak / Kâse / Kupa:

Pergamon’dan ele geçen buluntular parçalar halindedir. Ele geçen örnekler iç ve dış yüzeyi bezemeli olarak iki sınıfa ayrılmıştır.

İç Yüzeyi Bezemeliler:

Yumuşak bir kavisle ağza doğru yükselen bir profile sahiptir. Kabın iç yüzündeki merkezde her zaman bir çiçek motifi görülür (Behr, 1988, s. 145). Merkezde bulunan çiçeğin yaprakları, kil boya ve beyaz boya ile dönüşümlü olarak işlenmiştir (Behr, 1988, s. 145). İç kısmın ortasında bulunan yıldız çiçeğinin her yaprağı, dış yüzde bulunan palmet motifi ile aynı aksta bulunmaktadır (Behr, 1988, s. 145). Palmet yaprağı, ortada dik bir yaprak parçası; sağında ve solunda simetrik olarak uçları sağ ve sola kıvrılan yaprak bölümlerinden oluşmaktadır (Behr, 1988, s. 145). İç yüzü bezemeli tabaklar, MÖ 3. ve 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Behr, 1988, s. 145), (Res. 74).

Dış Yüzeyi Bezemeliler:

Schäfer, bu kâselerin ince cidarlı ve sadece dış yüzünün bezemeli olduğunu belirtmektedir (Schäfer, 1968, s. 47). Schäfer tarafından bu kaplar MÖ 220-190 yılları arasına tarihlendirilmiştir (A.g.e.: 47). Behr ise bu kapları iki evre altında incelemiştir (Behr, 1988, s. 147-149).

I. evrenin A varyasyonunda incelenen tüm parçalar hafif içe dönük dudaklı ve içe dönük gövdelidir (Behr, 1988, s. 147). Dudağın altında yer alan kısımda bezemeler, yatay bir veya birden fazla ince yiv ile sınırlandırılmış şekilde görülür ve bitkisel

bezemeler de bu yivlerin arasında görülmektedir(Behr, 1988, s. 147). A varyasyonunun örnekleri Pergamon Zeus Sunağı buluntuları arasında da görüldüğü için ortaya çıkış tarihi olarak en geç MÖ 2. yüzyıl başları önerilmiş ve MÖ 2. yüzyıl boyunca kullanım gördüğü Behr tarafından belirtilmiştir (Behr, 1988, s. 148), (Res. 75).

I. evrenin B varyasyonunda dudak, dik biçimde biter(Behr, 1988, s. 147). Böylece ana hattın bir yarım küreye benzediği görülür(Behr, 1988, s. 147). Burada da ince yivler dekorasyon olarak kullanılmıştır ve yine bitkisel bezemeler yatay iki yiv arasında görülmektedir(Behr, 1988, s. 147).Bu bitkisel motifler; yaprak dizileri, sarmaşık yaprağı dizileri, sarmaşık dallarıdır (Behr, 1988, s. 148). B varyasyonu Asklepion'da MÖ 2. yüzyılın ortalarına doğru görülür ve bu varyasyonun MÖ 2. yüzyılın ortasından ile MÖ 2. yüzyıl sonlarına kadar kullanıldığı Behr tarafından belirtilmiştir (Behr, 1988, s. 149), (Res. 76).

II. evrede ise form yarım küreseldir. Dudak, az bir eğimle içe kıvrılmaktadır ve ağız kenarının iç tarafında çıkıntılı bir profil görülmektedir (Behr, 1988, s. 148). Kapların cidarları I. evreye göre daha kalındır (Behr, 1988, s. 148).II. evrede tüm bezemeler kazıma şeklinde ağız kısmının altında bulunur (Behr, 1988, s. 148). Kabın ağız kenarını dolaşan yatay yivlerin alt kısmında yapraklar ve yaprakların sapları görülmektedir(Behr, 1988, s. 148). Bu evrede iki evrenin özellikleri birbirine benzerlik göstererek karışmaktadır(Behr, 1988, s. 148). Ele geçen parçaların ağız kenarları içe dönük olarak görülür, astarı birçok parçada kırmızıdır ve bu gözlemler neticesinde sigillatolar ile yakın bir ilişkisi olduğunu göstermektedir (Behr, 1988, s. 148). Pergamon'dan ele geçen bu parçaların, MÖ 1.yüzyılın sonu ile MÖ 1. yüzyılın sonlarına kadar görülmeye devam ettiği belirtilmektedir (Behr, 1988, s. 148 - 149), (Res. 77).

Krater:

Pergamon'da çok sayıda ele geçen krater parçalarından dolayı burada krater kullanımının popüler olduğunu söylemek mümkündür (Schäfer, 1968, s. 48). Pergamon Batı Yamacı kraterlerinin kökeni Kerç kraterleridir (Schäfer, 1968, s. 48). Kabın formu, içindeki sıvıyı kepçe ile almaya, dökmeye ve içerisinde bir şeyler karıştırmaya uygun olarak tasarlanmıştır (Schäfer, 1968, s. 48). Bu kapların kendine özgü kulpları vardır (Schäfer, 1968, s. 48). Pergamon'dan ele geçen kraterlerde görülen bezemeler; beyaz sarmaşık dalları ve çiçekleri, palmetler, yunus figürü, aralarında beyaz noktalar bulunan spiraller ve defne yapraklarıdır (Schäfer, 1968, s. 61). Pergamon kraterlerinin benzerleri,

Atina’da MÖ 3. yüzyıldan itibaren kullanılmaktadır (Schäfer, 1968, s. 48). Attika Batı Yamacı Kapları arasında ise nadir görülen örneklerdendir (Schäfer, 1968, s. 49). Thasos, Troya, Samaria, Alexandria ve Kerç’te bu tipin örnekleri görülmektedir (Schäfer, 1968, s. 49), (Res. 78, Res.79).

Amphora:

Pergamon’da ele geçen Batı Yamacı amphoraları dışa çekik ağızlı olup, ağız kenarlarının düz olduğu görülür (Schäfer, 1968, s. 50). Boyun silindirik ve geniş, gövde küresel ve basık, kaide ise alçak ve halka formundadır (Schäfer, 1968, s. 50). Kulplar şerit şeklindedir. Pergamon atölyesinde, diğer atölyelere oranla amphoralarda daha çok bitkisel motiflerin kullanıldığı görülmektedir (Schäfer, 1968, s. 50). Pergamon, Attika atölyesinden form ve bezeme olarak farklı amphoralar üretmiştir (Schäfer, 1968, s. 50). Pergamon’da üretilen amphoralar daha yuvarlak gövdelidir (Schäfer, 1968, s. 50). Gövdenin alt kısmında yivler görülmektedir (Schäfer, 1968, s. 50). Attika atölyesinde amphoralarda Burma kulplar kullanılırken, Pergamon atölyesinde kulpların şerit formda kullanıldığı görülmektedir (Schäfer, 1968, s. 50). Attika atölyesinde bezemeler, boyun üzerinde kolye ucu şeklindeki üçgen süslemeler, omuz üzerinde dama tahtası, iç içe kareler ve dikdörtgen frizler yer alırken; Pergamon atölyesinde, sarmaşık dalının yoğun olarak kullanıldığı bitkisel motifler görülmektedir (Behr, 1988, s. 171).

Pergamon atölyesinde üretilen amphoraların metal kaplardan etkilenilerek üretildiğini şerit kulplardan ve gövdenin alt kısmında yer alan yatay yivlerden anlamak mümkündür (Schäfer, 1968, s. 50), (Res. 80).

2.6. SARDES

Çalışmamızda Sardes’ten ele geçen örnekler Rotroff ve Oliver’ın “*The Hellenistic Pottery From Sardis: The Finds Through 1994*” çalışması üzerinden incelenmiştir. Rotroff ve Oliver’ın Sardes’te ele geçen seramikleri incelediği çalışmada yerel üretim olarak nitelendirilen az sayıda örnek görülmektedir. Sardes’te ele geçen yerel Batı Yamacı Kapları, genel olarak Pergamon üretimi Batı Yamacı Kapları ile benzerlik gösterir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 38).

Sardes’ten ele geçen Batı Yamacı Seramikleri’ni ele geçen ithal kaplardan ayırt etmesi oldukça zordur (Rotroff, Oliver, 2003, s. 38). Sardes’te yerel üretim olarak düşünülen örneklerde bezemeler genel olarak mızrak uçlu kolye ve sarmaşık çelenkleri şeklindedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 38).

Fincan:

Dış Yüzü Bezemeli:

Sardes'te yerel üretim olduğu düşünülen 1 adet dış yüzü bezemeli fincan ele geçmiştir. Sardes'ten ele geçen, yerel örnek olduğu düşünülen fincan içe dönük dudaklıdır ve fincanın üzerindeki yaprak bezemesi net olarak görülememektedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 48). Ele geçen fincanın kil rengi açık kırmızı olup firnisi ise dışta kahverengi iken iç kısımda kırmızıdır (Rotroff, Oliver, 2003, s. 48). Ele geçen bu fincan MÖ 3. yüzyılın sonları ile MÖ 2. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmektedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 48), (Res. 81).

İç Yüzü Bezemeli:

Sardes'te yerel üretim olduğu düşünülen 2 adet iç yüzü bezemeli fincan ele geçmiştir. Sardes'ten ele geçen iç yüzü bezemeli fincanlar "Bronz Ev" buluntularındandır (Rotroff, Oliver, 2003, s. 41). İç yüzü bezemeli fincanların ağızları genellikle düzdür ve bezemeler fincanların iç bölümüyle sınırlandırılmıştır (Rotroff, Oliver, 2003, s. 41). Fincanlarda iç merkezde genellikle bir rozet veya yıldız şeklinde çiçek görülür (Rotroff, Oliver, 2003, s. 41). Bu çiçeklerin yaprakları kırmızı ve beyaz boya ile yapılmıştır (Rotroff, Oliver, 2003, s. 41). Ele geçen fincanların kil renkleri kırmızımsı sarı ve sarımsı olup firnisleri ise soluk kırmızı ve soluk siyahtır (Rotroff, Oliver, 2003, s. 51). Ele geçen bu fincanların alışılmadık bezemelerinden dolayı yerel üretim olduğu düşünülmektedir ve MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 42), (Res. 82, Res. 83).

Amphora:

Sardes'te birçok amphora parçası bulunmuştur ancak yerel üretim olduğu düşünülen 4 adet amphora ele geçmiştir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 42). Ele geçen parçalar omuzlu, alt gövdesi yivli, kaidesi kalıp ile yapılmış veya şerit kulplu amphoralar olup Anadolu'daki diğer buluntularla benzetilmektedirler (Rotroff, Oliver, 2003, s. 42 - 43). Bezeme olarak girland ve bu girlandların ortasında kırmızı ve beyaz renkli kolye ucu ya da dalga şekilleri, çiçekler ve sarmaşık dalları görülmektedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 43). Ele geçen bu parçalar ya Pergamon üretimine yakın yerel üretimler ya da ithal üretimlerdir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 43). Sardes'ten ele geçmiş yerel üretim olduğu düşünülen amphoraların kil renkleri kırmızı tonlarında olup firnisleri kahverengi, kırmızı ve siyah renktedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 53 - 54 - 55). Ele geçen amphoralar MÖ 2.

yüzyıla tarihlendirilmiştir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 43), (Res. 84, Res. 85, Res. 86, Res. 87).

Ele geçen farklı bir örnek ise 86 no'lu örnektir. Bu örneğin boyun kısmında dikey ışınl motifleri görülmektedir ve söz konusu ışın motifleri kabın her iki tarafında da on tane olacak şekilde yapılmışlardır (Rotroff, Oliver, 2003, s. 54 - 55). İnce cidarlı olan bu örnek geniş gövdelidir. Amphoranın kulplarında ise ayakta duran erkek figürü görülmektedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 54 - 55). Figürün sağ eli, figür üzerinde betimlenen pelerini göğsüne doğru kaldırırken sol eli ise gövdeye bitişik olarak yapılmıştır (Rotroff, Oliver, 2003, s. 54 - 55). Gövde üzerinde yatay iki yiv ile sınırlandırılmış dikey yivler vardır ve bu dikey yivlerin arasında kalan bölümde ise bezeme alanı görülmektedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 54 - 55). Bu bezeme alanında gırlar kurdelelere bağlı olarak işlenmiştir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 54 - 55). Ele geçen amphoranın ayak kısmı ise üç girinti ile içbükey olarak daraldıktan sonra iki çıkıntıyla genişlemektedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 54 - 55). Amphoranın ayak kısmında iki adet mask olup masklar kısmen korunmuştur ve ağızları açık olarak betimlenmiştir. Açık olan ağızları deliktir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 54 - 55), (Res. 86).

Sürahi:

Sardes'te ele geçen yerel üretim olduğu düşünülen sürahi yayvan ağızlı olup üstten hafif basık formdadır (Rotroff, Oliver, 2003, s. 43). Boyun kısmında görülen çelenk, kesik dallar ve beyaz boya ile yapılmış meyve bezemelerinden dolayı yerel üretim olduğu düşünülmüştür (Rotroff, Oliver, 2003, s. 43). Ele geçen sürahinin kil rengi kırmızımsı sarı olup firnisi soluk kahvrenge ile siyah renktedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 43), (Res. 88).

Kapaklı Çömlek:

Sardes'ten ele geçen bu örnek sıradışı bir örnektir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 43). Çift kulplu olan çömleğin kulplarının altında bulunan çıkıntıdan dolayı yerel üretim olduğu düşünülmektedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 43). Bu örnekte bezeme olarak beyaz yapraklar görülmektedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 43). Ele geçen örneğin kil rengi kırmızımsı sarı olup firnisi ise siyah renktedir (Rotroff, Oliver, 2003, s. 43), (Res. 89).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
IONIA BÖLGESİNDE BATI YAMACI SERAMİĞİNİN GÖRÜLDÜĞÜ
KENTLER

3.1. İONİA BÖLGESİ

Anadolu'nun batısındaki Aydın ve İzmir illerinin tüm batı sahil kesimi ile Samos ve Khios adalarını da içinde bulunduran bölge Ionia Bölgesi olarak adlandırılmaktadır (Meral, 2003, s. 1). Bölgenin kuzeyinde Aiolia, güneyinde Karia, doğusunda Lydia, bölgeleri bulunmaktadır (A.g.e.: 1). Ada kentleri olarak Samos ve Khios da bölge sınırlarına dâhildir. Smyrna, Ionia Bölgesi'ne katılmadan önce bölgenin kuzey sınırı Hermaios Körfezi'ne kadardı (A.g.e.: 1). Smyrna'nın bölgeye katılmasıyla birlikte bu sınır Hermos nehrine kadar uzanmış Phokaia'yı da bölgeye dâhil ederek buraya kadar genişlemiştir (A.g.e.: 1). Güneyde ise Didyma yakınlarında bulunan Poseidon Burnu'na kadar uzandığını Strabon bize bildirmektedir (A.g.e.: 1). Bölgenin batı sınırını Ege Denizi, doğu sınırını ise Lydia Bölgesi oluşturur (Meral, 2003, s. 1).

3.1.1 Phokaia

Phokaia'dan ele geçen Batı Yamacı Seramiklerini, Civelek'in Olba Dergisinin 2006 yılındaki XIII. sayısında bulunan "*Phokaia 2004: Hellenistik Dönem Seramiği Üzerine Gözlemler*" adlı makalesinde, 2013 yılında "*Phokaia Siyah Firnisli Seramikleri*" üzerine çalışan Doğan'ın yüksek lisans tezinde ve Saygıner'in "*Phokaia Maltepe Tümülsü Erken Hellenistik Dönem Seramiği*" doktora tezinde görme imkânımız olmuştur.

Kantharos:

Phokaia'da 2004 yılında büyük limanın doğusunda kazı çalışmaları yapılmıştır (Civelek, 2006, s. 180). 3 no'lu açmadan, dış yüzeyi parlak siyah firnisli, turuncu kahve renkte killi, kâse kantharosa ait olduğu düşünülen parçalar ele geçmiştir. Bu parçalar erken formu nedeniyle MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Civelek, 2006, s. 180- 186), (Res. 90).

Phokaia Maltepe Tümülsü'nden ele geçen Küçük Asya tipi kantharoslar 17 adettir (Saygıner, 2019, s. 23). Küçük Asya tipi kantharosları Saygıner bezeme unsurlarına göre 3 grupta incelemiştir (Saygıner, 2019, s. 25).

Birinci grupta incelenen kantharoslar, bezeme olarak bir panel içerisinde sınırlandırılmış kolye biçiminde bezemesi olan kantharoslardır (Saygıner, 2019, s. 25), (Res. 91).

İkinci grupta incelenen kantharoslar, bezeme olarak sarmaşık dalları ve kalp yapraklardan oluşan bezemesi olan kantharoslardır (Saygıner, 2019, s. 25), (Res. 92).

Üçüncü grupta incelenen kantharoslar ise bezeme olarak yatay damla bezemesi olan kantharoslardır (Saygıner, 2019, s. 25), (Res. 93).

Phokaia Maltepe Tümülüsü'nden tüme yakın ele geçen ayrıca 5 örnek mevcuttur (Saygıner, 2019, s. 24). Ele geçen bu kantharoslar dışa dönük dudak profilli, belirgin şekilde devam eden dış bükeylik, kabın kaidesine doğru daralmış gövde formu ve dudağın bitiminin hemen altından gövdeye bağlanmış olan rotellalı şerit kulplarıyla dikkat çeker (Saygıner, 2019, s. 24), (Res. 94).

Phokaia Maltepe Tümülüsü'nden ele geçen kantharoslar açık kırmızı hamurlu olup firnisleri siyah renktedir (Saygıner, 2019, s. 24). Ele geçen kantharoslar MÖ 3. ve MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Saygıner, 2019, s. 26).

Kâseler:

Phokaia'da büyük limanın doğusunda yapılan kazı çalışmalarında 1 no'lu açmadan Batı Yamacı Seramik parçalarına ait iki adet kâsenin ağız kenar parçası ve dışa çekik dudaklı derin bir kâsenin ağız parçası ele geçmiştir (Civelek, 2006, s. 186). Parçaların ağız kenarlarının altında, Batı Yamacı Seramiğinde yaygın olarak kullanılan benekler dizisi, küçük kalp biçimli yapraklar, kâsenin ağız tablası üzerinde beyaz boya ile yapılmış sarmaşık yaprakları ve bu sarmaşık yapraklarının aralarında kazıma çizgilerin kullanıldığı görülür (Civelek, 2006, s. 186), (Res. 95). Atina Agorası'ndan (Thompson, 1934, s. 369 - 391) ele geçen benzerleri ile karşılaştırıldığında MÖ 2. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmiştir (Civelek, 2006, s. 186).

Saygıner doktora tezinde Phokaia Maltepe Tümülüsü'nden ele geçen kâseleri yarı küresel kâseler olarak değerlendirmiş ve 6 grupta incelemiştir.

Birinci grupta incelenen kâseler 3 adet ile deniz kabuğu ayaklı kâselerdir (Saygıner, 2019, s. 27). Bu grupta incelenen kâselerin hamur renkleri sarımsı kırmızı ve genellikle açık kırmızı renkte olup firnisleri kırmızı ve siyah renktir (Saygıner, 2019, s. 27 - 28). Deniz kabuğu ayaklı kâselerde Batı Yamacı Stili'nde bezemeler görülmektedir (Saygıner, 2019, s. 28). Sadece bir örnekte alt gövdede iyi yatay yiv görülmektedir (Saygıner, 2019, s. 28). Deniz kabuğu ayaklı kâselerin MÖ 275 – 175 yıllarına arasına ait olduğu düşünülmektedir (Saygıner, 2019, s. 29), (Res. 96).

İkinci grupta incelenen kâseler 4 adet ile mask ayaklı kâselerdir (Saygıner, 2019, s. 29). İkinci grupta incelenen kâselerin hamur renkleri kırmızı olup firnisleri ise koyu gri ve kırmızı tonlarındadır (Saygıner, 2019, s. 227 - 228). Kâselerde görülen mask figürleri işleniş açısından incelendiğinde, genel olarak genişçe açılmış ağız, ucu kalkık basık burun ve keskin çıkıntı yapan kaşlar görülmektedir (Saygıner, 2019, s. 29). Phokaia'da ele geçen mask ayaklı kâseler MÖ 175 – 146 yıllarına arasına tarihlendirilmiştir (Saygıner, 2019, s. 30), (Res. 97).

Üçüncü grupta incelenen kâse aplike ayakla desteklenmiş kâsedir (Saygıner, 2019, s. 30). Phokaia'da tek örnek olarak ele geçmiştir (Saygıner, 2019, s. 30). Ele geçen örnek kırmızı renk hamurlu olup firnisi siyah renktedir (Saygıner, 2019, s. 30). Aplike ayakla desteklenmiş kâse MÖ 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir (Saygıner, 2019, s. 30), (Res. 98).

Dördüncü grupta incelenen kâseler 36 adet ile dış yüzeyi bezemeli kâselerdir (Saygıner, 2019, s. 30). Yarı küresel kâseler grubunda en çok örnek ile temsil edilen gruptur (Saygıner, 2019, s. 30). Ele geçen kâselerin formları küresel gövdeli ve içe çekik ağızlıdır (Saygıner, 2019, s. 31). Dış yüzeyi bezemeli kâselerin hamur renkleri genel olarak kırmızı renkte olup firnisleri genel olarak siyah renktedir (Saygıner, 2019, s. 31).

Dördüncü grupta temsil edilen kâseler kendi aralarında da iki gruba ayrılmıştır (Saygıner, 2019, s. 31).

Dördüncü grubun ilk grubunda incelenen kâselerde bezeme alanı dardır ve yivlerle sınırlandırılmıştır (Saygıner, 2019, s. 31). Bezemeler genel olarak yaprak, sarmaşık yaprağı ya da zeytin çelengidir ve beyaz boya ile yapılmışlardır (Saygıner, 2019, s. 31). Dördüncü grubun ilk grubunda incelenen kâseler MÖ 275 yılından MÖ 2. yüzyılın sonuna tarihlendirilmiştir (Saygıner, 2019, s. 32), (Res. 99).

Dördüncü grubun ikinci grubunda ise dudağı yiv ile biten, bezeme alanı daha geniş olan kâseler incelenmiştir (Saygıner, 2019, s. 32). Bu grupta bezeme daha zengindir (Saygıner, 2019, s. 32). Sarmaşık çelengi, palmetler, zeytin çelenkleri gibi bitkisel motiflerin yanı sıra mızrak ucu şeklinde kolyeler de görülmektedir (Saygıner, 2019, s. 32). Bu grupta incelenen kâseler MÖ 250 yılından itibaren MÖ 2. yüzyılın sonlarına kadar tarihlendirilmiştir (Saygıner, 2019, s. 33), (Res. 100). Ayrıca Phokaia Maltepe Tümülsü'sünden ele geçen kâselerde bir adet kulplu kâse de görülmüştür (Saygıner, 2019, s. 32), (Res. 101).

Beşinci grupta incelenen kâseler ise ağ desenlidir ve 4 adet ele geçmiştir (Saygıner, 2019, s. 33). Kâselerde, kazıma tekniği ile yapılmış ağ motifleri görülmektedir (Saygıner, 2019, s. 33). Ele geçen kâselerin hamurları kırmızımsı sarı veya açık kırmızı renkte olup firnisleri kırmızı, siyah ve gri tonlarındadır (Saygıner, 2019, s. 33). Ele geçen kâseler MÖ 225 – 175 yıllarına tarihlendirilmiştir (Saygıner, 2019, s. 34), (Res. 102).

Altıncı grupta bulunan kâseler 10 adet ile iç yüzeyi bezemeli kâselerdir (Saygıner, 2019, s. 34). Bu grupta incelenen kâselerin hamur renkleri kırmızı tonlarında olup firnisleri kırmızı siyah ve alacalıdır (Saygıner, 2019, s. 34 - 35). Bezeme olarak merkezi süsleme örneği görülen kâselerde açık kırmızı – pembe, pembe – beyaz, kırmızımsı kahverengi – pembe ve kırmızımsı sarı – beyaz renklerle yapılmış yaprak motifleri görülmektedir (Saygıner, 2019, s. 35). Ele geçen iç yüzeyi bezemeli kâseler MÖ 275 – 150 yıllarına tarihlendirilmiştir (Saygıner, 2019, s. 36), (Res. 103).

Ayrıca bu grup altında dış yüzeyi yivlerle süslü olan 3 adet örnek de incelenmiştir (Saygıner, 2019, s. 36). Örneklerden sadece birinin iç kısmında bezeme görülmüştür (Saygıner, 2019, s. 36). Bu parçalar için tarihlendirme MÖ 250 – 150 yılları arasındadır (Saygıner, 2019, s. 36), (Res. 104).

Tabak:

Phokaia İsmetpaşa Mahallesi 1056 ada 13 no'lu parselde yapılan kazı çalışmasında Batı Yamacı tabaklarına ait gövde ve ağız parçası ele geçmiştir (Doğan, 2013, s. 139). Tabağın, iç dudak kenarının alt kısmında yiv görülürken, bunun altında beyaz boyadan yapılmış dikey ve uçları aşağı sarkık olan yapraklardan oluşan palmet motifi görülür (A.g.e s: 139 - 140), (Res. 105). Bulunan tabak MÖ 350-275 yıllarına tarihlendirilmektedir. (A.g.e s: 140).

Phokaia Maltepe Tümülüsü'nden 1 adet servis tabağı ele geçmiştir (Saygıner, 2019, s. 45). Ele geçen tabağın hamur rengi açık kırmızı olup firnisi siyah renktedir (Saygıner, 2019, s. 45). Phokaia'dan ele geçen tabağın Batı Yamacı Stili'nde bezendiği görülmektedir (Saygıner, 2019, s. 45). Burada ele geçen servis tabağı MÖ 225 – 200 yıllarına arasına tarihlendirilmiştir (Saygıner, 2019, s. 46), (Res. 106).

Krater:

Phokaia Maltepe Tümülüsü'nden 18 adet krater ele geçmiştir (Saygıner, 2019, s. 39). Ele geçen kraterler 2 grupta incelenmiştir (Saygıner, 2019, s. 39).

Birinci grupta incelenenler 8 adet olan destek tablalı kulplu kraterlerdir (Saygıner, 2019, s. 39). Ele geçen kraterlerin hamurları açık kırmızı renkte olup firnisleri kırmızı renktedir (Saygıner, 2019, s. 40). Phokaia'dan ele geçen kraterlerde bezemeler ağzın üst yüzeyinde görülmektedir ve bezemeler bitkisel motiflerden oluşmaktadır (Saygıner, 2019, s. 40). Bu grupta incelenen kraterler MÖ 250 – 175 yıllarına tarihlendirilmiştir (Saygıner, 2019, s. 41), (Res. 107).

İkinci grupta incelenen kraterler yatay kulplu kraterlerdir ve 10 adettir (Saygıner, 2019, s. 41). Bu grupta incelenen kraterlerin hamur renkleri açık kırmızı olup firnisleri siyah renktedir (Saygıner, 2019, s. 41 - 42). Yatay kulplu kraterlerde bezeme, ağzın üst kısımlarında yer almaktadır ve bu bezemeler genellikle yonca çelengi, çelenk ve bitkisel rozetlerden oluşmaktadır (Saygıner, 2019, s. 42). Bazı örneklerde ise kaidenin iç yüzeyinde de bezemeye rastlanmıştır (Saygıner, 2019, s. 42). Bu grupta incelenen kraterler MÖ 330 – 150 yılları arasına tarihlendirilmiştir (Saygıner, 2019, s. 43), (Res. 108).

1989 yılında Nekropolis'te A 3-6 açmalarında yürütülen kazı çalışmalarında, Batı Yamacı Seramik parçaları ele geçmiştir (Özyiğit, 1991, s. 130).

1994 yılında tespit edilen seramik çöplüklerinden Batı Yamacı Seramikleri ele geçmiştir (Özyiğit, 1996, s. 9).

3.1.2. Nif Dağı

2019 yılında “*Nif Dağı Kazısında Bulunan Siyah Firnisli Seramikler ile Batı Yamacı Seramikleri*” üzerine çalışan Ceylancı'nın yüksek lisans tezini inceleyip, konumuz olan Batı Yamacı Seramiklerini burada görme imkânımız olmuştur.

Nif Dağı kazılarında ele geçen Batı Yamacı Seramiklerinden toplam 20 adet eser Ceylancı tarafından incelenmiştir (Ceylancı, 2019, s. 49) .

Formlar:

Kantharos:

Nif Dağı kazılarından ele geçen kantharoslar Ceylancı tarafından 1 adet makara kulplu ve 2 adet dışa doğru kalınlaştırılmış ağız kenarlı kantharos olmak üzere iki grup altında incelenmiştir (Ceylancı, 2019, s. 52).

Birinci grupta incelenen makara kulplu kantharosun hamur rengi soluk turuncu rengindedir (Ceylancı, 2019, s. 52). Fırnisi ise iç ve dış yüzeyi siyah renkte olup

pişirmeden kaynaklı yer yer renk değişimi kahverengi tonlarında görülmektedir (Ceylancı, 2019, s. 52). Kulplar arasında kalan kısımlarda stilize bitki dallarından kazıma bezemeler görülmektedir (Ceylancı, 2019, s. 52). Burada ele geçen kantharoslar MÖ 3. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir (Ceylancı, 2019, s. 52), (Res. 109).

İkinci grupta incelenen dışa doğru kalınlaştırılmış ağızlı kantharoslar 2 adet ele geçmiştir (Ceylancı, 2019, s. 52). Ele geçen parçaların hamur renkleri açık kırmızı rengindedir (Ceylancı, 2019, s. 52). Firnisleri ise içte ve dışta siyah parlak firnislidir. Ele geçen parçalarda bitkisel bezemeler ile dala asılmış pendant motifi görülmektedir (Ceylancı, 2019, s. 52). İkinci grupta incelenen kantharoslar MÖ 275 – 260 yıllarına tarihlendirilmiştir (Ceylancı, 2019, s. 52), (Res. 110).

2019 yılında “40. Kazı Sonuçları Toplantısı 1. Cilt” adlı yayında Nif Dağı’nda yapılmış olan kazı çalışmalarından bahsedilmektedir.

2017 yılında Nif Dağı Karamattepe’de yapılan çalışmalarda, Batı Yamacı Stili’nde bezenmiş olan düz ağız kenarlı Attik kantharos parçası ele geçmiştir (Bilgin, 2019, s. 608). Ele geçen parçada fırınlama hatasından dolayı astarın rengi, bazı bölgelerde koyu kırmızıya dönüşmüştür (Bilgin, 2019, s. 608). Ağız kenarının altında, uçları çiçekli olan kıvrık dal motifleri kısmen korunabilmiştir ve bu parça MÖ 3. yüzyıla tarihlenmektedir (Bilgin, 2019, s. 608), (Res. 111).

Kâse:

Nif Dağı kazılarında ele geçen kâseler dışa dönük kenarlı ve yarım küre karınlı kâse olmak üzere iki grup altında incelenmiştir (Ceylancı, 2019, s. 50).

Birinci grupta incelenen dışa dönük kenarlı kâseler 2 adet olarak Ballicaoluk Yerleşmesi’nden ele geçmiştir (Ceylancı, 2019, s. 50). Ele geçen kâselerin ağız çapları 12 cm’dir (Ceylancı, 2019, s. 51). Bu kâselerin iç yüzeyleri bezemelidir (Ceylancı, 2019, s. 51). Kâselerin dış yüzey firnisleri aşındığından burada bulunan bezemeler hakkında net yorum yapılamamıştır fakat kabın yüzeyinde yatay yivler gözlemlenmiştir (Ceylancı, 2019, s. 51), (Res. 112).

İkinci grupta incelenen yarım küre karınlı kâseler 10 adet ile burada bulunmuş en yoğun seramik grubunu oluşturmaktadır (Ceylancı, 2019, s. 51). Ele geçen parçaların 7 tanesi ağız, 3 tanesi ise gövde parçasıdır (Ceylancı, 2019, s. 51). Kâselerin ağız çapları 9 – 15 cm arasında değişmektedir (Ceylancı, 2019, s. 51), (Res. 113).

Nif Dağı kazılarında ele geçen kâseler benzer örneklerle karşılaştırılarak MÖ 3. yüzyıl ortaları ve ikinci yarısı ile MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Ceylancı, 2019, s. 51). Ele geçen kâselerin hamurları turuncu ve krem tonlarında olup firnisleri kırmızı, kahverengi, sarımsı krem ve genel olarak siyahtır (Ceylancı, 2019, s. 173 - 178).

2018 yılında “39. *Kazı Sonuçları Toplantısı 3. Cilt*” adlı yayında Nif Dağı’nda yapılmış olan kazı çalışmalarından bahsedilmektedir.

2016 yılında Nif Dağı Ballicaoluk’ta yapılan çalışmalarda, Batı Yamacı Seramikleri’ne ait yarım küre gövdeli kâse parçaları ele geçmiştir (Bilgin, 2018, s. 312). Ele geçen kâse parçası MÖ 3. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmiştir (Bilgin, 2018, s. 312).

Ballicaoluk’ta AD 25 A açmasında da Batı Yamacı Stili’nde kâse parçaları ele geçmiştir (Bilgin, 2019, s. 613). Kâse parçaları MÖ 3-2 yüzyılın birinci yarısına tarihlendirilmişlerdir (Bilgin, 2019, s. 613), (Res. 114).

Mastos:

Nif Dağı kazılarında Ballicaoluk Yerleşmesi’nden 3 adet mastos ele geçmiştir. Ele geçen mastoslar, ince cidarlı ve konik gövde yapısına sahiptir (Ceylancı, 2019, s. 50). Ağız çapları 10 – 15 cm arasında değişmektedir (Ceylancı, 2019, s. 50). Kapların iç yüzeylerinin boyalı olduğu görülmektedir (Ceylancı, 2019, s. 50). Eserlerin firnisleri aşınmış olmasına rağmen yatay firnis bantlar ve nokta bezemeli dal kıvrımları görülmektedir (Ceylancı, 2019, s. 50). Ele geçen mastoslar MÖ 3. – 2. yüzyıla tarihlendirilmişlerdir (Ceylancı, 2019, s. 50). Buradan ele geçen mastosların hamur renkleri turuncu tonlarında olup firnisleri kahverengi ve siyah tonlarındadır (Ceylancı, 2019, s. 171 - 172), (Res. 115).

Unguentarium:

2019 yılında “40. *Kazı Sonuçları Toplantısı 1. Cilt*” adlı yayında Nif Dağı’nda yapılmış olan kazı çalışmalarından bahsedilmektedir.

Ballicaoluk’ta AD 25 A açmasında da Batı Yamacı Seramiklerine ait unguentarium parçalar halinde tüme yakın olarak ele geçmiştir (Bilgin, 2019, s. 613). Kâse parçaları MÖ 3. – 2. yüzyılın birinci yarısına, unguentarium ise MÖ 300 – 250 yıllarına tarihlendirilmişlerdir (Bilgin, 2019, s. 613), (Res. 116).

Testi:

Nif Dağı kazılarında ele geçen bir parçanın testiye ait olduğu düşünülmüştür (Ceylancı, 2019, s. 53). Dış yüzeyi siyah firnisli olan kabın iç yüzeyinde firnis görülmemektedir (Ceylancı, 2019, s. 53). Dış yüzeyde görülen beyaz firnis bantın üzerinde kazıma ile işlenmiş birbirini takip eden yay şeklinde çizgiler görülmektedir (Ceylancı, 2019, s. 53). Ele geçen bu parça MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmektedir (Ceylancı, 2019, s. 53), (Res. 117).

Nif Dağı kazılarında ele geçen burma kulplu testinin ağız kısmı dışa doğru geniş, gövdesi basık, omzu dar, kaidesi ise halka formunda hafif yüksektir (Ceylancı, 2019, s. 52). Burma kulplu testinin hamuru soluk kırmızı rengindedir (Ceylancı, 2019, s. 52). Kabın dış yüzeyinde siyah firnis görülmektedir ancak pişirmeden kaynaklı yer yer renk değişimi kahverengi tonlarında mevcuttur (Ceylancı, 2019, s. 52). Dışa doğru kavis yapan burma kulp, omuz üzerine oturtulmuştur (Ceylancı, 2019, s. 52). Burma kulpun bir ucundan başlayarak boynu çevreleyen pendentif motifli girland görülmektedir (Ceylancı, 2019, s. 52). Omuz üzerinde görülen sarmaşık yapraklı bezeme, kulpun bitiş noktasından başlayarak omuz çevreler (Ceylancı, 2019, s. 52). Gövdenin alt kısmında ve motiflerde görülen iki yatay yivde beyaz boya kullanıldığı görülmektedir (Ceylancı, 2019, s. 52). Kabın üzerinde görülen dil motifleri ise dikey olarak yivlerin altından kaideye doğru inmektedir (Ceylancı, 2019, s. 52). Kulp bitişinde ise üç dikey çentik görülmektedir (Ceylancı, 2019, s. 52). Ele geçen burma kulplu testi MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmiştir (Ceylancı, 2019, s. 52), (Res. 118).

2012 yılında “33. Kazı Sonuçları Toplantısı 3. Cilt” adlı yayında Nif Dağı’nda yapılmış olan kazı çalışmalarından bahsedilmektedir.

Nif Dağı, Balıcaoluk Kalesi’nde 2010 yılında, tepeyi ve yerleşim yerini çevreleyen sur duvarı etrafında sondaj ve kazı çalışmaları yapılmıştır (Türkmen, 2012, s. 156). Burada yapılan kazılarda Batı Yamacı Seramiklerine ait bir gövde parçası ele geçmiştir (Türkmen, 2012, s. 156). (Res.119).

3.1.3. Altın Park Arkeolojik Alanı

2018 yılında “*Altınpark Arkeolojik Alanı Hellenistik Dönem Seramikleri*” üzerine çalışan Kaya’nın yüksek lisans tezini inceleyip, konumuz olan Batı Yamacı Seramiklerini burada görme imkânımız olmuştur.

Kaya, çalışmasında Altınpark Arkeolojik Alanı'ndan 6 adet kantharos, 2 adet skyphos ve 22 adet küresel kâse (kantharos ya da skyphos) olmak üzere ele geçen 30 adet Batı Yamacı Seramiğini incelemiştir (Kaya, 2018, s. 84).

Formlar:

Kantharos:

Altınpark Arkeolojik Alanı'ndan 5 adet ağız parçası, 1 adet gövde parçası olmak üzere 6 adet kantharos parçası ele geçmiştir (Kaya, 2018, s. 84). Ele geçen örneklerin sadece boyun ve ağız kısımları olduğundan bezeme ve form tipolojisi oluşturmakta zorlanılmıştır (Kaya, 2018, s. 85). Altınpark Arkeolojik Alanı'ndan ele geçen Batı Yamacı Seramikleri arasında Hellenistik tip kantharoslar "S" forma sahip dışa dönük ağızlı ve içbükey boyunlu forma sahip örnekler olarak ikiye ayrılmıştır. (Kaya, 2018, s. 85). İçbükey formlu örnekler kendi arasında uzun- içbükey boyunlu ve kısa- içbükey boyunlu olarak iki grupta incelenmiştir (Kaya, 2018, s. 85).

"S" profilli içbükey boyuna sahip kantharoslarda 2 örnek, kısa ağızdan boyun kısmına geçişte iç bükey forma sahipken, 3 örnekte dışa dönük ağız profilli olmalarına rağmen boyuna geçiş kısmında içbükey profil düzleşmiş ve daha uzun bir içbükey boyun oluşturmuştur (Kaya, 2018, s. 86), (Res.120).

Kısa içbükey boyunlu forma sahip kantharoslarda bezeme olarak, sarmaşık dalı motifi görülmektedir (Kaya, 2018, s. 86), (Res.121).

Ele geçen kantharosların hamur renkleri açık kırmızı ve kırmızımsı sarı tonlarında olup firnisleri siyah, kırmızı, kahverengi, gri ve grimsi mavi tonlarındadır (Kaya, 2018, s. 86 - 87 - 88). Kantharosların tarihleri ise MÖ 3. yüzyılın ortaları ve MÖ 2. yüzyılın başı ve ortalarına tarihlendirilmiştir (Kaya, 2018, s. ek 48 - 49 - 50).

Skyphos:

Altınpark Arkeolojik Alanı'ndan ele geçen 2 adet skyphos örneği bezeme ve form olarak dönem özelliğini yansıtan "S" formlu örnekler olup ağız, gövde ve boyun parçaları ele geçmiştir (Kaya, 2018, s. 88).

Ele geçen parçalardan bir tanesinin, ağız kısmı dışa keskin dönüşlüdür ve dudak kısmı hafif sarkıktır (Kaya, 2018, s. 88). Diğer parça ise dışa dönük ince ağızlı olup içbükey boyun ve şişkin gövdelidir (Kaya, 2018, s. 88), (Res.122).

Skyphoslarda bezeme olarak açık kırmızı kil renginde kuşak, farklı boyutlardan oluşan noktalar (meyve ?) ve derin yivler görülmektedir (Kaya, 2018, s. 88 - 89). Ele geçen bu parçaların hamur renkleri açık kırmızı ve soluk kahverengi olup, firnisleri siyahtır (Kaya, 2018, s. 88 - 89)..

Kâseler:

Altınpark Arkeolojik Alanı'ndan 22 adet kâse ele geçmiştir (Kaya, 2018, s. 90). Örneklerin bezemeleri aşınmış olmasından dolayı benzerleri yardımıyla kâse denmesi uygun olmuştur (Kaya, 2018, s. 91).

Yarı küresel kâseler kendi arasında gövde profilleri ve ağız profillerine göre dört grupta incelenmiştir (Kaya, 2018, s. 91).

Birinci grubu oluşturan parçalar, yarı küresel formda, hafif içe dönük ağızlı olup şişkin gövdelidirler (Kaya, 2018, s. 91), (Res.123).

İkinci grubu oluşturan parçalar, alt kısmı konikleşen örneklerdir (A.g.e s: 91). Ayrıca bu grup kendi altında hafif içe dönük ağızlı (Res.124) ve dike yakın ağızlı (Res.125) olmak üzere ikiye ayrılmıştır (Kaya, 2018, s. 91).

Üçüncü grubu oluşturan parçalar, dik ağızlı olup düz inişli gövdeye sahip olan örneklerdir (Kaya, 2018, s. 91), (Res.126).

Dördüncü grubu oluşturan parçalar ise, konik üst gövdeli, düz ağızlı kâse örnekleridir (Kaya, 2018, s. 91), (Res.127).

Ayrıca bu ağız ve gövde parçaları haricinde iki adet kaide parçası ve bir adet gövde parçası da incelenmiştir (Kaya, 2018, s. 91), (Res.128), (Res.129).

Ele geçen kâselerde bezeme olarak, sarımsı beyaz ve krem renkli yaprak bezeme, nokta bezeme, ağ bezemesi ve aşınmış olan parçalardan tam olarak ne olduğu anlaşılamayan kazıma dallar görülmektedir (Kaya, 2018, s. 91). Kâselerin hamurları sarı ve kırmızı tonlarında olup firnisleri genel olarak siyah, kırmızımsı siyah ve kırmızıdır (Kaya, 2018, s. 91). Kâseler MÖ 2. yüzyılın 2. yarısına tarihlendirilmiştir (Kaya, 2018, s. 92).

3.1.4. Smyrna

2007 yılında “*Smyrna Agorası ‘I-J 16/17’ Sondajı Hellenistik Dönem Malzemesi*” üzerine çalışan Çelik’in ve 2019 yılında “*Smyrna Agorası Bouleuterion Seramikleri*” üzerine çalışan Alkan’ın yüksek lisans tezlerini inceleyip, konumuz olan Batı Yamacı Seramiklerini burada görme imkânımız olmuştur.

Çalışılan bu tezler kapsamında Smyrna’dan toplamda 60 adet kâse parçası, 20 adet kantharos parçası, 5 adet skyphos parçası, 10 adet krater parçası, 16 adet fincan parçası, 1 adet tabak ve 9 adet farklı kap formu olmak üzere toplam 121 adet Batı Yamacı Seramiğine ait parça incelenmiştir (Çelik, 2007, s. 8), (Alkan, 2019, s. 2-27).

Kantharos:

Smyrna Agorası ‘I-J 16/17’ sondajından ve Smyrna Agorası Bouleuterionu’ndan toplam 20 adet kantharos parçası ele geçmiştir. Kantharos Batı Yamacı Seramiklerinde oldukça popüler olan ve sevilerek kullanılan formlardandır. Batı Yamacı Stili’ndeki kantharoslar, bant şeklinde kulplara ve düz kenarlı ağızlara sahiptirler (Çelik, 2007, s. 21), (Alkan, 2019, s. 30)

Smyrna Agorası ‘I-J 16/17’ sondajından bulunan kantharoslar bezeme ve form özellikleri açısından üç farklı tipte görülür.

Birinci grubu oluşturan tip; dışa çekik ağızlı, geniş, kısa ve içbükey profilli olup, küresel gövdeli ve boyunlu kantharoslardır (Çelik, 2007, s. 21). Kantharoslarda bezeme olarak, kazıma çizgi, sarmaşık yaprakları, damlaları olan kolye motifi, kırmızı, beyaz, bej ve turuncu renkte yapılmış bitkisel bezemeler görülürken kulp üzerinde masklar da görülmektedir (Çelik, 2007, s. 21). Ele geçen örnekler, Pergamon’dan (Rotroff S. , 2002, s. 100) ele geçen S profilli kantharoslarla karşılaştırıldığında MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmişlerdir (Çelik, 2007, s. 21), (Res.130).

İkinci grubu oluşturan tip ise gevşek bir forma sahip ince uzun kantharoslardır. Bu tipte dudak altında yivler görülmektedir (Çelik, 2007, s. 22). Bu yivlerin hemen altında Batı Yamacı Stili’nde kullanılan çeşitli bitkisel bezemeler mevcuttur (Çelik, 2007, s. 22). Bu grupta bulunan kantharosların form gelişiminin sonları muhtemelen MÖ 2. yüzyılın başlarına kadar devam etmiştir (Çelik, 2007, s. 22), (Res.131).

Üçüncü tip ise içe dönük ağızlıdır. Ele geçen tek parça dikey kulpludur ve bu kulplar üzerinde plastik masklar bulunmaktadır (Çelik, 2007, s. 22). Bu form “kadeh ya da kâse kantharos” olarak bilinmektedir (Çelik, 2007, s. 22), (Res.132).

Smyrna Agorası Bouleuterionu’ndan ele geçen kantharoslar 5 adettir. Kantharoslarda sivri uçlu damlalardan oluşmuş kolye motifi, zikzak ve tipik Batı Yamacı bezemeleri yer almaktadır (Alkan, 2019, s. 31). Ele geçen parçalar benzer örneklerle karşılaştırılarak MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmişlerdir (Alkan, 2019, s. 31). Smyrna Agorası’ndan Bouleuterionu’ndan ele geçen kantharosların hamur renkleri açık kırmızı, kırmızımsı sarı, pembe, siyah, koyu gri, kırmızımsı ve siyah rengindedir (A.g.e. ek s:53 – 54 -55), (Res.133).

Skyphos:

Smyrna Agorası “I-J 16/17” sondajından ele geçen skyphos parçaları 5 adettir. Skyphoslarda yuvarlatılmış ve dışa çekik dudaklı ve mask kulplu örnekler görülmektedir (Çelik, 2007, s. 23). Skyphoslarda bezeme olarak; kazıma çizgiler ve beyaz renk kullanılarak işlenmiş sarmaşık dizisi görülür (Çelik, 2007, s. 23). Ele geçen parçalar Pergamon’da (Behr, 1988, s. 135, Kat. No. 30) ele geçen benzer örnekler ile karşılaştırıldığında MÖ 4. yüzyıl ve MÖ 2. yüzyıl arasına tarihlendirilmiştir (Çelik, 2007, s. 23). Smyrna Agorası “I-J 16/17” sondajından ele geçen skyphosların hamur renkleri turuncumsu pembe, turuncu tonlarındadır. Firnisleri ise genellikle içte ve dışta siyahtır (Çelik, 2007, s. 87 - 88 - 89), (Res.134).

Fincan:

Smyrna Agorası “I-J 16/17” sondajından 16 adet fincan ele geçmiştir (Çelik, 2007, s. 19). Fincanlar yoğun olarak Anadolu’da üretilip kullanılan formlardır. (Çelik, 2007, s. 19). Merkezde, genellikle rozetler, yıldız motifleri beyaz ve kırmızı boya ile işlenmektedir. Bunların aralarında kalan kısımlarda ise ışınlar veya palmetler görülmektedir (Çelik, 2007, s. 19).

Bu merkezden ele geçen fincanlar Atina’daki (Thompson, 1934, s. 446) örneklerle karşılaştırıldığında MÖ 2. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmiştir (Çelik, 2007, s. 19).

Smyrna Agorası “I-J 16/17” sondajından ele geçen fincanların çoğunun hamuru pembemsi ve turuncumsu olup firnisleri genellikle kahverengi, kırmızımsı siyah ve siyahtır (Çelik, 2007, s. 20), (Res.135).

Kâseler:

Dış Yüzü Bezemeli Kâse:

Smyrna Agora'sı 'I-J 16/17'' sondajından ve Smyrna Agora'sı Bouleuterionu'ndan (Alkan, 2019, s. 28) toplamda 49 adet ele geçmiştir. Smyrna Agora'sı 'I-J 16/17'' sondajından ele geçen dış yüzü bezemeli kâseler kendi aralarında tipolojik olarak üç grupta incelenmiştir (Çelik, 2007, s. 17).

İlk grubu oluşturan kâseler, ağız hafif içe çekik olarak yapılmıştır (Çelik, 2007, s. 17). Kâselerin üzerinde ağırlıklı görülen bezemeler, üstten ve alttan kazıma yivler ile sınırlandırılmış alan içerisine işlenen daire ve nokta bezemelerdir (Çelik, 2007, s. 17). Ayrıca sadece yivlerin görüldüğü örnekler, kalp yaprak dizisi, ağ motifi ve zeytin yaprağı dizisi görülen parçalarda buradan ele geçmiştir (Çelik, 2007, s. 17). İlk grupta ele geçen seramikler, Ephesos'tan (Gassner, 1997, s. 62 Taf. 10-11) ele geçen örnekler ile karşılaştırılmış ve MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Çelik, 2007, s. 17), (Res.136).

İkinci grubu oluşturan kâseler, yumuşak bir kavisle içe çekik dudaklı, konik gövdeli ve alçak halka kaidelidir (Çelik, 2007, s. 17). Bezemeler ilk grupta olduğu gibi ağırlıklı olarak nokta dizisi, zeytin yaprağı dizisi, ağ motifi, kalp yaprak dizisi ve yivlerden ibarettir (Çelik, 2007, s. 17). İkinci grupta ele geçen seramikler, Korinth ve Attika (Behr, 1988, s. 115) üretimi Batı Yamacı Seramikleri ile karşılaştırıldığında MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Çelik, 2007, s. 17), (Res.137).

Üçüncü grubu oluşturan kâseler, hafif küresel ve düz ağızlı kaplardır. Bezeme olarak ise bu tipin diğer iki grubu gibi Batı Yamacı Seramiğinin tipik bezemeleri görülmektedir (Çelik, 2007, s. 17). Üçüncü grupta ele geçen seramikler MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Çelik, 2007, s. 18), (Res.138).

Smyrna Agora'sı Bouleuterionu'ndan toplamda 11 adet ele geçen dış yüzü bezemeli kâse parçalarında ise beyaz boyalı kolye motifi, ağız altında bulunan yiv, rezerve bırakılan alana işlenen kalp yaprak dizisi, kalp yapraklı sarmaşık dalları ve ağ motifleri görülmektedir (Alkan, 2019, s. 27 - 28). Smyrna Agora'sı Bouleuterionu'ndan ele geçen dış yüzü bezemeli kâse parçaları Pergamon (Behr, 1988, s. 145) buluntuları ile karşılaştırılmış ve MÖ 3 – 2 yüzyıla tarihlendirilmiştir (Alkan, 2019, s. 28), (Res.139).

Smyrna Agora'sı 'I-J 16/17'' sondajından ele geçen dış yüzü bezemeli kâselerin çoğunun hamur rengi pembemsi ve turuncumsu olup firnisleri de çoğunlukla siyahtır (Çelik, 2007, s. 18). Smyrna Agora'sı Bouleuterionu'ndan ele geçen dış yüzü bezemeli

kâselerin ise hamur renkleri kahve, kırmızı, sarı ve pembe olup firnisleri ise siyah ve ağırlıklı olarak kırmızı renktedir (Alkan, 2019, s. 28).

İç Yüzü Bezemeli Kâse:

Smyrna Agora'sı Bouleuterionu'ndan 5 adet iç yüzü bezemeli kâse ele geçmiştir. Ele geçen parçalarda beyaz boya ile yapılmış bezeme dizisi kaide merkezini çevrelemektedir ve merkezde ışın yaprak motifi yer alır (Alkan, 2019, s. 29). Ele geçen kâselerin ağız çapları 10.6 - 15.6 cm arasında korunan yükseklikleri ise 3.2 – 4.4 cm arasında değişmektedir (Alkan, 2019, s. 29). Smyrna Agora'sı Bouleuterionu'ndan ele geçen iç yüzü bezemeli kâselerin hamur renkleri kırmızımsı sarı ve açık kırmızı olup firnisleri kırmızı siyah ve gri tonlarındadır, 2 örnekte ise firnise rastlanmamıştır (Alkan, 2019, s. ek s., 50 - 51 - 52). Smyrna Agora'sı Bouleuterionu'ndan ele geçen iç yüzü bezemeli kâselerin tarihleri Atina ve Korinth örnekleri (Behr, 1988, s. 145 - 146) ile karşılaştırılarak MÖ 3 – 2 yüzyıla ve MÖ 2 yüzyıla tarihlendirilmiştir (Alkan, 2019, s. ek s., 50 - 51 - 52), (Res.140).

Tabak:

Smyrna Agorası “I-J 16/17” sondajından ve Smyrna Agora'sı Bouleuterionu'ndan toplamda 2 adet tabak ele geçmiştir (Çelik, 2007, s. 31), (Alkan, 2019, s. 30).

Smyrna Agorası “I-J 16/17” sondajından ele geçen tabağın çapı 10 cm'dir ve tondosunda sarımsı ve beyaz boya ile yapılmış yaprak bezemeleri mevcuttur (Çelik, 2007, s. 31). Hamuru pembemsi renkte olup içi ve dışı kahverengimsi siyah alacalı firnislidir (Çelik, 2007, s. 97). Tabak Ephesos'tan (Gassner, 1997, s. 44) benzer örneklerle karşılaştırılarak MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Çelik, 2007, s. 97), (Res.141).

Smyrna Agorası Bouleuterionu'ndan ele geçen tabak yüksek halka kaidelidir. (Alkan, 2019, s. 30). Tabağın kaidesi derin yivler ile kademeli olarak yükseltilmiştir (Alkan, 2019, s. 30). Tabağın tondosunda şua motifi görülmektedir (Alkan, 2019, s. 30). Tabağın hamuru açık kırmızı renkte olup firnisi ise kırmızımsı siyahtır (Alkan, 2019, s. 30). Ele geçen tabak MÖ 3. ve 2. yüzyıl arasına tarihlendirilmiştir (Alkan, 2019, s. 30), (Res.142).

2019 yılında “40. Kazı Sonuçları Toplantısı 1. Cilt” adlı yayında Antik Smyrna'da yapılmış olan kazı çalışmalarında ele geçen Batı Yamacı Seramiklerinden bahsedilmektedir (Ersoy, 2019, s. 68).

2017 yılında Bouleuterion parselinde yapılan kazı çalışmalarında Batı Yamacı kâse parçaları ele geçmiştir (Ersoy, 2019, s. 65).

Krater:

Smyrna Agorası “I-J 16/17” sondajından ve Smyrna Agorası Bouleuterionu’ndan ele geçen kraterler 10 adettir. Ele geçen örnekler, keskin dudak profilli, hafif konik olarak içe daralan boyunlu, dışa yuvarlatılmış ağızlı, geniş ağız tablalı ve sarkık dudaklıdır (Alkan, 2019, s. 45), (Çelik, 2007, s. 24). Ağız kenarında inceltilmiş kil boya ile yapılmış meyve ve yaprak motifleri görülmektedir (Çelik, 2007, s. 24). Çiçek motifleri arasında bulunan noktalar beyaz boya ile işlenmiştir (Çelik, 2007, s. 24). Ayrıca bazı örneklerde sadece insize teknikte işlenen çizgiler mevcutken bazı örneklerde dil motifi, kazıma çizgiler, sarmaşık dizisi ve İon Kymationu gibi bezemeler görülmektedir (Çelik, 2007, s. 24), (Res.143). Smyrna Agorası Bouleuterion’undan ele geçen bir örnekte insize yiv ile sınırlandırılan spiral motif dizisi görülürken diğer bir örnekte beyaz ve bej boya yapılmış palmet motifi ve yunus figürü görülmektedir (Alkan, 2019, s. 32), (Res.144). Smyrna Agorası “I-J 16/17” sondajından ele geçen krater parçaları benzer örnekler ile karşılaştırılarak MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Çelik, 2007, s. 24). Smyrna Agorası Bouleuterion’undan ele geçen kraterler benzer örnekler ile karşılaştırılarak MÖ 3. – 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Alkan, 2019, s. 32). Smyrna Agorası “I-J 16/17” sondajından ele geçen kraterlerin hamur renkleri grimsi, turuncumsu ve pembemsi tonlardadır (Çelik, 2007, s. 89 - 90 - 91). Smyrna Agorası Bouleuterion’undan ele geçen kraterlerin hamur renkleri ise kırmızımsı sarıdır (Alkan, 2019, s. 32). Firnisleri kabın içinde ve dışında genellikle siyah olup bir örnekte kırmızımsı siyah olarak görülmektedir (Çelik, 2007, s. 89 - 90 - 91). Smyrna Agorası Bouleuterion’undan ele geçen kraterlerin ise firnisleri kahverengi ve siyahtır (Alkan, 2019, s. 32).

Ayrıca Smyrna Agorası “I-J 16/17” sondajından ele geçen çeşitli Batı Yamacı Seramiği grubuna dâhil olan formlar mevcuttur (Çelik, 2007, s. 26).

3.1.5. Erythrai

2010 yılında “31. Kazı Sonuçları Toplantısı 4. Cilt” adlı yayında Erythrai’de yapılmış olan kazı çalışmalarından bahsedilmektedir.

Erythrai’de 2008 yılında yapılan yerleşim içi tespit çalışmaları, akropolün kuzeyi ile kuzey yönde bulunan surların dışında devam etmiştir (Akalin, 2010, s. 388). Hellenistik Dönem tiyatrosunun kuzeyinde 19. yüzyıla ait değirmenin olduğu tepede ilk

çalışma yapılmıştır ve buradan Batı Yamacı Seramikleri ele geçmiştir (Akalin, 2010, s. 388).

3.1.6. Teos

2016 yılında “*Teos Hellenistik Dönem Savunma Sistemi*” üzerine çalışan Polat’ın doktora tezini inceleyip, konumuz olan Batı Yamacı Seramiklerini burada görme imkânımız olmuştur.

Formlar:

Kantharos:

Teos’ta Güney Kule 2’nin kuzeyinde, kule ile sur hattının birleştiği iç kısımda açılan “Sondaj 11” in güney yüzeyine yakın yerde yapılan kazı çalışmalarında Batı Yamacı Stili’nde kantharoslar ele geçmiş olup ele geçen parçaları Polat Rotroff’a (Retroff, 1991, s. fig. 1, Pl. 14.) göre MÖ 3. yüzyılın sonlarına tarihlenmiştir (Polat, 2016, s. 56).

2012 yılında güney surlarda başlayan kazıya 2014 yılında güney giriş bölümünde devam edilmiştir (Polat, 2016, s. 76). Nekropol kapısı aralığında yapılan çalışmalarda Batı Yamacı kantharos parçaları ele geçmiştir (Polat, 2016, s. 76). Ayrıca güney kesitte açığa çıkarılan duvar harcının altından MÖ 3. yüzyıl sonları MÖ 2. yüzyıla tarihlenen bitkisel bezemeli Batı Yamacı kantharos parçaları ele geçmiştir (Polat, 2016, s. 76).

Batı sur hattında yapılan çeşitli çalışmalarda ise 12 adet açılan sondajdan, “S3 sondajında”, Batı Yamacı kantharos parçaları ele geçmiştir. Polat bu parçaları Rotroff’a (Retroff, 1991, s. fig. 1, Pl. 14) göre tarihlenmiştir (Polat, 2016, s. 83).

“HS S5 sondajında” yapılan kazı çalışmalarında yine Batı Yamacı kantharos parçaları ele geçmiştir, Polat bu parçaları (Retroff, 1997, s. fig. 1, Pl. 14.) Rotroff’a göre MÖ 3 – 2 yüzyıllara tarihlendirmiştir (Polat, 2016, s. 83 - 84).

3.1.7. Metropolis

2003 yılında “*Metropolis’de Bulunmuş Batı Yamacı Seramikleri*” üzerine çalışan Meriç’in yüksek lisans tezini, Güngör’ün yüksek lisans tezini “*Metropolis Kenti Ada 7 İçerisindeki Konut Seramiği*” ve Gürler’in doktora tezi olan “*Metropolis’in Hellenistik Dönem Seramiği*” ni inceleyip, konumuz olan Batı Yamacı Seramiklerini burada görme imkânımız olmuştur.

Meriç, çalışmasında, ele geçen Batı Yamacı Seramik parçalarının hamurlarında bulunan mika ve şist katkılarından dolayı civarda bulunan Yeniköy etrafındaki ocaklardan alındığından bahsetmiştir. Böylece Meriç Metropolis'te ele geçen Batı Yamacı Seramiklerinin yerel üretim olduklarının anlaşıldığını belirtmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 13)

Formlar:

Kantharos:

Meriç çalışmasında Metropolis'ten ele geçen 73 adet kantharos parçasını incelemiştir. Metropolis kazılarında ele geçen Batı Yamacı Seramikleri arasında kantharoslar ana formlardan biri olmuştur (Meriç A. E., 2003, s. 17). Bu form kendi arasında tipolojik olarak üç grupta incelenmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 18).

İlk grubu oluşturan tip; S Formlu kantharoslardır. Bu formda, hafif dışa dönük ağız kenarı, sivrileşerek biten dudaktan, yumuşak 'S' hareketiyle hafif şişkin karına, oradan hafif dışa açılan ve hafif yivlendirilmiş alçak bir kaideye geçilmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 20), (Res. 145). İlk grupta incelenen kantharoslar genel olarak MÖ 325 – 275 yıllarına tarihlendirilmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 23).

İkinci grubu oluşturan tip, dışa dönük dudaklı—omuzdan kırıklı kantharoslardır. Ele geçen parçalar gövde altı düz ve gövde altı yivli olarak görülmektedir. Bezeme olarak ise devrik lotus gonca dizisi, sarmaşık dalı, zeytin yaprakları görülmektedir (Res. 146).

Üçüncü grubu oluşturan kantharoslar, üçgen formda profillendirilmiş dudaklı—omuzdan kırılmış olan kantharoslardır ve dudak kenarında dışa doğru üçgen bir çıkıntısı olan formlardır (Meriç, 2003, s. 15- 18- 20- 21- 24), (Res. 147).

Ayrıca bu üç tip dışında Metropolis'te 24 adet daha kantharos parçası ele geçmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 28). Ele geçen bu parçalar çok fazla korunamadığından dolayı formları belirlenememiştir (Meriç A. E., 2003, s. 28). Bu kantharos parçaları ele geçtiği mekândan dolayı MÖ 325 – 275 yıllarına tarihlendirilmişlerdir (Meriç A. E., 2003, s. 23).

Metropolis'ten ele geçen kantharoslarda bezeme olarak ise zeytin yaprakları, sarmaşık dalı motifinde kazıma çizgi dallar, kil boya ile yapılan kalp yapraklar, devrik lotus gonca dizisi ve damlalar görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 20).

Metropolis'ten ele geçen kantharosların hamur renkleri açık kırmızı, kırmızımsı sarı tonlarındadır. Firnisleri ise siyah, koyu gri, kırmızımsı siyah rengindedir.

Skyphos:

Metropolis'te 2 adet skyphos Ada 7 içerisindeki konuttan, M3 ve M4 mekânlarından ele geçmiştir (Güngör, 2005, s. 23). Ele geçen 2 skyphosun da kil rengi açık kırmızı olup firnis bir örnekte çok koyu gri, diğerinde ise kırmızı renktedir (Güngör, 2005, s. 23). Bu kaplarda dudağın hemen altında yatay yivler görülmektedir. Bezeme olarak ise sarmaşık yaprakları, bu sarmaşık yapraklarının arasında beyaz boya ile yapılmış olan dalga motifi görülmektedir (Güngör, 2005, s. 23), (Res. 148).

Dış Yüzü Bezemeli Tas:

Metropolis'te 92 adet dış yüzü bezemeli tas parçası ele geçmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 15). Metropolis'ten ele geçen parçaların çoğu hafif içe dönük dudaklıdır ve yumurta şeklinde bir forma sahiptir (Meriç A. E., 2003, s. 29) Form, dar ve genel olarak basit profilli bir kaideden yumuşak bir eğim ile ağza yükselmektedir. Düz ve uyumlu konveks şişkinlikle dudağa geçilir ya da ağız hafif içe kıvrılır. Genel olarak dış yüzde, gövdede ve dudak altında yatay yivler bulunmaktadır. Bazen de gövde altı dikey yivlerle bölünür. Bezeme olarak genellikle devrik lotus gonca dizisi, sarmaşık dalı ve zeytin yaprakları görülür (Meriç A. E., 2003, s. 29 - 30). Metropolis'ten ele geçen dış yüzü bezemeli tasların büyük bir çoğunluğu MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir, diğer parçalar ise MÖ geç 3. yüzyıl ve MÖ 3. yüzyıl ortalarına tarihlendirilmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 91 - 112). Metropolis'te ele geçen dış yüzü bezemeli tasların hamurları kırmızı, sarı, kahverengi tonlarında olup firnisleri ise genellikle siyah, kırmızı, gri ve sarı tonlarındadır (Meriç A. E., 2003, s. 91 - 112), (Res. 149).

İç Yüzü Bezemeli Tabak:

Metropolis'te 66 adet iç yüzü bezemeli tabak parçası ele geçmiştir (A.g.e., s. 15). Form olarak, düz bir ağızla biten ve konik bir biçimde açılarak incelen profil hareketine sahiptir (Meriç A. E., 2003, s. 36). Kaideden gövdeye geçiş bazen yumuşak olurken bazen de kaide altına geçişte çıkıntı olabilir (Meriç A. E., 2003, s. 36). Dış yüz bazen düzgün yivlerle bölünmüş olarak görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 36). Metropolis'ten ele geçen bu tabaklarda bezeme olarak, zeytin dalı çelengi, sarmaşık dalı, devrik lotus gonca dizisi, dudak kenarında palmet motifi ve tabağın merkezinde yıldız çiçeği görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 36). Yatay yivlerle ayrılan bezeme alanlarında yıldız çiçekleri ve

palmetler görülmüştür (Meriç A. E., 2003, s. 38). Yatay yivlerin içi kil boya ile doldurulmuştur (Meriç, 2003, s. 15- 38), (Res. 150). Metropolis'ten ele geçen iç yüzü bezemeli tabaklar genel olarak MÖ 325 – 275 ve MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 38). Metropolis'te ele geçen iç yüzü bezemeli tabakların hamurları kırmızı, sarı, kahverengi tonlarında olup firnisleri ise genellikle siyah ve kırmızı tonlarındadır (Meriç A. E., 2003, s. 112 - 126).

Lekane:

Metropolis'te 27 adet lekane parçası ele geçmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 42). Form, kaideden basit bir eğim ile yükselmekte olup ağızda dışa yuvarlanmaktadır (Meriç A. E., 2003, s. 41). Geniş, açık formuyla sıvı dökmek için elverişli olmasına rağmen içmek için elverişli olmayan dudak formuna sahiptir (Meriç A. E., 2003, s. 41). Büyük boyutu, içerisinde karışım yapmak için elverişlidir (Meriç A. E., 2003, s. 41). Erken lekanelerin formu bodurdur (Meriç A. E., 2003, s. 41). Dudak henüz geniş ve kalın değildir (Meriç A. E., 2003, s. 41). Zaman içerisinde vücut incelmış dudak ise daha sert olarak aşağıya sarkıtılmıştır (Meriç, 2003, s. 15- 41), (Res. 151). Metropolis'te ele geçen lekanelerin hamurları kırmızı, sarı, kahverengi ve pembe tonlarında olup firnisleri ise genellikle siyah, kırmızı ve kahverengi tonlarındadır (Meriç A. E., 2003, s. 126 - 132). Ayrıca Metropolis'te Güngör'ün tezinde incelediği 1 adet lekane ağız parçası daha bulunmaktadır (Güngör, 2005, s. 20). Lekane ağız parçası Metropolis'te konut içerisinde M4 adlı mekânda ele geçmiştir (Güngör, 2005, s. 21). Ele geçen parçanın kil rengi açık kırmızı olup ağız kenarının iç ve dış yüzeyinde kırmızı firnis görülmektedir (Güngör, 2005, s. 21). Bu lekane parçasında bezeme olarak kil boya ve kazıma birlikte kullanılarak sarmaşık motifi işlendiği görülmektedir (Güngör, 2005, s. 21), (Res. 152). Metropolis'ten ele geçen lekaneler MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir. (Meriç A. E., 2003, s. 42).

İbrikcik:

Metropolis'te 11 adet ibrikcik parçası ele geçmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 45). İbrikciklerde bezeme, gövde ile ilişkilidir. Bezeme dudak kenarının altına yapılmıştır. Ele geçen tek korunmuş örnekte ise kabın orta kısmında keskin bir kırılma ile yukarıya dönüş görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 45). Kabın boyun kısmında yiv, omuz kısmında ise kil boya ile yapılmış zeytin yaprakları görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 45). Metropolis'ten ele geçen ibrikcik parçalarında bezeme olarak, devrik lotus gonca dizisi, zeytin yaprakları, beyaz noktacıklar, kazıma çizgi kemerler ve kazıma çizgi yumurta

dizisi görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 45 - 46 - 47). Metropolis'ten ele geçen ibrikcikler MÖ 325 – 275 ve MÖ geç 4. yüzyıl - MÖ erken 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 132 - 133 - 134). İbrikciklerin hamurları kahverengi sarı ve kırmızı tonlarında olup firnisleri genel olarak siyah ve kahverengi tonlarındadır (Meriç A. E., 2003, s. 132 - 133 - 134), (Res. 153).

Amphora:

Amphora, Attika Batı Yamacı Seramiğinin erken örnekleri MÖ 3. yüzyılın ilk yarısından itibaren bilinmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 47). Bu örneklerin hafif şişkin boyunlu, küçük dudaklı; kulplarının ise gergin bir şekilde gövdeden çıktığı görülmektedir. MÖ 2. yüzyıldan sonra ise formun gövdesi konik olmaktan çıkmış, dudak eskiye göre daha geniş ve kulp daha gevşek bir şekilde görülmüştür (Meriç A. E., 2003, s. 47). Bu dönemin sonlarına doğru ise form, omuzda kenar yapar, boynu geniş ve huni şeklinde görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 48). Metropolis'te 5 adet amphora parçası ele geçmiştir (Meriç, 2003, s. 15- 47- 48). Metropolis'ten ele geçen amphora parçalarında bezeme alanı omuz ve boyun kısmındadır (Meriç A. E., 2003, s. 48). Boyunda bulunan bezeme alanı içi kil boyalı yivler ile sınırlandırılmıştır (Meriç A. E., 2003, s. 48). Amphoralarda bezeme olarak sarmaşık dalı görülmektedir. (Meriç A. E., 2003, s. 48 - 49). Metropolis'ten ele geçen amphoralar MÖ geç 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 134 - 135). Amphoraların hamurları kırmızı ve kahverengi tonlarında olup firnisleri ise siyah, kırmızı ve kahverengi tonlarındadır (Meriç A. E., 2003, s. 134 - 135), (Res. 154).

Amphoriskos:

Metropolis'te ele geçen 6 adet amphoriskos bulunmaktadır ve bu eserler Gürler tarafından incelenip 1994 yılında doktora tezinde çalışılmıştır (Meriç A. E., 2003, s. 49), (Gürler, 1994, s. 25 - 26 - 27 - 28). Metropolis'ten ele geçen amphoriskoslar; dışa çekik dudaklı, ince uzun boyunlu, yatay omuzlu, kaideye doğru daralan yivli gövdeli ve yüksek kaidelidir (Gürler, 1994, s. 27). Amphoriskoslarda bezeme olarak; zeytin yaprakları, fırça vuruşları ile yapılmış lekeler ve gövde üzerinde yivler ile oluşturulmuş kaburga motifi görülmektedir (Gürler, 1994, s. 27 - 28). Bu lekeler MÖ 3. ve MÖ 2. yüzyıllarda sık görülen nokta dizilerinin bozulmuş halidir (Gürler, 1994, s. 28). Ele geçen bu amphoriskoslar üzerlerinde bulunan bezemeler sayesinde MÖ 2. yüzyıla

tariflendirilmiştir (Gürler, 1994, s. 28). Amphoriskoların hamur rengi pembemsi bej renginde olup firnis kaliteleri düşüktür (Gürler, 1994, s. 28), (Res. 155).

Ender Bulunan Formlar:

Bu başlık altında Meriç Metropolis'ten ele geçen nadir formları incelemiştir (Meriç, 2003, s. 51).

Bu formlar sırasıyla şöyledir. *Bardak, boyundan kırıklı bardak, dışa dönük ağızlı derin çanak, dik profilli çanak, lekane krater, oinokhoe, kapak?, Nr.291 (Lagynos ?) ve kandil*'dir.

Bardak:

Tek örnek olarak ele geçen bu form, dışa dönük ağızlı derin çanak örneklerine göre daha ince cidarlı ve düz daralı, bu profil şekliyle günümüz bardaklarını anımsatır (Meriç, 2003, s. 52). Bezeme olarak beyaz boyadan yapılmış olan bantların altında kazıma kemerleri görülen devrik lotus gonca dizisi özenli bir şekilde yapılmıştır ve kil boyadan yapılmış damlalar görülmektedir bu damladaki kil boya kalın sürülmüştür ve rölyef hissi vermektedir (Meriç A. E., 2003, s. 52). Ele geçen bardağın formu, firnisi ve bezeme özellikleri göz önüne alındığında MÖ 3. yüzyıldan daha geç bir tarihe ait olamayacağı söylenmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 52). Kırmızımsı kahverengi hamura sahip olan bardak siyah firnislidir (Meriç A. E., 2003, s. 137), (Res. 156).

Boyundan Kırıklı Bardak:

Kesin olarak belirlenemeyen bu form, düz profillidir ve dar ağız dışa doğru çıkıntı yaparak kırılmıştır, profil bu çıkıntıdan sonra düz bir zeminle devam etmektedir (Meriç, 2003, s. 54). Ele geçen bu örnekte bezeme olarak gövde üzerinde tüm yüzeyi kaplayan devrik lotus gonca dizisi bulunmaktadır (Meriç A. E., 2003, s. 54). Boyundan kırıklı bardağın hamuru koyu kahverengi olup firnisi siyah ve kırmızıdır (Meriç A. E., 2003, s. 139), (Res. 157).

Dışa Dönük Ağızlı Derin Çanak:

Bu formdan Metropolis'te 3 adet ele geçmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 51). Derin çanak şeklinde dışa dönük ağızlı ve şişkin bir karına sahiptir (Meriç A. E., 2003, s. 15 - 51). Ele geçen bir başka örneğin ağız kısmı daha düzdür ve profili daha diktir (Meriç A. E., 2003, s. 51). Dışa dönük ağızlı derin çanaklarda bezeme olarak kazıma ile yapılmış olan sarmaşık dalı ve devrik lotus gonca dizisi görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 51).

Ele geçen parçalardan bir tanesi Pergamon'dan benzer bir örnekle (Schäfer, 1968, s. Taf. 19, D77) karşılaştırılarak MÖ 270 yılına tarihlendirilmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 52). Ele geçen parçaların hamurları sarımsı kırmızı, kahverengi ve açık kırmızı olup firnisleri siyah, kırmızı ve koyu kırmızıdır (Meriç A. E., 2003, s. 136 - 137), (Res. 158).

Dik Profilli Çanak:

“Parça üzerinde kahverengi ve siyah lekeli mat bir firnis bulunmaktadır. İç yüzde pembe kil boya bant ve yaprak bulunmaktadır. Dallar kazımadır.” (Meriç A. E., 2003, s. 54). Benzer örneklerle (Thompson, 1934, s. Fig. 116, E1) karşılaştırılan bu parça MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 138). Ele geçen örneğin hamuru kahverengi olup firnisi kırmızımsı kahverengidir (Meriç A. E., 2003, s. 138), (Res. 159).

Lekane-Krater:

Kısa ve kalın dudaklı olan bu parçanın çapı 30 cm'dir (Meriç A. E., 2003, s. 55). Metropolis'ten ele geçen bu parçanın dudağı kısa ve kalındır (Meriç A. E., 2003, s. 55). Dudak kenarının altında beyaz boya ile yapılan bant ve bantın altında beyaz boya ile yapılmış olan iri zeytin yaprakları görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 55). Metropolis'ten ele geçen lekane-kraterin hamuru kırmızımsı sarı firnisi ise siyah ve yer yer kırmızıdır (Meriç A. E., 2003, s. 139), (Res. 160).

Oinokhoe:

Bulunan 2 örnekten biri yonca ağızlı, diğeri ise düz ağızlıdır (Meriç A. E., 2003, s. 52). Ele geçen örneğin birinin dudak kenarında beyaz boyadan yapılmış bant görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 52). Boyunda bulunan iki kazıma yivin altında birbirine ekli şekilde beyaz boyadan yapılmış yapraklar görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 52). Ele geçen diğer örnekte ise zarif bir sarmaşık dalı bezeme ögesi olarak görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 53). Bezeme öğelerine bakılarak tarihlendirilen parçalar MÖ 3. yüzyıldan daha geç bir tarihe ait olmamalıdır (Meriç A. E., 2003, s. 53). Metropolis'ten ele geçen oinokhoelerin hamur renkleri sarımsı kırmızı ve koyu gri olup firnisleri siyah renktedir (Meriç A. E., 2003, s. 138), (Res. 161).

Kapak (?):

Meriç ele geçen 2 örneğin yuvarlak olması nedeniyle bu parçaların kapak olabileceğini söylemiştir. Ele geçen parçaların çapları 11 cm ile 13 cm'dir (Meriç A. E., 2003, s. 54). Kapaklarda bezeme olarak sarmaşık dalı ve yaprakları görülmektedir, dallar

kazıma ile yapılmıştır (Meriç A. E., 2003, s. 138). Ele geçen parçaların hamurları kahverengi tonlarında olup firnisleri siyahtır (Meriç A. E., 2003, s. 138). Ele geçen parçalarda görülen mat firnis ve bezemeler geç özellikler göstermektedir (Meriç A. E., 2003, s. 54), (Res. 162).

Nr. 291 (*Lagynos* ?):

“Omuz profiline ait olan bu parça bir testi formuna ait olmalıdır”. Bezeme olarak iki yatay yiv arasında özenle yapılmış sarmaşık dalı görülmektedir, dallar ve yapraklar pembe boya ile yapılmıştır (Meriç A. E., 2003, s. 139). Ele geçen bu parçanın tarihi MÖ 325 – 275, hamuru kırmızımsı sarı, firnisi ise kırmızıdır (Meriç A. E., 2003, s. 139), (Meriç A. E., 2003, s. 55), (Res. 163).

Kandil:

Metropolis’te 3 adet kandil parçası ele geçmiştir. Bir örneğin diskus kısmında iki derin yiv görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 55). Ayrıca kandilin sağ omuz tarafında asma delikli kulpu görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 55). Bir diğer örnekte ise dar diskus düzlüğü görülür (Meriç A. E., 2003, s. 56). Omuza geçiş kısmında profilli bir çıkıntı görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 56). Bu geçişte az korunan kulp çıkıntısı görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 56). Diğer örneğin ise yalnızca diskus çevresi korunmuş olup burada sığ bir yiv görülür (Meriç A. E., 2003, s. 55 - 56). Metropolis’ten ele geçen bu kandillerde genellikle diskus çevresinde bezeme olarak, zeytin yaprakları görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 55 -56). Kandillerin hamurları kahverengi, gri ve kırmızı tonlarında olup firnisleri ise siyah renktedir (Meriç A. E., 2003, s. 139 - 140). Pergamon’dan (Schäfer, 1968, s. Taf. 52, H6, H8) benzer örneklerle karşılaştırılan kandillerin MÖ 3. yüzyıldan daha geç bir tarihe ait olamayacağı Meriç tarafından belirtilmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 56), (Res. 164).

Geç Stil:

Metropolis’te 1 adet kantharos, 6 adet dış yüzü bezemeli tas, 1 adet yayvan kâse, 1 adet lagynos? ve 3 adet gövde parçası olmak üzere geç stile ait 12 parça ele geçmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 57 - 58 - 59 - 60). Bezeme olarak kazıma çizgi daha çok görülmekte olup bezeme alışkanlığı da değişmiştir. Geleneksel bezemeler yerine çizgiler, beyaz boya, kazıma dallar, içleri kazıma çizgilerle taranmış yaprak ve çiçek motifleri görülmeye başlanmıştır (Meriç A. E., 2003, s. 60).

Kantharos:

Metropolis'ten geç stilde ele geçen 1 adet kantharos bulunmaktadır (Meriç A. E., 2003, s. 59). Kantharosun ağız kenarında Metropolis'ten ele geçmiş geç stilde karşılaşılan, iki yatay yiv arasında beyaz noktacık dizisi görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 59). Kantharosun boyunun alt kısmında beyaz boya ile yapılan büyük yapraklar bulunmaktadır (Meriç A. E., 2003, s. 59). Kantharosun hamur rengi açık kahverengi olup firnisi ise dış yüzde ve iç yüzde ağız kenarında siyah, diğer yerlerde koyu kırmızıdır (Meriç A. E., 2003, s. 142), (Res. 165).

Dış Yüzü Bezemeli Taslar:

Metropolis'ten 5 adet geç stile ait dış yüzü bezemeli tas ele geçmiştir. Dış yüzde dudağın hemen altında beyaz noktacıklar görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 57). Bu beyaz noktacıkların altında bulunan bir yatay yiv ile gövdenin orta kısımlarda bulunan iki yatay yiv ile arasında kazıma çizgilerden yapılmış dal bezemesi görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 57). Metropolis'ten ele geçen geç stile ait diğer dış yüzü bezemeli tas örneklerinde de genel olarak iki yatay yiv arasında beyaz noktacıklar, kazı dal bezemeleri görülmektedir. Ele geçen parçalar MÖ 2. yüzyıla ve MÖ 150 yıllarına tarihlendirilmiştir (Meriç A. E., 2003, s. 57 -58), (Res. 166).

Yayvan Kâse:

Metropolis'ten ele geçen geç stile ait yayvan kâsenin, dışa doğru çıkan dudağı düz bir şekilde açılır ve keskin bir profille içe kıvrılmaktadır (Meriç A. E., 2003, s. 58). Ele geçen örnekte bezeme olarak kazıma çizgiden yapılmış olan daldan çıkan, siyah mat izi bulunan, sivri uçlu yapraklar görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 59). MÖ 2. yüzyılın ortalarına ve sonlarına tarihlenen yayvan kâsenin hamuru kırmızımsı sarı olup firnisi dışta kahverengi ve siyah dalgalyken iç tarafta kırmızıdır (Meriç A. E., 2003, s. 142), (Res. 167).

Lagynos ?:

Metropolis'ten ele geçen bu örneğin lagynos ? olabileceği düşünülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 59). Açık kahverengi hamurlu ve kırmızı firnisli olan kabın üzerinde kazıma olarak yapılmış sarmaşık dalı, beyaz boya ile yapılan noktacıklar ve kalp yaprak motifleri görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 59), (Res. 168).

Gövde Parçaları:

Metropolis'ten ele geçen bu 3 parçanın içi taranmış yaprak ve çiçek motifleriyle, beyaz noktalar ve kazıma dallardan oluşan geç stil bezeme özellikleriyle bezendiği görülmektedir (Meriç A. E., 2003, s. 60). Ele geçen bu parçaların hamur renkleri sarı tonlarında olup firnisleri siyah ve kırmızıdır (Meriç A. E., 2003, s. 142 - 143), (Res. 169).

Metropolis'te 2007 yılında "Tiyatro Alt Yamaç" kazılarında Batı Yamacına ait seramikler ele geçmiştir (Aybek, Öz ve Meriç, 2008, s. 126, s. 132, Çiz. 4).

Metropolis 2009 yılı kazı çalışmaları esnasında, "Yamaç Ev" sektöründe Batı Yamacına ait seramikler ele geçmiştir (Aybek, 2011, s. 173-176, Çiz.1).

Metropolis 2012 yılı Arkeolojik Araştırmalarında, Hamam-Palaestra kompleksinin kuzeyinde yapılan çalışmalarda Batı Yamacına ait seramikler ele geçmiştir (Aybek, 2014, s. 439).

Metropolis 2013 Roma Hamam-Palaestra (HY) sektöründe, yapılan kazı çalışmaları sırasında Batı Yamacı Seramikleri ele geçmiştir (Aybek, 2014, s. 329).

Metropolis 2014 yılı çalışmalarında, Roma Hamam-Palaestra yapısının hamam bölümünün kuzeybatısında bulunan Kuzey Mozaikli Salon'un güneybatısında ve batısında yapılan çalışmalarda Batı Yamacı Seramikleri ele geçmiştir (Aybek, Gülbay, Balım ve Arslan, 2008, s. 30, s. 38, Çiz. 1., Nr. 7), (Res. 170).

Metropolis Arkeolojik Araştırmaları, 2015'te Aşağı Roma Hamamı-Palaestra'da batı servis koridoru içerisinde ve önünde yapılan çalışmalarda Batı Yamacı Seramikleri ele geçmiştir (Aybek, Gülbay, Balım ve Arslan, 2017, s. 441).

2016 Yılı Metropolis Arkeolojik Araştırmaları, Aşağı Roma Hamamı-Palaestra Kompleksi'nde yapılan çalışmalarda Batı Yamacı Seramikleri ele geçmiştir (Aybek, Gülbay, Balım ve Arslan, 2017, s. 503).

2017 Yılı Metropolis Arkeolojik Araştırmaları, Stoa'da yapılan kazı çalışmalarında Batı Yamacı Seramikleri ele geçmiştir (Aybek, Gülbay, Balım ve Arslan, 2017, s. 383, s. 390, Levha 1, Nr. 4), (Res. 171).

3.1.8. Klaros

2014 yılında “35. Kazı Sonuçları Toplantısı 3. Cilt” adlı yayında Klaros’ta yapılmış olan kazı çalışmalarından bahsedilmektedir.

Klaros’ta 2012 yılında yapılan kazı çalışmalarında “ST 13-14 Plan kare Açma Çalışmaları”nda bulunan duvarın doğu kısmından Batı Yamacı skyphos, kantharos ve kantharos ağız parçaları ele geçmiştir (Şahin, Zunal, Pişkin, Günata, Karakan, Açar, Lebe ve Balaban s. 347). Ele geçen kantharos parçaları Rotroff’a göre MÖ 3. yüzyıla, cup-kantharos ve cup-skyphos ise Sparkes-Talcott’a (Sparkes-Talcott, 1970, s. 279, fig.6, No. 617, No. 661) göre MÖ 4. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Şahin, Zunal, Pişkin, Günata, Karakan, Açar, Lebe ve Balaban s. 347).

3.1.9. Ephesos

Ephesos’tan ele geçen Batı Yamacı Seramikleri 2. bölümde detaylı bir şekilde işlenmiştir.

3.1.10. Magnesia

Menderes Magnesiası Theatron Kazıları sırasında 2 adet Batı Yamacı Seramiği ele geçmiştir (Vapur, 2012, s. 172). Ele geçen bu parçaların ikisi de skyphos parçasıdır. Ele geçen seramiklerin hamuru açık kahverengi ve sarımsı kırmızıdır. Açık kahverengi hamurlu seramik siyah parlak firnislidir. Sarımsı kırmızı hamurlu olan seramik ise siyah mat astarlı olup iç yüzeyi kırmızı astarlıdır (Vapur, 2012, s. 145). Açık kahverengi hamurlu olan skyphosta bezeme olarak ağzın hemen alt kısmında kabı çevreleyen bir yiv bulunmaktadır. Yivin alt kısmında ise stilize mersin (?) veya zeytin (?) yaprağı bezemesi görülmektedir (Vapur, 2012, s. 145). Sarımsı kırmızı hamurlu olan skyphosta ise bezeme bulunmamaktadır (Vapur, 2012, s. 145), (Res. 172).

Açık kahverengi hamurlu olan skyphos, Pergamon buluntuları (Behr, 1988, s. 148) ile karşılaştırılarak MÖ 2. yüzyılın 2. yarısına tarihlendirilmiştir. Sarımsı kırmızı hamurlu olan skyphos ise Ephesos buluntuları ile karşılaştırılarak MÖ 2-1 yüzyılları arasına tarihlendirilmiştir (Vapur, 2012, s. 145).

3.1.11. Priene

Priene Doğu Nekropol Bazilikası’nın Batısında Bulunan Mezar Grubu kazılarında 1 adet Batı Yamacı Seramiği parçası ele geçmiştir (Kuru, 2018, s. 46). Ele

geçen bu parçanın tam formu belirlenememekle birlikte Atina'dan ithal olduğu düşünülmektedir (Kuru, 2018, s. 46).

Ele geçen parçada bezeme olarak iç içe geçmiş dörtgen ile kalp motifleri görülmektedir (Kuru, 2018, s. 46). Ele geçen parça MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Kuru, 2018, s. 46), (Res. 173).

3.1.12. Samos

Samos'ta ele geçen Batı Yamacı Seramikleri Kuzey Kapısı kazısı esnasında ele geçmiştir (Isler, 1978, s. 114). Ele geçen seramiklerin çoğunun Pergamon'dan ithal edilmiş olduğu düşünülmektedir (Isler, 1978, s. 114). Bazı erken parçalar ise Attik özellikler göstermektedir. Bunların dışında kalan az sayıda seramikten, yerel üretim olup olmadığı anlaşılamamaktadır (Isler, 1978, s. 114).

Samos kazılarından toplam 42 adet Batı Yamacı Seramiği ele geçmiştir.

Formlar:

Kantharos:

Samos kazılarında 4 adet kantharos ele geçmiştir. Ele geçen bu kantharoslarda bezeme olarak noktalı dallar, yaprak çelenkleri, iç içe geçmiş beyaz boyalı dikdörtgenler, beyaz ve sarı boyadan yapılmış yapraklar ve sarmaşık yaprakları görülmektedir. Ele geçen kantharosların hamurları kırmızı, kahverengi tonlarında olup firnisleri siyah ve kırmızıdır. Kantharoslar MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğine ve ilk yarısına tarihlendirilmiştir (Isler, 1978, s. 114), (Res. 174).

Skyphos:

Samos kazılarından 5 adet skyphos ele geçmiştir (Isler, 1978, s. 117). Samos'tan ele geçen skyphoslarda kesik dallar, sarmaşık dalı ve yaprakları ve dikdörtgen bezemeler görülmektedir (Isler, 1978, s. 117). Skyphosların hamurları gri, kırmızı ve kahverengi tonlarında olup firnisleri ise siyah ve kırmızı tonlarındadır (Isler, 1978, s. 117). Samos'tan ele geçen skyphoslar MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Isler, 1978, s. 117), (Res. 175).

Kulplu Bardak:

Samos kazılarında 11 adet kulplu bardak ele geçmiştir (Isler, 1978, s. 114 - 115 - 116). Ele geçen kulplu bardaklarda sivri uçlu kolye, zikzak, tomurcuk, sarmaşık dalları

ve yaprakları, yaprak çelengi, beyaz nokta bezemeleri görülmektedir (Isler, 1978, s. 114 - 115 - 116). Kulplu bardakların hamurları kırmızı tonlarında olup firnisleri gri, kırmızı ve genel olarak siyah renktedir (Isler, 1978, s. 114 - 115 - 116). Ele geçen kulplu bardaklar MÖ 3. ve MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Isler, 1978, s. 114 - 115 - 116), (Res. 176).

Tabak / Kâse:

Samos kazılarında 7 adet tabak / kâse ele geçmiştir (Isler, 1978, s. 116 - 117). Samos'tan ele geçen parçalarda bezeme olarak dalga motifi, beyaz boyalı tomurcuk, yatay yivler, sarmaşık dalı ve yaprakları, iki yatay yiv arasında görülen palmet, kesik kazıma dallar ve rozet bezemeleri görülmektedir (Isler, 1978, s. 116 - 117). Tabak / kâselerin hamurları kırmızı ve kahverengi tonlarında olup bezemeleri siyah tonlarındadır (Isler, 1978, s. 116 - 117). Samos'tan ele geçen parçalar MÖ 3 ve MÖ 2. yüzyıllara tarihlendirilmiştir (Isler, 1978, s. 116 - 117), (Res. 177).

Kâse:

Samos kazılarında 7 adet kâse ele geçmiştir (Isler, 1978, s. 117 - 118). Samos'tan ele geçen kâselerde bezeme olarak, yaprak, yaprak çelengi, yatay yivler, beyaz boyadan yapılmış zeytin dalları, içinde çapraz bezeme olan kare motifi ve üç nokta şeklinde betimlenmiş üzüm olduğu düşünülen bezemeler görülmektedir (Isler, 1978, s. 117 - 118). Ele geçen kâselerin hamurları kahverengi ve kırmızı tonlarında olup firnisleri ise siyah, kırmızı ve kahverengi tonlarındadır (Isler, 1978, s. 117 - 118), (Res. 178).

Formu belirlenemeyen örnekler:

Samos'tan formu belirlenemeyen 2 adet Batı Yamacı Seramiğine ait kap parçası ele geçmiştir (Isler, 1978, s. 118). Skyphos veya kâseye ait olabileceği düşünülen örneklerdir (Isler, 1978, s. 118). Bir parçada kırık bir kulp görülmektedir. Kırmızımsı kahverengi ve kahverengi hamura sahip olan parçaların firnis renkleri kahverengidir (Isler, 1978, s. 118). Bezeme olarak bir parçada beyaz iki nokta ve kazıma dallar görülmektedir (Isler, 1978, s. 118). Ele geçen parçalar MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Isler, 1978, s. 118), (Res. 179).

Büyük Kaplar:

Samos'tan ele geçen Batı Yamacı Seramikleri arasında büyük kaplar olarak amphora ve kraterlerden söz edilmektedir. Bu kapların hamur renkleri kırmızı ve kahverengi tonlarında olup firnisleri kırmızı, kahverengi ve genel olarak siyahtır. Buradan

ele geçen büyük kaplarda bezeme olarak dalga motifi, zikzak, kazıma dallar, kazıma bezeme ile yapılmış çelenk, beyaz noktalar ve dörtgen görülmektedir (Isler, 1978, s. 118 - 119). Bu kaplar MÖ 2. yüzyıla, MÖ 2. yüzyılın 2. yarısına ve MÖ 1. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Isler, 1978, s. 118 - 119), (Res. 180).

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Tezin konusu olan Batı Yamacı Seramiklerine MÖ 4. - 1., yüzyıllarda rastlanmaktadır. Bu tezde referans alınmış olan kaynaklara göre MÖ 4. yüzyıla ait Batı Yamacı Seramiklerine Phokaia, Smyrna, Metropolis ve Klaros antik kentlerinde rastlandığı; Nif Dağ, Altınpark Arkeolojik Alanı, Erythrai, Teos, Ephesos, Magnesia, Priene ve Samos antik kentlerinde ise rastlanmadığı görülmektedir. MÖ 3. yüzyıla ait Batı Yamacı Seramiklerine ise bu tezde incelenen antik kentlerden Erythrai ve Magnesia antik kentleri haricindeki tüm antik kentlerde (Phokaia, Nif Dağı, Altınpark Arkeolojik Alanı, Smyrna, Teos, Metropolis, Klaros, Ephesos, Priene ve Samos) rastlandığı görülmektedir. Yine MÖ 2. yüzyıl Batı Yamacı Seramiklerine de Erythrai, Klaros ve Priene antik kentleri haricindeki diğer tüm antik kentlerde (Phokaia, Nif Dağı, Altınpark Arkeolojik Alanı, Smyrna, Teos, Metropolis, Ephesos, Magnesia ve Samos) rastlanmaktadır. Son olarak MÖ 1. yüzyıl Batı Yamacı Seramiklerinin sadece Magnesia ve Samos antik kentlerinde görüldüğü; diğerlerinde (Phokaia, Nif Dağı, Altınpark Arkeolojik Alanı, Smyrna, Erythrai, Teos, Metropolis, Klaros, Ephesos ve Priene) ise görülmediği anlaşılmaktadır. Bu bilgiler ışığında Erythrai antik kentindeki Batı Yamacı Seramiklerinin hangi yüzyıla ait olduklarına dair bir bilgi bulunmadığı anlaşılmaktadır ve bulunan Batı Yamacı Seramiklerinin yoğunlukla MÖ 3. ve 2. yüzyıllara ait oldukları görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1: Kentlere Göre Tarihler

	MÖ 4. Yüzyıl	MÖ 3. Yüzyıl	MÖ 2. Yüzyıl	MÖ 1. Yüzyıl
Phokaia	X	X	X	?
Nif Dağı	?	X	X	?
Altınpark Arkeolojik Alanı	?	X	X	?
Smyrna	X	X	X	?
Erythrai	?	?	?	?
Teos	?	X	X	?
Metropolis	X	X	X	?
Klaros	X	X	?	?
Ephesos	?	X	X	?
Magnesia	?	?	X	X
Priene	?	X	?	?
Samos	?	X	X	X

Bu tezde incelenen antik kentlerde yapılan kazılarda kantharos, skyphos, fincan, bardak, tas, kâse, tabak, çanak, mastos, krater, lekane, oinokhoe, ibrikcik, testi, lagynos, amphora, amphoriskos, unguentarium, kandil ve kapak formlarında Batı Yamacı Seramikleri bulunmuştur. Antik kentlerin çoğunda görülen kantharos Phokaia, Nif Dağı, Altınpark Arkeolojik Alanı, Smyrna, Teos, Metropolis, Klaros, Ephesos ve Samos'ta; skyphos Altınpark Arkeolojik Alanı, Smyrna, Metropolis, Klaros, Ephesos Magnesia ve Samos'ta; kâse ise Phokaia, Nif Dağı, Altınpark Arkeolojik Alanı, Smyrna, Ephesos ve Samos'ta bulunmuşlardır. Kantharos, skyphos ve kâselere göre daha az sayıda antik kentte görülen tabak ve krater Phokaia, Smyrna, Metropolis ve Samos'ta görülürken çanak Nif Dağı, Metropolis ve Ephesos'ta görülmektedir. Bardak ile amphora sadece Metropolis ve Samos'ta bulunmuşlardır. Fincan sadece Smyrna'da; mastos, testi ve unguentarium sadece Nif Dağı'nda; tas, lekane, oinokhoe, ibrikcik, lagynos, amphoriskos, kandil ve kapak ise sadece Metropolis'te görülmektedirler. Bu bilgiler ışığında Metropolis Batı Yamacı Seramiklerinden birçok formda eserin görüldüğü antik kent olarak göze batmaktadır, Metropolis haricinde daha fazla farklı formda Batı Yamacı Seramiklerinin görüldüğü diğer antik kentler olarak Phokaia, Nif Dağı, Smyrna, Ephesos ve Samos öne çıkmaktadırlar. Altınpark Arkeolojik Alanı'nda üç formda, Klaros iki formda, Teos ve Magnesia birer formda eserin görüldüğü antik kentler iken Erythrai ve Priene antik kentlerine bahsi geçen formlardan hangilerinde eser bulunduğuna ait bilgi bulunmamaktadır (Tablo 2).

Tablo 2: Formlara Göre Kentler

	Phokaia	Nif Dağı	Altınpark Arkeolojik Alanı	Smyrna	Erythrai	Teos	Metropolis	Klaros	Ephesos	Magnesia	Priene	Samos
Kantharos	X	X	X	X	?	X	X	X	X	?	?	X
Skyphos	?	?	X	X	?	?	X	X	X	X	?	X
Fincan	?	?	?	X	?	?	?	?	?	?	?	?
Bardak	?	?	?	?	?	?	X	?	?	?	?	X
Tas	?	?	?	?	?	?	X	?	?	?	?	?
Kâse	X	X	X	X	?	?	?	?	X	?	?	X
Tabak	X	?	?	X	?	?	X	?	?	?	?	X
Çanak	?	X	?	?	?	?	X	?	X	?	?	?
Mastos	?	X	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Krater	X	?	?	X	?	?	X	?	?	?	?	X
Lekane	?	?	?	?	?	?	X	?	?	?	?	?
Oinokhoe	?	?	?	?	?	?	X	?	?	?	?	?
İbrikcik	?	?	?	?	?	?	X	?	?	?	?	?
Testi	?	X	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Lagynos	?	?	?	?	?	?	X	?	?	?	?	?
Amphora	?	?	?	?	?	?	X	?	?	?	?	X
Amphoriskos	?	?	?	?	?	?	X	?	?	?	?	?
Unguentarium	?	X	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Kandil	?	?	?	?	?	?	X	?	?	?	?	?
Kapak	?	?	?	?	?	?	X	?	?	?	?	?

MÖ 4. yüzyıla tarihlendirilmiş olan Batı Yamacı Seramiklerinin formları kantharos, skyphos, tabak, krater, ibrikcik ve lagynos olarak karşımıza çıkmaktadır. MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmiş Batı Yamacı Seramiklerinde fincan, amphora, amphoriskos ve kapak haricindeki bütün formlarda eserler görülmektedir. Yine MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiş Batı Yamacı Seramiklerinin lekane, oinokhoe, ibrikcik, testi, lagynos, kandil ve kapak haricindeki formlarda oldukları görülmektedir. Son olarak MÖ 1. yüzyıla tarihlendirilen Batı Yamacı Seramiklerinin formlarının skyphos, krater ve amphora oldukları dikkat çekmektedir. Bu bilgiler ışığında MÖ 3. ve MÖ 2. yüzyıllarda daha çok sayıda formda Batı Yamacı Seramiklerini bulunduğu söylenebilir. Ayrıca tezde kullanılan kaynaklarda kapak formunun hangi yüzyıla tarihlendiğine ilişkin bilgi yer almamaktadır ve skyphos ve krater formlarının söz konusu dört yüzyıla da tarihlendiği dikkat çekmektedir (Tablo 3).

Tablo 3: Formlara Göre Tarihler

	MÖ 4. Yüzyıl	MÖ 3. Yüzyıl	MÖ 2. Yüzyıl	MÖ 1. Yüzyıl
Kantharos	X	X	X	?
Skyphos	X	X	X	X
Kâse	?	X	X	?
Bardak	?	X	X	?
Tas	?	X	X	?
Fincan	?	?	X	?
Tabak	X	X	X	?
Çanak	?	X	X	?
Mastos	?	X	X	?
Krater	X	X	X	X
Lekane	?	X	?	?
Oinokhoe	?	X	?	?
İbrikcik	X	X	?	?
Testi	?	X	?	?
Lagynos	X	X	?	?
Amphora	?	?	X	X
Amphoriskos	?	?	X	?
Unguentarium	?	X	X	?
Kandil	?	X	?	?
Kapak	?	?	?	?

Batı Yamacı Seramiklerinde görülen bezeme türlerini genel olarak bitkisel, geometrik ve diğerleri (hayvan figürleri, kabartma, yiv, dalga, çengel, firnis bant, kazıma çizgi ve ağ bezeme) olmak üzere üç ana başlık altında toplayabiliriz. Bitkisel bezemelere fincan ve unguentarium haricindeki bütün Batı Yamacı formlarında rastlanmaktadır. Geometrik bezemelere ise kantharos, skyphos, kâse, krater ve amphoralarda rastlanmıştır. Diğer figürler ise tas, fincan, lagynos, unguentarium ve kandil haricindeki diğer tüm Batı Yamacı formlarında görülmektedir. Diğer bezeme türleri içerisinde en çok rastlanan figürler kazıma çizgiler ve yivler olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca başka bir yaklaşımla en çok bezeme çeşitliliğine sahip olan Batı Yamacı formlarının tabak, çanak ve krater oldukları dikkat çekmektedir. Bunun yanında fincan ve unguentariumlarda hiç bezeme türüne rastlanmamış ve tas, oinokhoe, lagynos ve kandillerde sadece bitkisel bezemeler görülmektedir (Tablo 4).

Tablo 4: Formlara Göre Bezemeler

	Bitkisel Bezeme	Geometrik Bezeme	Diğerleri
Kantharos	X	X	X
Skyphos	X	X	X
Kâse	X	X	X
Bardak	X	?	X
Tas	X	?	?
Fincan	?	?	?
Tabak	X	?	X
Çanak	X	?	X
Mastos	X	?	X
Krater	X	X	X
Lekane	X	?	X
Oinokhoe	X	?	?
İbrikcik	X	?	X
Testi	X	?	X
Lagynos	X	?	?
Amphora	X	X	X
Amphoriskos	X	?	X
Unguentarium	?	?	?
Kandil	X	?	?
Kapak	X	?	X

Bu tezde incelenen antik kentlerde bulunan Batı Yamacı Seramiklerinin hamurlarının kırmızı, kahverengi, krem, gri, turuncu, pembe ve sarı tonlarında oldukları görülmektedir. Phokaia’da kırmızı ve sarı; Nif Dağı’nda kırmızı, turuncu ve krem; Altınpark Arkeolojik Alanı ve Magnesia’da kırmızı, kahverengi ve sarı; Ephesos’ta kırmızı, kahverengi, gri, turuncu, pembe ve sarı; Samos’ta ise kırmızı, kahverengi ve gri hamur tonlarına sahip eserler görülmektedir. Smyrna’da krem tonu hariç diğer hamur tonlarının hepsi görülürken Metropolis’te turuncu hamur tonu hariç diğer hamur tonlarının hepsi görülmektedir. Tezde kullanılan kaynaklarda Erythrai, Teos, Klaros ve Priene’de bulunan Batı Yamacı Seramiklerinin hamur renklerine ilişkin bilgi yer almamaktadır (Tablo 5).

Tablo 5: Kentlere Göre Hamur Renkleri

	Kırmızı Tonları	Kahverengi Tonları	Gri Tonları	Turuncu Tonları	Pembe Tonları	Sarı Tonları	Krem Tonları
Phokaia	X	?	?	?	?	X	?
Nif Dağı	X	?	?	X	?	?	X
Altınpark Arkeolojik Alanı	X	X			?	X	?
Smyrna	X	X	X	X	X	X	?
Erythrai	?	?	?	?	?	?	?
Teos	?	?	?	?	?	?	?
Metropolis	X	X	X	?	X	X	X
Klaros	?	?	?	?	?	?	?
Ephesos	X	X	X	X	X	?	?
Magnesia	X	X	?	?	?	X	?
Priene	?	?	?	?	?	?	?
Samos	X	X	X	?	?	?	?

Bu tezde incelenen antik kentlerde bulunan Batı Yamacı Seramiklerinin firnislerinin siyah, kırmızı, kahverengi, krem, gri ve turuncu tonlarında oldukları görülmektedir. Ayrıca Nif Dağı'nda firnissiz örneklerde bulunmuştur. Siyah, kırmızı, kahverengi ve gri tonlar antik kentlerin çoğundaki eserlerde görülürken krem tonuna sadece Nif Dağı'ndaki eserlerde, turuncu tonuna da sadece Ephesos'taki eserlerde rastlanmıştır. Bu tezde kullanılan kaynaklarda Erythrai, Teos, Klaros ve Priene antik kentlerindeki firnislerin renklerine ait bilgi yer almamaktadır. Ayrıca Magnesia'da sadece siyah firnisli eserler olduğu dikkat çekmektedir (Tablo 6).

Tablo 6: Kentlere Göre Firnis Renkleri

	Siyah Tonları	Kırmızı Tonları	Kahverengi Tonları	Krem Tonları	Gri Tonları	Turuncu Tonları	Firnissiz Örnekler
Phokaia	X	X	?	?	X	?	?
Nif Dağı	X	X	X	X	?	?	X
Altınpark Arkeolojik Alanı	X	X	X		X	?	?
Smyrna	X	X	X	?	X	?	?
Erythrai	?	?	?	?	?	?	?
Teos	?	?	?	?	?	?	?
Metropolis	X	X	X	?	X	?	?
Klaros	?	?	?	?	?	?	?
Ephesos	X	X	X	?	X	X	?
Magnesia	X	?	?	?	?	?	?
Priene	?	?	?	?	?	?	?
Samos	X	X	X	?	X	?	?

Tezde kullanılan kaynaklardan elde edilen verilere göre Batı Yamacı Seramiklerine İonia Bölgesinde yer alan Phokaia, Nif Dağı, Altınpark Arkeolojik Alanı, Smyrna, Erythrai, Teos, Metropolis, Klaros, Ephesos, Magnesia, Priene ve Samos antik kentlerinde rastlanmıştır. Ele geçen Batı Yamacı Seramikleri üzerine yapılan araştırmalar

bu seramiklerin MÖ 4 - 1. yüzyıllara tarihlendiğini ortaya koymuştur. Bulunan Batı Yamacı Seramiklerinin özellikle yedi farklı hamur rengine, altı farklı firnis rengine ve genel olarak üç kategoride sınıflandırdığımız bezeme türüne sahip olan yirmi farklı formda karşımıza çıktığı dikkat çekmektedir.

Ele geçen Batı Yamacı Seramiklerini daha çok MÖ 3. ve MÖ 2. yüzyıllara ait olduğu görülmektedir. Antik kentlerden özellikle Metropolis'te yapılan kazılarda çok sayıda Batı Yamacı Seramiği ele geçmiştir. Erythrai, Teos ve Samos'ta ise çok az sayıda Batı Yamacı Seramiği bulunmuştur. En fazla görülen Batı Yamacı Seramiği formları kantharos, kâse ve tabaktır. Bunun yanı sıra en çok rastlanan bezeme türü bitkisel bezemelerdir. Batı Yamacı Seramiklerinde en çok görülen hamur rengi kırmızı ve kahverengi; firnis rengi ise siyah ve kırmızıdır. En nadir hamur ve firnis rengi krem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kıta Yunanistan'dan Anadolu'ya olan göçlerden sonra Kıta Yunanistan ile iletişimin kesilmediği Batı Yamacı Seramiğinin popüler olduğu MÖ 4. ve MÖ 1. yüzyıllar arasında da görülmektedir. Batı Yamacı Seramiğinin, Atina'dan ele geçen örneklerinin etkileri, Pergamon atölyesinde de görülmektedir. Anadolu'daki Batı Yamacı Seramiği üretim merkezlerinden en büyüğü olan Pergamon'un Ionia Bölgesi'nde bulunan ve yerel üretim yapan atölyelere büyük etkisi görülmektedir.

Genel olarak tezde incelenen yerel üretim yapan merkezlerde ele geçen Batı Yamacı Seramiklerinin kil ve firnis yapısı MÖ 4. yüzyılda ilk ortaya çıkışında kaliteli eserler üretilmesine rağmen zaman içerisinde seri üretime geçilmesi ve bu modanın yavaş yavaş terk edilmeye başlanmasıyla kalite düşmüş olabileceği tahmin edilmektedir. Buna ek olarak Atina örneklerini ithal etmek maliyetli bir durum olacağından yerel örneklerin daha özensiz ve kalitesiz yapılmış olabileceği de düşünülmektedir.

LEVHALAR

Resim 1: Atina Agorası Klasik kantharos

Kaynak: (Rotroff S. I., 1997, s. Lev.2, Res. 15)

Resim 2: Atina Agorası Hellenistik kantharos MÖ 275-175

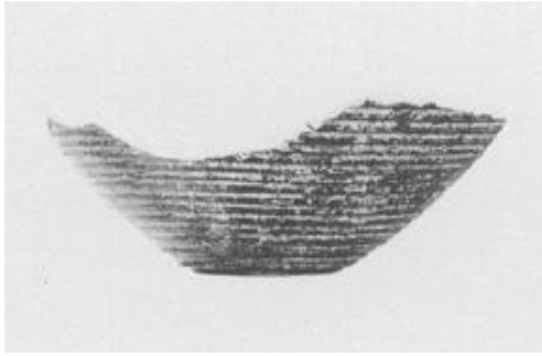
Kaynak: (Rotroff S. I., 1997, s. Lev.13, Res. 134).

Resim 3: Atina Agorası Skyphos MÖ 325 – 275

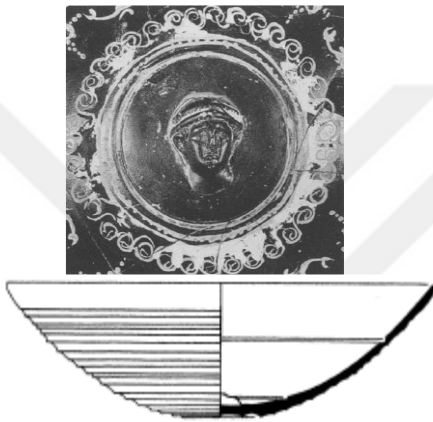
Kaynak: (Rotroff S. I., 1997, s. Lev.14, Res. 147).

Resim 4: Atina Agorası kâse MÖ 3. ve MÖ 1. Yüzyıl

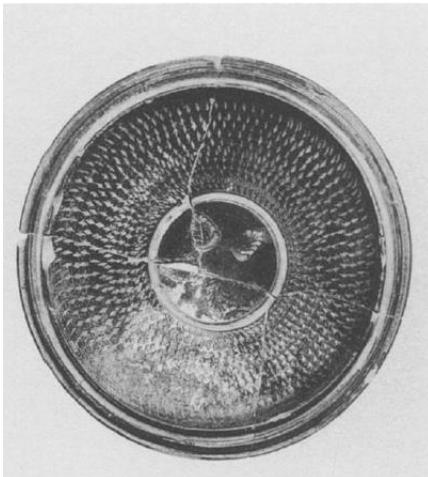
Kaynak: (Rotroff S. I., 1997, s. Lev.34, Res. 356).

Resim 5: Atina Agorası kâse MÖ 3. ve MÖ 1. Yüzyıl

Kaynak: (Rotroff S. I., 1997, s. Lev.33, Res. 333).

Resim 6: Atina Agorası tabak MÖ 3. ve MÖ 1. Yüzyıl

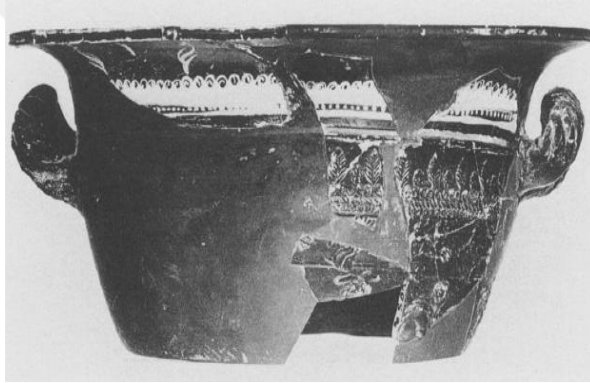
Kaynak: (Rotroff S. I., 1997, s. Lev.69, Res. 825).

Resim 7: Atina Agorası tabak MÖ 3. Yüzyıl

Kaynak: (Retroff S. I., 1997, s. Lev.70, Res. 832).

Resim 8: Atina Agorası krater MÖ 3. Yüzyıl

Kaynak: (Retroff S. I., 1997, s. Lev.57, Res. 602).

Resim 9: Atina Agorası oinokhoe MÖ 250 – MÖ 225

Kaynak: (Retroff S. I., 1997, s. Lev.46, Res. 464).

Resim 10: Atina Agorası lagynos

Kaynak: (Rotroff S. I., 1997, s. Lev.49, Res. 495)

Resim 11: Atina Agorası lagynos

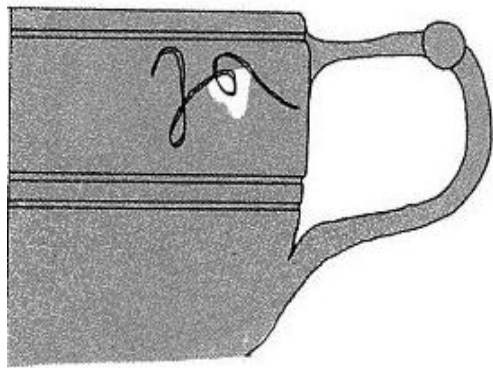
Kaynak: (Rotroff S. I., 1997, s. Lev.49, Res. 499)

Resim 12: Atina Agorası amphora MÖ 3-2 yüzyıl

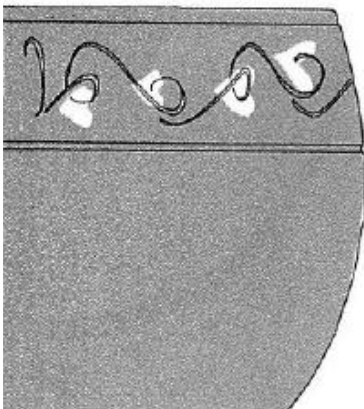
Kaynak:(Rotroff S. I., 1997, s. Lev. 40, Res. 415).

Resim 13: Ephesos skyphos/kantharos MÖ 3-2 yüzyıl

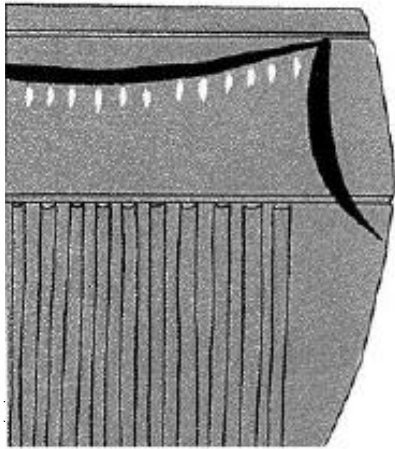
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Lev. 11, Res. 179).

Resim 14: Ephesos skyphos/kantharos MÖ 3-2 yüzyıl

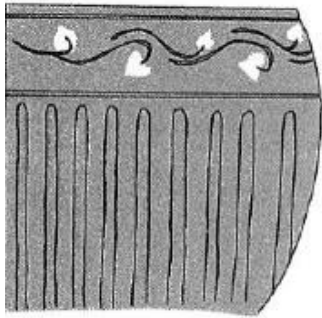
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Lev. 11, Res. 178).

Resim 15: Ephesos skyphos/kantharos MÖ 3-2 yüzyıl

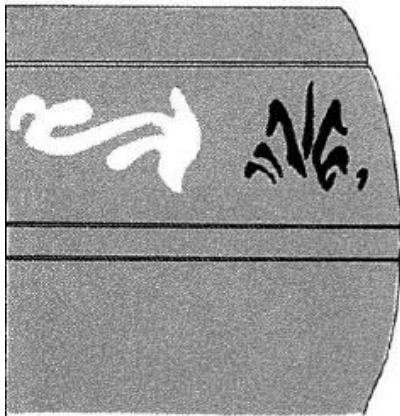
11, Res. 181).

Resim 16: Ephesos skyphos/kantharos MÖ 3-2 yüzyıl

Kaynak: (Gassner, 1997, s. Lev. 11, Res. 176).

Resim 17: Ephesos skyphos/kantharos MÖ 3-2 yüzyıl

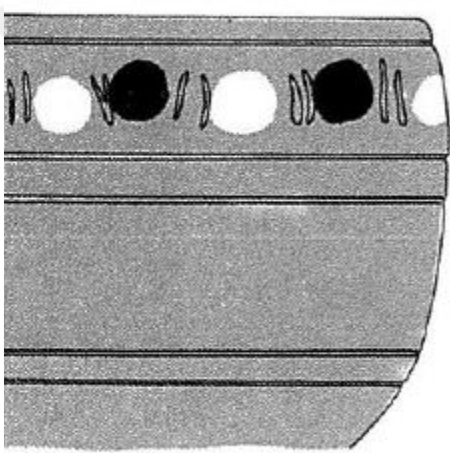
Kaynak:(Gassner, 1997, s. Lev. 11, Res. 182).

Resim 18: Ephesos skyphos/kantharos MÖ 3-2 yüzyıl

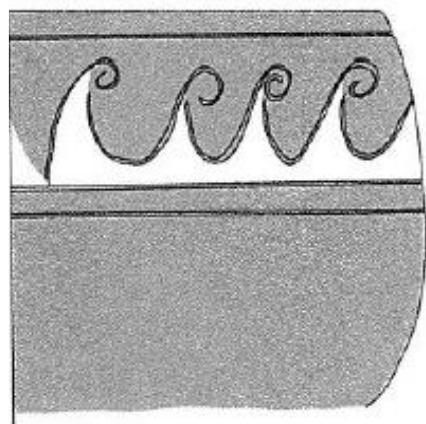
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Lev. 12, Res. 183).

Resim 19: Ephesos skyphos/kantharos MÖ 3-2 yüzyıl

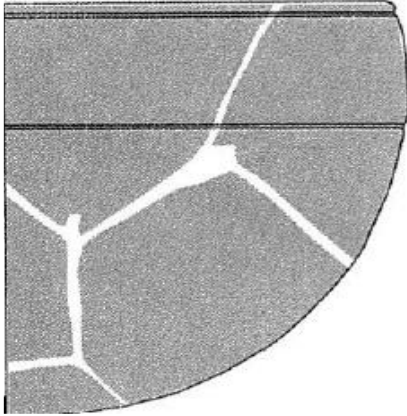
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Lev. 12, Res. 184).

Resim 20: Ephesos skyphos/kantharos MÖ 3-2 yüzyıl

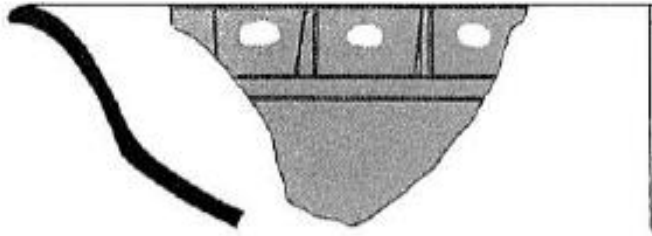
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Lev. 12, Res. 185).

Resim 21: Ephesos kâse ve çanak MÖ 2. yüzyıl

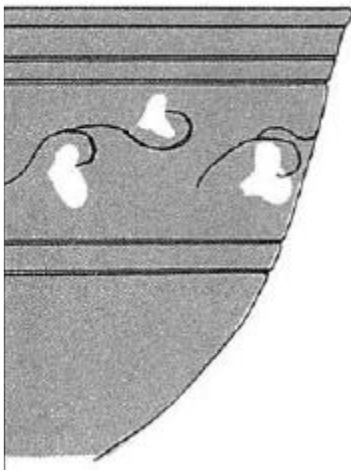
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 12, 187)

Resim 22: Ephesos kâse ve çanak MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 12, 188).

Resim 23: Ephesos kâse ve çanak MÖ 2. yüzyıl

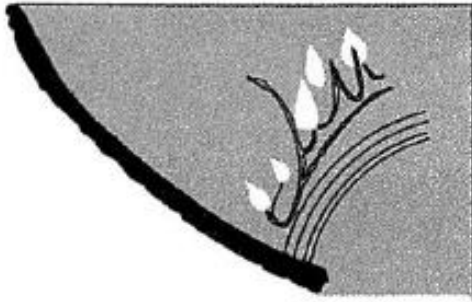
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 12, 189).

Resim 24: Ephesos kâse ve çanak MÖ 2. yüzyıl

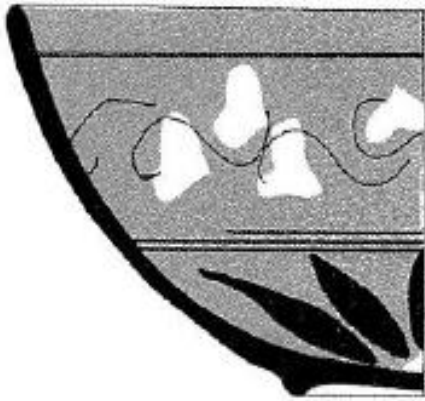
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 12, 190).

Resim 25: Ephesos kâse ve çanak MÖ 2. yüzyıl

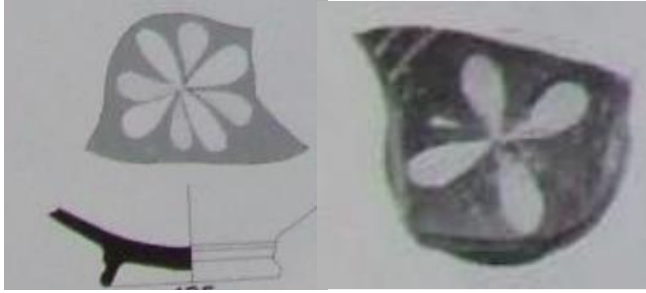
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 12, 192)

Resim 26: Ephesos kâse ve çanak MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 12, 194)

Resim 27: Ephesos kâse ve çanak MÖ 2. yüzyıl

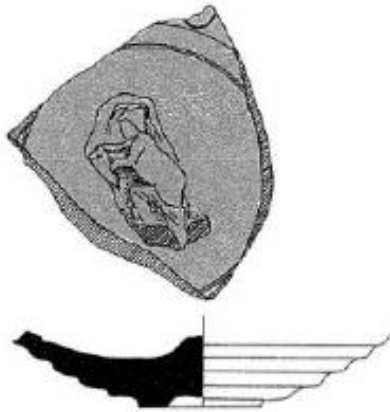
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 12, 195).

Resim 28: Ephesos kâse ve çanak MÖ 2. yüzyıl

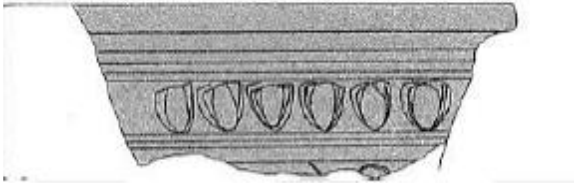
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 12, 196)

Resim 29: Ephesos kâse ve çanak MÖ 2. yüzyıl

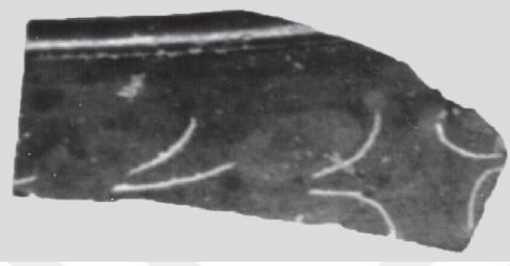
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 13, 197).

Resim 30: Ephesos kâse ve çanak MÖ 2. yüzyıl

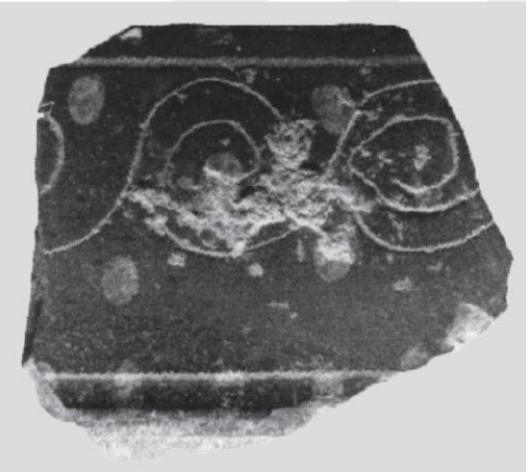
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 13, 199)

Resim 31: Knidos kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Kögler, 2010, s. Taf. 51, Kn.170).

Resim 32: Knidos bardak MÖ 1. yüzyıl

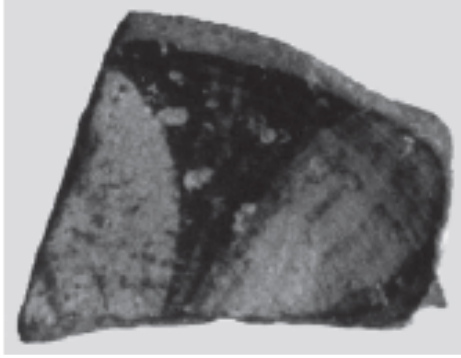
Kaynak: (Kögler, 2010, s. Taf. 51, Kn.168).

Resim 33: Knidos bardak MÖ 2. yüzyıl

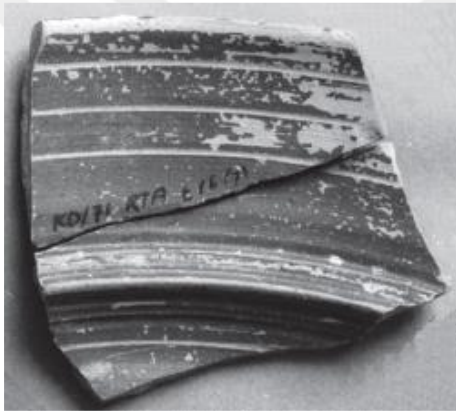
Kaynak: (Kögler, 2010, s. Taf. 51, Kn.172)

Resim 34: Knidos kâse MÖ 2. yüzyıl

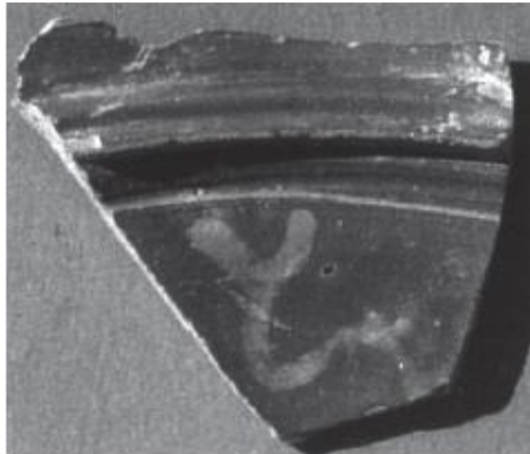
Kaynak: (Kögler, 2010, s. Taf. 51, Kn.174)

Resim 35: Knidos kâse MÖ 3. yüzyıl

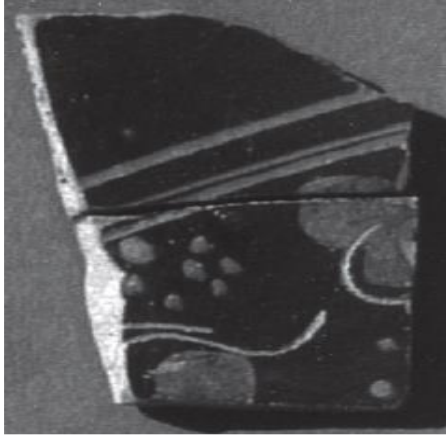
Kaynak: (Kögler, 2010, s. Taf. 52, Kn.175)

Resim 36: Knidos kâse MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Kögler, 2010, s. Taf. 52, Kn.176).

Resim 37: Knidos kâse MÖ 2. yüzyıl 1. yarısı

Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 52, Kn.180)

Resim 38: Knidos tabak MÖ 3. yüzyıl 2. yarısı

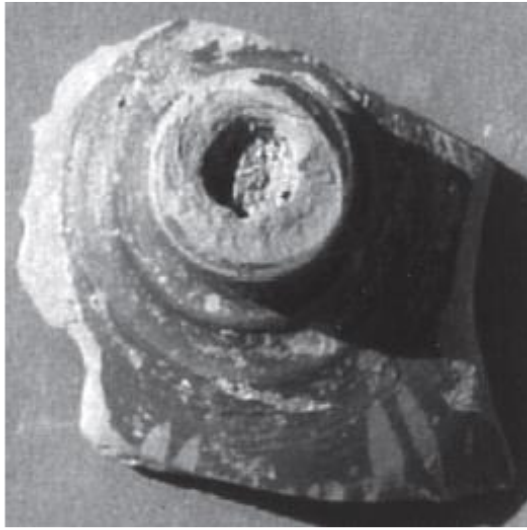
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 52, Kn.177)

Resim 39: Knidos tabak MÖ 2. yüzyıl

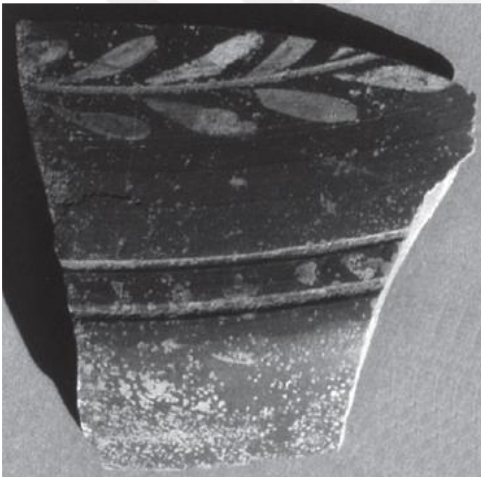
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 52, Kn.178).

Resim 40: Knidos kapak MÖ 3-2. yüzyıl

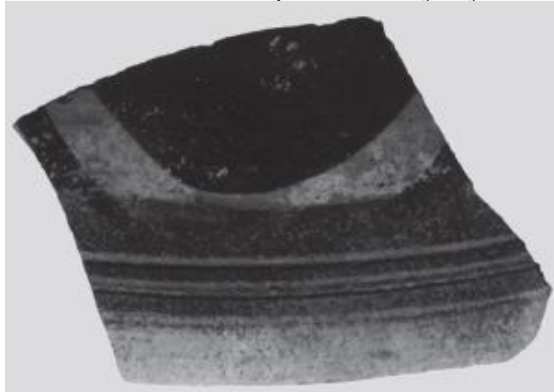
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 52, Kn.182)

Resim 41: Knidos kapak MÖ 2. yüzyıl

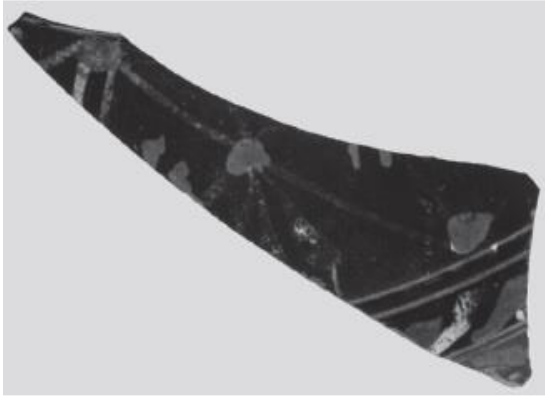
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 52, Kn.184).

Resim 42: Knidos kapak MÖ 2. yüzyıl

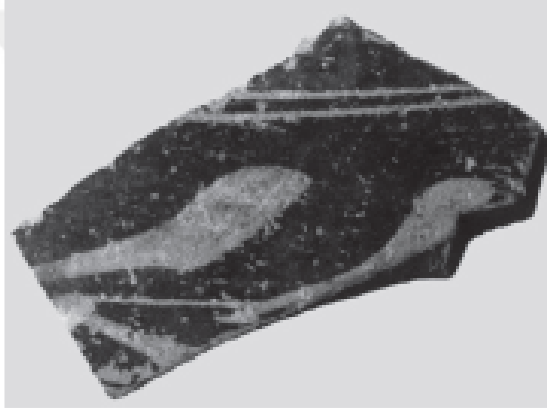
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 52, Kn.188)

Resim 43: Knidos kapak MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 52, Kn.189).

Resim 44: Knidos kapak MÖ 2. yüzyıl

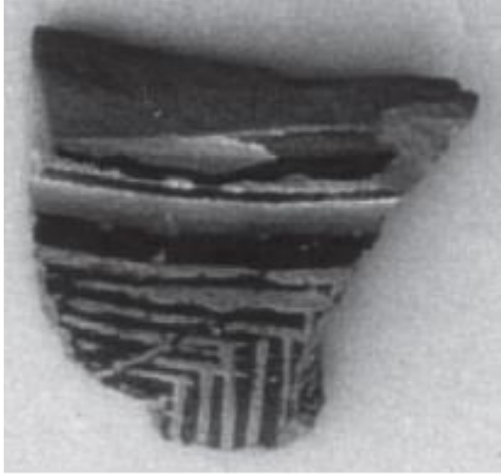
Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 52, Kn.190).

Resim 45: Knidos kapak MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 53, Kn.192).

Resim 46: Knidos amphora MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 53, Kn.193).

Resim 47: Knidos amphoriskos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Gassner, 1997, s. Taf. 53, Kn.194)

Resim 48: Parion kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Firat, 2018, s. Lev. 15, Kat. No. 136).

Resim 49: Parion kantharos MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Firat, 2018, s. Lev. 15, Kat. No. 139).

Resim 50: Parion kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Firat, 2018, s. Lev. 16, Kat. No. 141)

Resim 51: Parion kantharos MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Firat, 2018, s. Lev. 19, Kat. No. 173).

Resim 52: Parion kantharos MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Firat, 2018, s. Lev. 19, Kat. No. 176)

Resim 53: Parion kantharos MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Firat, 2018, s. Lev. 19, Kat. No. 177)

Resim 54: Parion kantharos MÖ 4. yüzyıl

Kaynak: (Firat, 2018, s. Lev. 18, Kat. No. 169).

Resim 55: Parion kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Firat, 2018, s. Lev. 19, Kat. No. 170).

Resim 56: Parion kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Firat, 2018, s. Lev. 15, Kat. No. 140)

Resim 57: Parion fincan MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Tavukçu, 2006, s. Lev. 35, Kat. No. 73)

Resim 58: Parion kâse/tabak MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Firat, 2018, s. Lev. 23, Kat. No. 217).

Resim 59: Parion kâse/tabak MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Fırat, 2018, s. Lev. 23, Kat. No. 218)

Resim 60: Parion kâse/tabak MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Fırat, 2018, s. Lev. 23, Kat. No. 219).

Resim 61: Parion derin kâse (lekane) MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Fırat, 2018, s. Lev. 23, Kat. No. 220).

Resim 62: Parion krater MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Fırat, 2018, s. Lev. 23, Kat. No. 221)

Resim 63: Parion pyxis MÖ 4. yüzyıl

Kaynak: (Tavukçu, 2006, s. Lev. 35, Kat. No. 75)

Resim 64: Pergamon kantharos MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Schäfer, 1968, s. Taf. 16, D 52)

Resim 65: Pergamon kantharos MÖ 3-2. yüzyıl

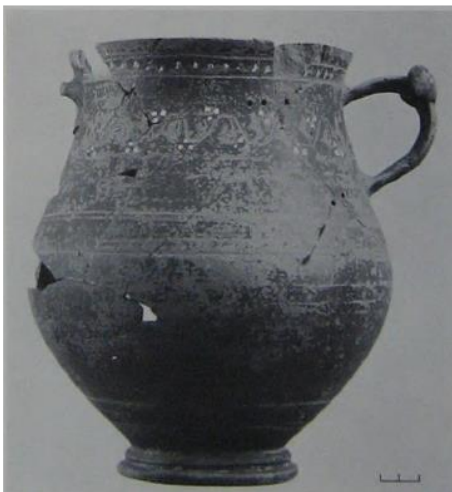
Kaynak: (Schäfer, 1968, s. Taf. 14, D 54)

Resim 66: Pergamon kantharos MÖ 3-2. yüzyıl

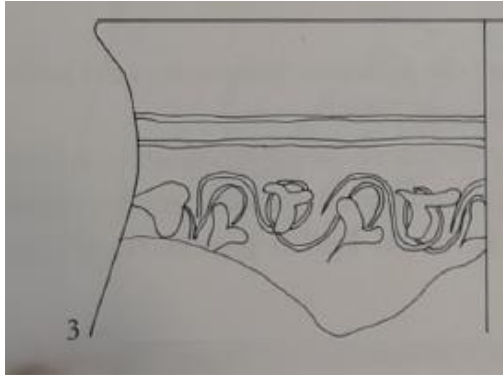
Kaynak: (Schäfer, 1968, s. Taf. 16, D 61)

Resim 67: Pergamon kantharos MÖ 3-2. yüzyıl

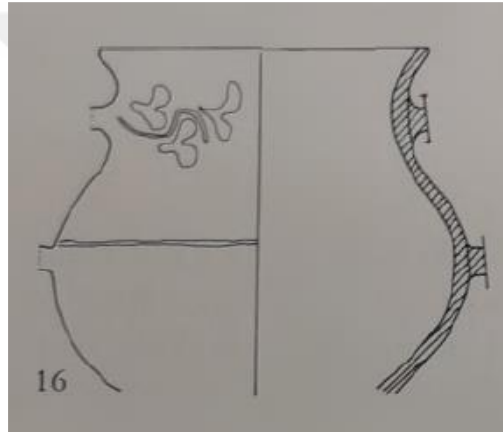
Kaynak: (Schäfer, 1968, s. Taf. 16, D 63)

Resim 68: Pergamon kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Behr, 1988, s. Abb.1, Kat. Nr. 3)

Resim 69: Pergamon kantharos MÖ 3-1. yüzyıl

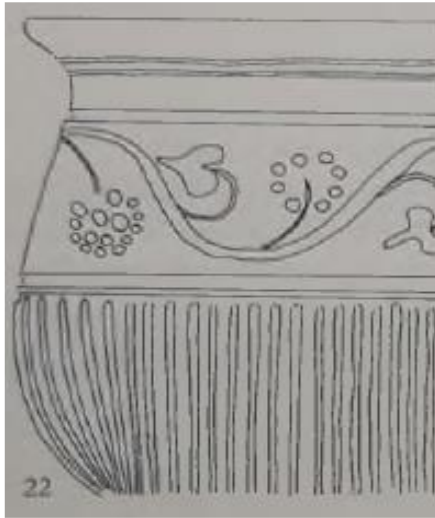
Kaynak: (Behr, 1988, s. Abb.5, Kat. Nr. 16)

Resim 70: Pergamon kantharos MÖ 2-1. yüzyıl

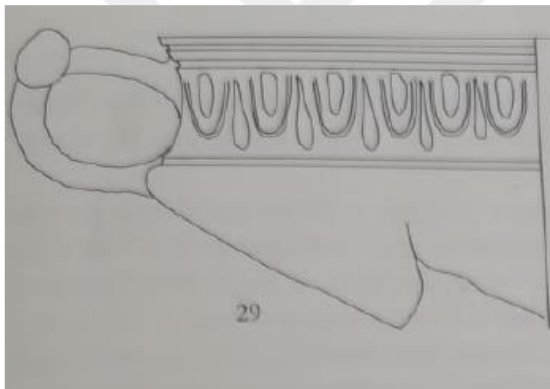
Kaynak: (Behr, 1988, s. Abb.5, Kat. Nr. 17)

Resim 71: Pergamon skyphos MÖ 3-2. yüzyıl

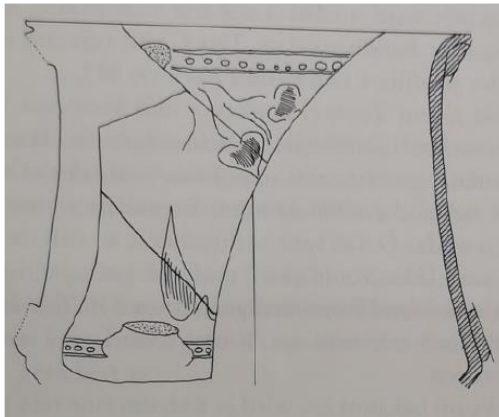
Kaynak: (Behr, 1988, s. Abb.7, Kat. Nr. 22)

Resim 72: Pergamon skyphos MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Behr, 1988, s. Abb.9, Kat. Nr. 29)

Resim 73: Pergamon skyphos MÖ 2. yüzyıl

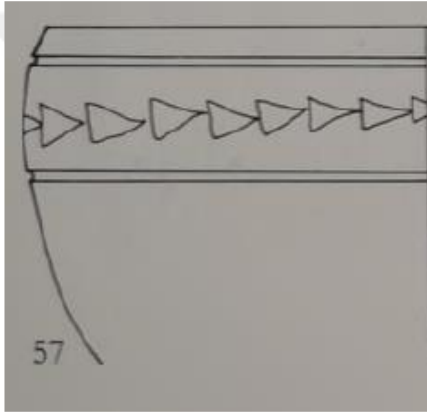
Kaynak: (Behr, 1988, s. Abb.10, Kat. Nr. 34)

Resim 74: Pergamon bardak/kâse/kupa MÖ 3-2. yüzyıl

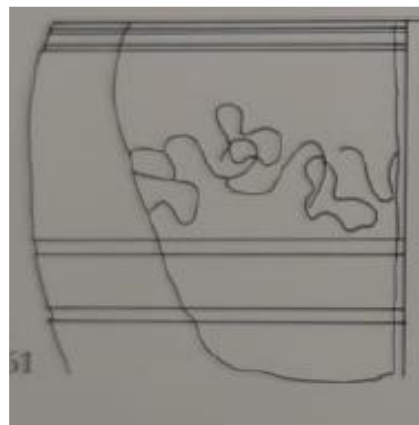
Kaynak: (Schäfer, 1968, s. Taf. 11, D 6)

Resim 75: Pergamon bardak/kâse/kupa MÖ 2. yüzyıl

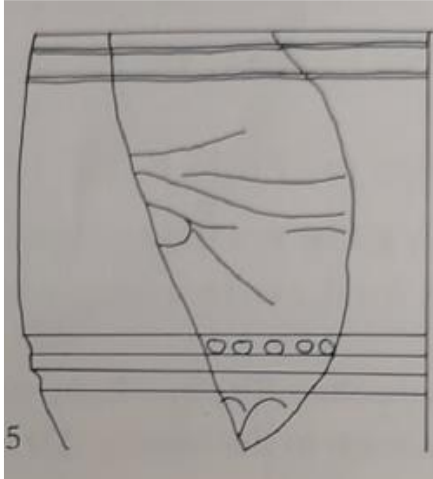
Kaynak: (Behr, 1988, s. Abb.13, Kat. Nr. 57)

Resim 76: Pergamon bardak/kâse/kupa MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Behr, 1988, s. Abb.14, Kat. Nr. 61)

Resim 77: Pergamon bardak/kâse/kupa MÖ 1. yüzyıl

Kaynak: (Behr, 1988, s. Abb.15, Kat. Nr. 65)

Resim 78: Pergamon krater MÖ 3. yüzyıl

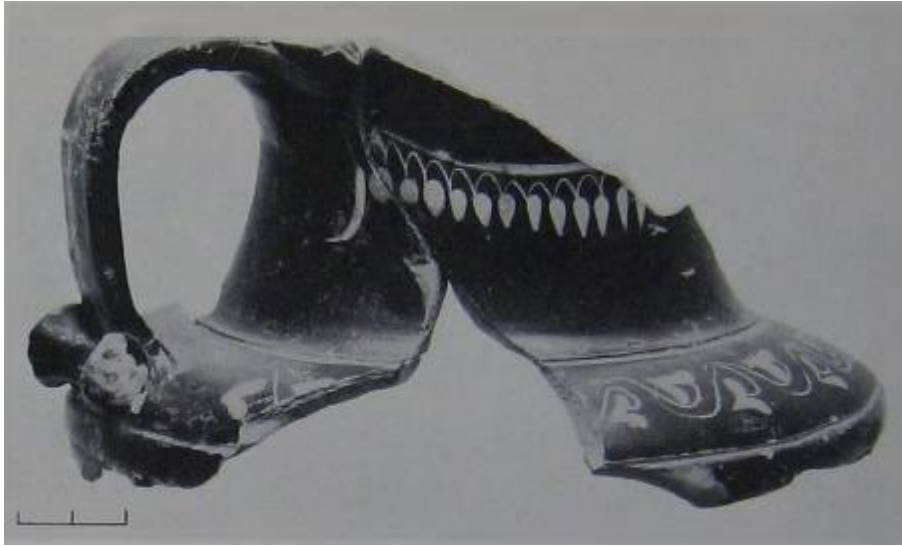
Kaynak: (Schäfer, 1968, s. Taf. 13, D 39)

Resim 79: Pergamon krater MÖ 3. yüzyıl

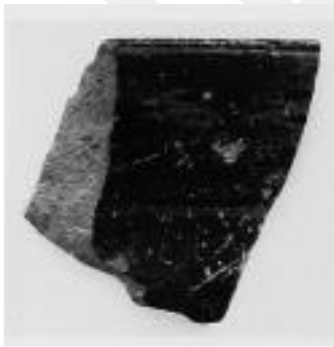
Kaynak: (Schäfer, 1968, s. Taf. 13, D 40)

Resim 80: Pergamon Amphora

Kaynak: (Schäfer, 1968, s. Taf. 18, D 70)

Resim 81: Sardes fincan MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Rotroff, Oliver, 2003, s. Plt 20, Nr. 127).

Resim 82: Sardes fincan MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Rotroff, Oliver, 2003, s. Plt 22, Nr. 152)

Resim 83: Sardes fincan MÖ 2. yüzyıl

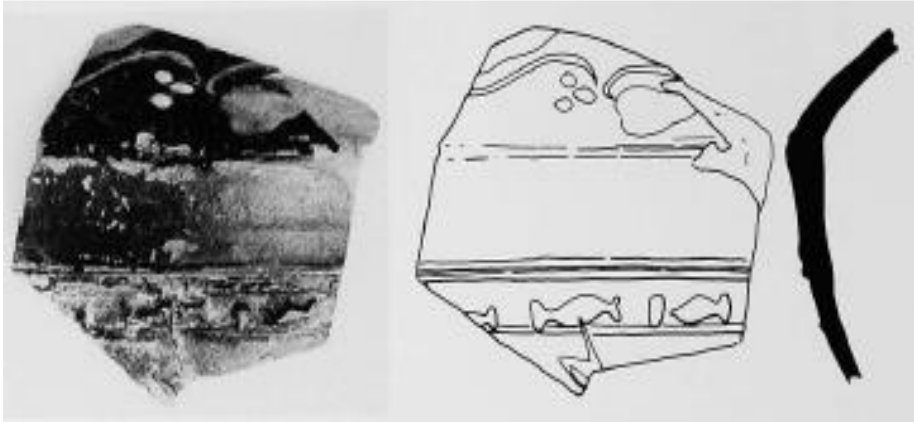
Kaynak: (Rotroff, Oliver, 2003, s. Plt 22, Nr. 153)

Resim 84: Sardes amphora MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Rotroff, Oliver, 2003, s. Plt 24, Nr. 167)

Resim 85: Sardes amphora MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Rotroff, Oliver, 2003, s. Plt 24, Nr. 168)

Resim 86: Sardes amphora MÖ 2. yüzyıl

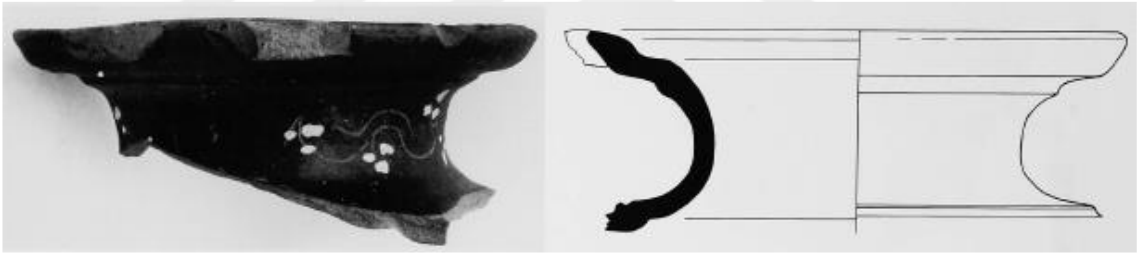
Kaynak: (Rotroff, Oliver, 2003, s. Plt 25, Nr. 174)

Resim 87: Sardes amphora MÖ 2. yüzyıl

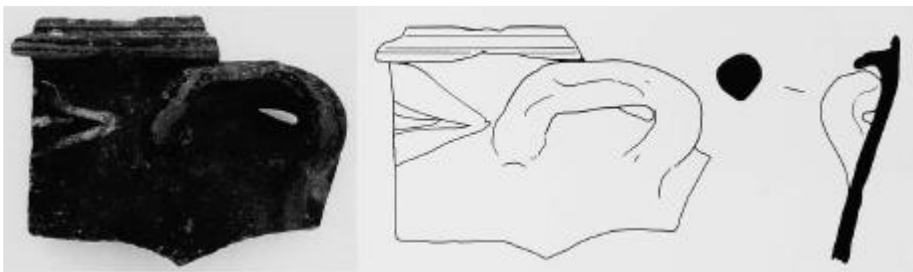
Kaynak: (Rotroff, Oliver, 2003, s. Plt 26, Nr. 175)

Resim 88: Sardes sürahi

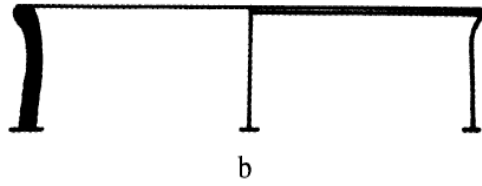
Kaynak: (Rotroff, Oliver, 2003, s. Plt 25, Nr. 176)

Resim 89: Sardes kapaklı çömlek

Kaynak: (Rotroff, Oliver, 2003, s. Plt 25, Nr. 177).

Resim 90: Phokaia kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Civelek, 2006, s. Fig. 4-b)

Resim 91: Phokaia kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 2, Res. 10)

Resim 92: Phokaia kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 2, Res. 11)

Resim 92: Phokaia kantharos MÖ 3. yüzyıl

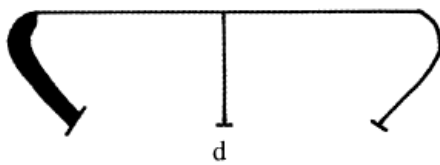
Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 2, Res. 11)

Resim 94: Phokaia kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 2, Res. 1)

Resim 95: Phokaia kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Civelek, 2006, s. Fig. 3-d)

Resim 96: Phokaia kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 3, Res. 19)

Resim 97: Phokaia kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 4, Res. 25)

Resim 98: Phokaia kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 4, Res. 26)

Resim 99: Phokaia kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 5, Res. 29)

Resim 100: Phokaia kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 6, Res. 47)

Resim 101: Phokaia kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 7, Res. 59)

Resim 102: Phokaia kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 8, Res. 63)

Resim 103: Phokaia kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 9, Res. 72)

Resim 104: Phokaia kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 9, Res. 76)

Resim 105: Phokaia tabak MÖ 350-275

Kaynak: (Doğan, 2013, s. Şek. 39, Çiz. 114)

Resim 106: Phokaia kâse MÖ 225-200

Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 12, Res. 95)

Resim 107: Phokaia krater MÖ 2. yüzyıl

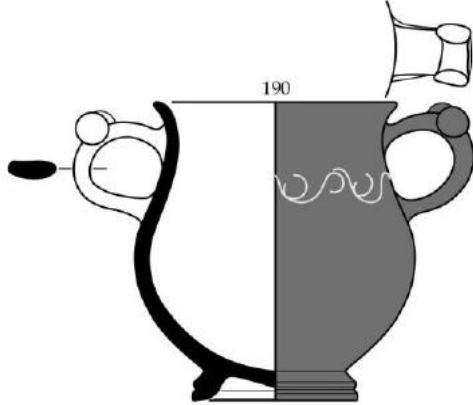
Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 10, Res. 83)

Resim 108: Phokaia krater MÖ 330-150

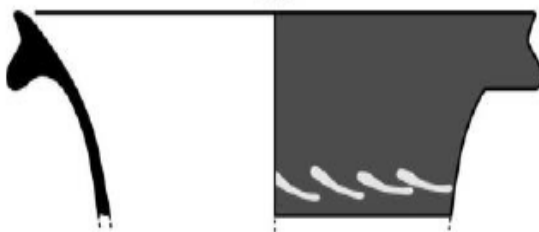
Kaynak: (Saygıner, 2019, s. Lev. 12, Res. 94).

Resim 109: Nif Dağı kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Ceylancı, 2019, s. Lev. 22, Res. 190).

Resim 110: Nif Dağı kantharos MÖ 275-260

Kaynak: (Ceylancı, 2019, s. Lev. 22, Res. 191)

Resim 111: Nif Dağı kantharos MÖ 3. yüzyıl

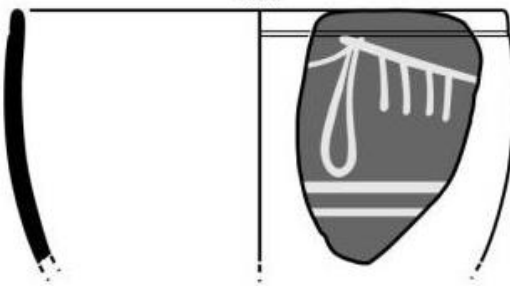
Kaynak: (Bilgin, 2019, s. Res. 5-b)

Resim 112: Nif Dağı kâse MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Ceylancı, 2019, s. Lev. 20, Res. 178)

Resim 113: Nif Dağı kâse MÖ 3-2. yüzyıl

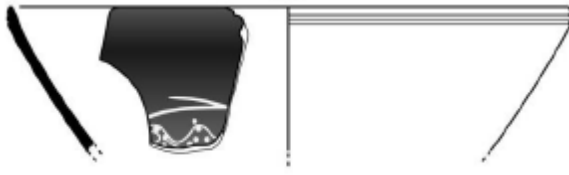
Kaynak: (Ceylancı, 2019, s. Lev. 21, Res. 183)

Resim 114: Nif Dağı kâse MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Bilgin, 2019, s. Res. 12-g)

Resim 115: Nif Dağı mastos MÖ 3-2. yüzyıl

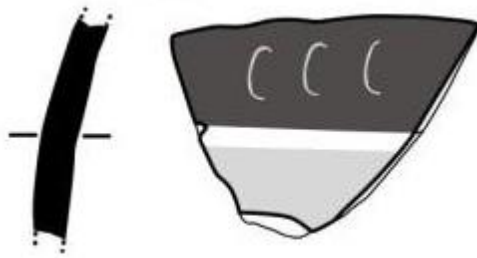
Kaynak: (Ceylancı, 2019, s. Lev. 20, Res. 175)

Resim 116: Nif Dağı unguentarium MÖ 300-250

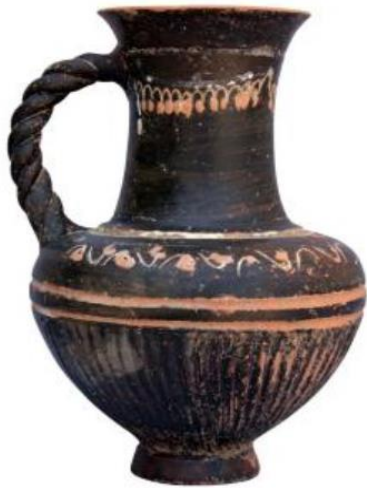
Kaynak: (Bilgin, 2019, s. Res. 12-f)

Resim 117: Nif Dağı testi MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Ceylancı, 2019, s. Lev. 22, Res. 194)

Resim 118: Nif Dağı testi MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Ceylancı, 2019, s. Kat. No. 193)

Resim 119: Nif Dağı Ballicaoluk Kalesi testi

Kaynak: (Türkmen, 2012, s. Res. 8)

Resim 120: Altınpark Arkeolojik Alanı kantharos MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Kaya, 2018, s. Kat. No. 95)

Resim 121: Altınpark Arkeolojik Alanı kantharos MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Kaya, 2018, s. Kat. No. 99).

Resim 122: Altınpark Arkeolojik Alanı skyphos

Kaynak: (Kaya, 2018, s. Kat. No. 101)

Resim 123: Altınpark Arkeolojik Alanı kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Kaya, 2018, s. Kat. No. 103)

Resim 124: Altınpark Arkeolojik Alanı kâse MÖ 2. yüzyıl

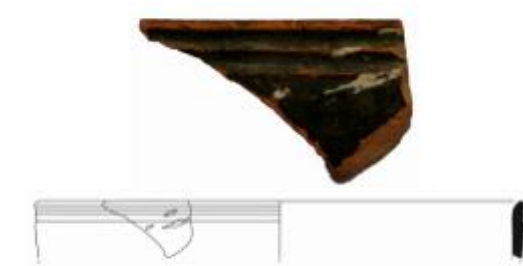
Kaynak: (Kaya, 2018, s. Kat. No. 110)

Resim 125: Altınpark Arkeolojik Alanı kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Kaya, 2018, s. Kat. No. 117)

Resim 126: Altınpark Arkeolojik Alanı kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Kaya, 2018, s. Kat. No. 119)

Resim 127: Altınpark Arkeolojik Alanı kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Kaya, 2018, s. Kat. No. 122).

Resim 128: Altınpark Arkeolojik Alanı kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Kaya, 2018, s. Kat. No. 123)

Resim 129: Altınpark Arkeolojik Alanı kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Kaya, 2018, s. Kat. No. 124).

Resim 130: Smyrna kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Çelik, 2007, s. Lev. 16, Res. 92)

Resim 131: Smyrna kantharos MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Çelik, 2007, s. Lev. 17, Res. 95)

Resim 132: Smyrna kantharos

Kaynak: (Çelik, 2007, s. Lev. 16, Res. 98)

Resim 133: Smyrna kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Alkan, 2019, s. Kat. No. 103)

Resim 134: Smyrna skyphos MÖ 4-2. yüzyıl

Kaynak: (Çelik, 2007, s. Lev. 19, Res. 105)

Resim 135: Smyrna fincan MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Çelik, 2007, s. Lev. 14, Res. 79).

Resim 136: Smyrna kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Çelik, 2007, s. Lev. 9, Res. 50)

Resim 137: Smyrna kâse MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Çelik, 2007, s. Lev. 6, Res. 34)

Resim 138: Smyrna kâse MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Çelik, 2007, s. Lev. 9, Res. 49).

Resim 139: Smyrna kâse MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Alkan, 2019, s. Kat. No. 90).

Resim 140: Smyrna kâse MÖ 2. yüzyıl

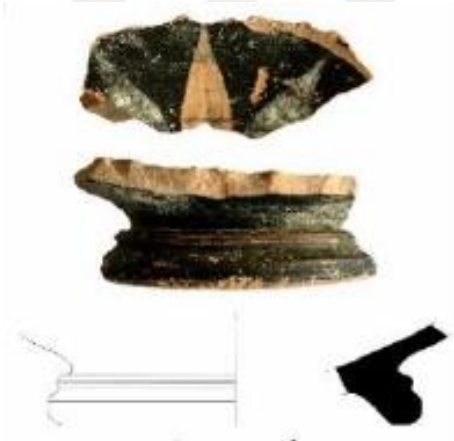
Kaynak: (Alkan, 2019, s. Kat. No. 101)

Resim 141: Smyrna tabak MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Çelik, 2007, s. Lev. 24, Res. 133)

Resim 142: Smyrna tabak MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Alkan, 2019, s. Kat. No. 102)

Resim 143: Smyrna krater MÖ 2. yüzyıl

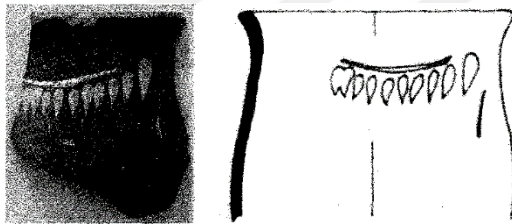
Kaynak: (Çelik, 2007, s. Lev. 21, Res. 115)

Resim 144: Smyrna krater MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Alkan, 2019, s. Kat. No. 109)

Resim 145: Metropolis kantharos 325-275

Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 13, Nr. 12).

Resim 146: Metropolis kantharos 325-275

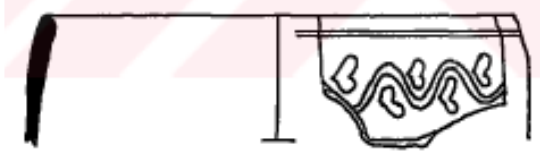
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 5, Nr. 35)

Resim 147: Metropolis kantharos 325-275

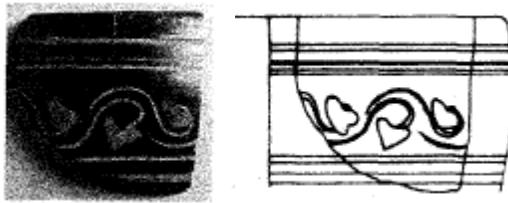
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 7, Nr. 47)

Resim 148: Metropolis skyphos

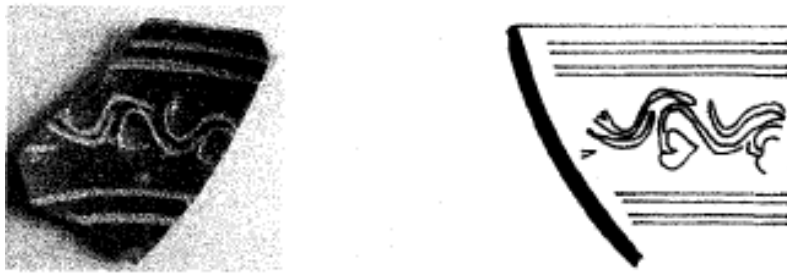
Kaynak: (Güngör, 2005, s. Lev. 6, Nr. 34)

Resim 149: Metropolis tas MÖ 3-2. yüzyıl

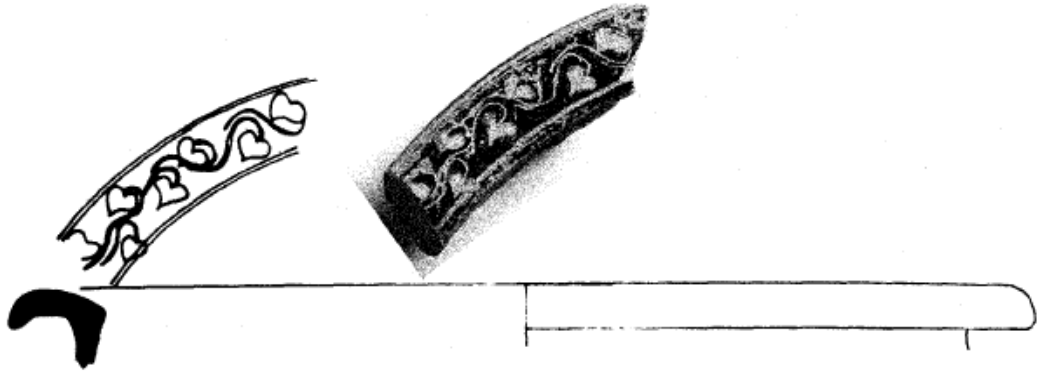
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 23, Nr. 150).

Resim 150: Metropolis tabak 325-275

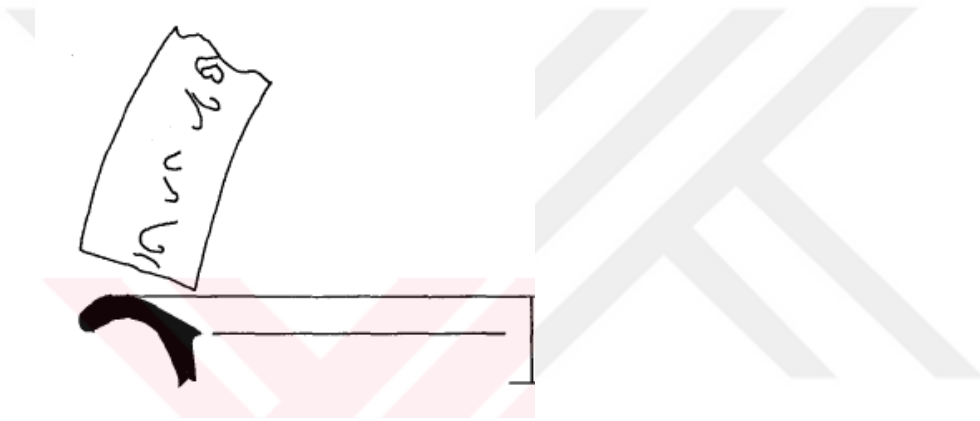
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 29, Nr. 180)

Resim 151: Metropolis lekane MÖ 3. yüzyıl

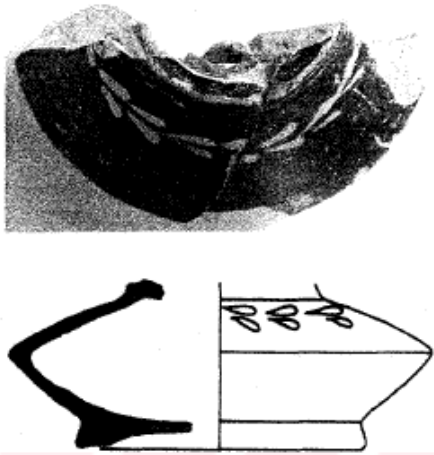
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 41, Nr. 241)

Resim 152: Metropolis lekane MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 7, Nr. 57)

Resim 153: Metropolis ibrikcik MÖ 4-3. yüzyıl

Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 46, Nr. 259)

Resim 154: Metropolis amphora MÖ 2. yüzyıl

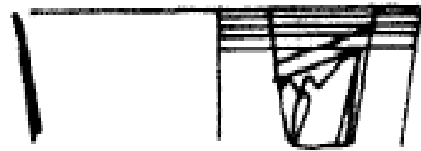
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 48, Nr. 273)

Resim 155: Metropolis amphoriskos MÖ 2. yüzyıl

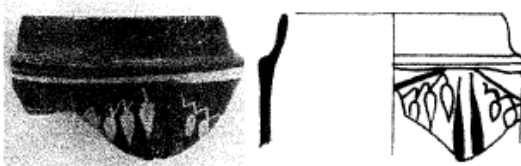
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 49, Nr. 275)

Resim 156: Metropolis bardak MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 52, Nr. 284)

Resim 157: Metropolis bardak

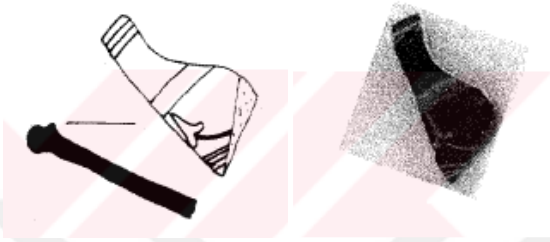
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 54, Nr. 290)

Resim 158: Metropolis dışa dönük ağızlı derin çanak MÖ 270

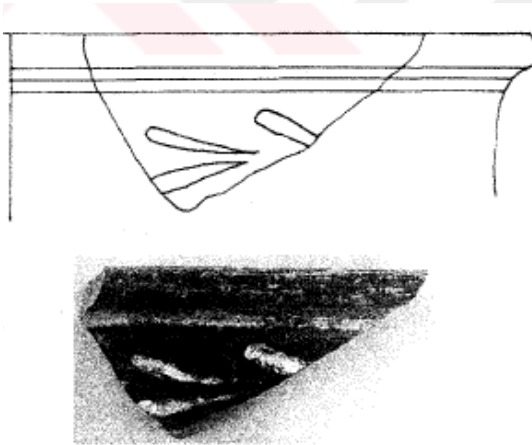
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 52, Nr. 282)

Resim 159: Metropolis dik profilli çanak MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 53, Nr. 287)

Resim 160: Metropolis lekane-krater

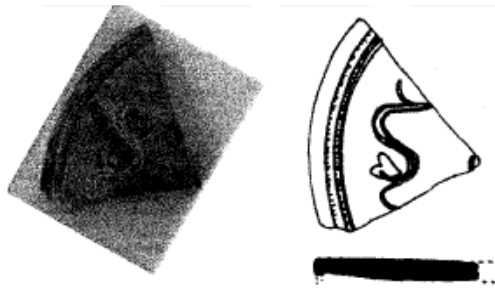
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 54, Nr. 292)

Resim 161: Metropolis oinokhoe MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 53, Nr. 285)

Resim 162: Metropolis kapak (?)

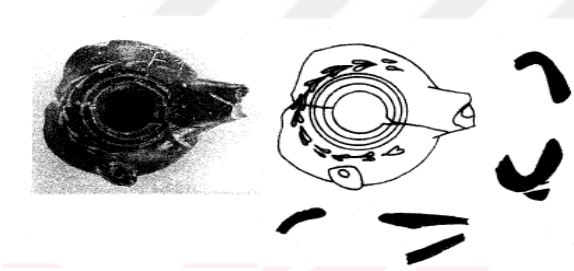
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 53, Nr. 288)

Resim 163: Metropolis Nr. 291 (Lagynos) MÖ 325-275

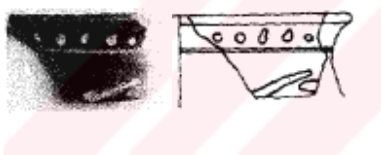
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 54, Nr. 291)

Resim 164: Metropolis kandil MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 55, Nr. 293)

Resim 165: Metropolis geç stil kantharos

Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 57, Nr. 303)

Resim 166: Metropolis geç stil tas MÖ 150

Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 56, Nr. 296)

Resim 167: Metropolis geç stil yayvan kâse MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 57, Nr. 302)

Resim 168: Metropolis geç stil Lagynos

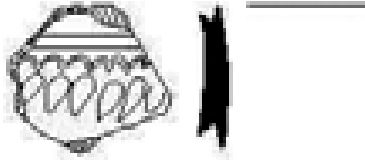
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 57, Nr. 304)

Resim 169: Metropolis geç stil gövde parçaları

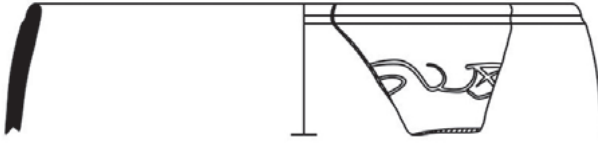
Kaynak: (Meriç, 2003, s. Lev. 57, Nr. 305)

Resim 170: Metropolis batı yamacı seramikleri

Kaynak: (Aybek, Gülbay, Balım ve Arslan, 2008, s. 38, Çiz. 1., Nr. 7)

Resim 171: Metropolis Stoa batı yamacı seramikleri

Kaynak: (Aybek, Gülbay, Balım ve Arslan, 2008, s. 38, Çiz. 1., Nr. 4)

Resim 172: Magnesia skyphos MÖ 2-1. yüzyıl

Kaynak: (Vapur, 2012, s. 183, Çiz.1-1)

Resim 173: Priene batı yamacı seramiği parçası MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Kuru, 2018, s. 63, Kat. No. 5.6)

Resim 174: Samos kantharos MÖ 3. yüzyıl

Kaynak: (Isler, 1978, s. Taf. 57, 265)

Resim 175: Samos skyphos MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Isler, 1978, s. Taf. 58, 287)

Resim 176: Samos kulplu bardak MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Isler, 1978, s. Taf. 57, 270)

Resim 177: Samos tabak/kâse MÖ 3-2. yüzyıl

Kaynak: (Isler, 1978, s. Taf. 57, 281)

Resim 178: Samos kâse

Kaynak: (Isler, 1978, s. Taf. 58, 291)

Resim 179: Samos formu belirlenemeyen örnekler MÖ 2. yüzyıl

Kaynak: (Isler, 1978, s. Taf. 58, 297)

Resim 180: Samos büyük kaplar MÖ 2-1. yüzyıl

Kaynak: (Isler, 1978, s. Taf. 58, 299)

KAYNAKÇA

- Akalın, A. G. (2010). 2008 Sezonu Erythrai Kazı Çalışmaları, *31. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1, Ankara: 381-396.
- Alkan, G. (2019). *Smyrna Agorası Bouleuterion Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Aybek, S., Öz, A. K., ve Meriç, A. E. (2008). Metropolis 2007 Yılı Kazıları, *30. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 3, Ankara: 123-138.
- Aybek, S., Öz, A. K., ve Meriç, A. E. (2010). Metropolis 2009 Yılı Kazı Çalışmaları, *32. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1, Ankara: 166-181.
- Aybek, S., Öz, A. K., ve Meriç, A. E. (2013). 2012 yılında Metropolis Arkeolojik Araştırmaları, *35. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1, Muğla: 434-450.
- Aybek, S., Öz, A. K., Meriç, A. E., Balım, Y. ve Arslan B. (2014). Metropolis Kazısı'nda 2013 Yılı Çalışmaları, *36. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 2, Gaziantep: 325-346.
- Aybek, S., Gülbay, O., Balım, Y. ve Arslan B. (2015). Metropolis, 2014 Yılı Çalışmaları, *37. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 3, Erzurum: 25-44.
- Aybek, S., Gülbay, O., Arslan, B. ve Balım, Y. (2016). Metropolis Arkeolojik Araştırmaları, 2015, *38. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1, Edirne: 439-456.
- Aybek, S., Gülbay, O., Arslan, B. ve Balım, Y. (2017). 2016 yılı Metropolis Arkeolojik Araştırmaları, 2017, *39. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 2, Bursa: 501-514.
- Aybek, S., Gülbay, O., Arslan, B. ve Balım, Y. (2018). 2017 yılı Metropolis Arkeolojik Araştırmaları, 2017, *40. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 3, Çanakkale: 381-396.
- Behr, D. (1988). *Neue Ergebnisse zur pergamenischen*. Ist Mitt.
- Bilgin, M. (2013). Nif (Olympos) Dağı Araştırma ve Kazı Projesi, *34. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 2, Çorum: 233-252.
- Bilgin, M. (2015). Nif (Olympos) Dağı Araştırma ve Kazı Projesi: 2013 Yılı Kazısı, *36. Kazı Sonuçları Toplantısı* 3, Ankara: 695-717.

- Bilgin, M. (2018). Nif (Olympos) Dağı Araştırma ve Kazısı Projesi: 2016 Yılı Kazısı, *39. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 3, Bursa: 301-326.
- Bilgin, M. (2019). Nif (Olympos) Dağı Araştırma ve Kazı Projesi: 2017 Yılı Kazısı, *40. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1, Ankara: 603-626.
- Ceylancı, Z. (2019). *Nif Dağı Kazısında Bulunan Siyah Firnisli Seramikler ile Batı Yamacı Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Civelek, A. (2006). Phokaia 2004: Hellenistik Dönem Seramiği, *Olba XII*, Mersin: 179-198.
- Çelik, G. (2007). *Smyrna Agorası "I-J 16/17 " Sondajı Hellenistik Dönem Malzemesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Doğan, K. (2013). *Phokaia Siyah Firnisli Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Egeci, H. S. (2014). *Klazomenai- Karantina Adası Tiyatro Kazılarında Ele Geçen Siyah Firnisli Seramikler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Ersoy, A. G. (2019). *Antik Smyrna/İzmir*, 2017. Ankara.
- Fırat, G. (2018). *Parion Yamaç Hamamı 1515-1260 Sektörü Hellenistik Dönem Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Gassner, V. (1997). *Forschungen in Ephesos XIII. I.1. Das Südtor der Tetragnos Agora Keramik und Kleinfunde*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- Güngör, E. (2005). *Metropolis Kenti Ada 7 İçerisindeki Konut Seramiği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Gürler, B. (1994). *Metropolis'in Hellenistik Dönem Seramiği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

- Isler, H. P. (1978). *Das archaische Nordtor und Seine Umgebung im Heraion von Samos*. Bonn.
- Katı, S. (2019). *Batı Amadolu'da Ele Geçecen Batı Yamacı Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Kaya, N. (2018). *Altınpark Arkeolojik Alanı Hellenistik Dönem Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Kögler, P. (2010). *Feinkeramik aus Knidos*. Wiesbaden: Reichert Verlag.
- Kuru, B. (2018). *Priene Doğu Nekropol Bazilikası'nın Batısında Bulunan Mezar Grubu* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Küçük, T. (2006). *Ege Gübre Kazısı Hellenistik Dönem Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Korkmaz, M. (2003). *Ionia Bölgesi Aslanları* (Yayımlanmış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Meriç, A. E. (2003). *Metropolis'de Bulunmuş Batı Yamacı Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Meriç, R. (2002). *Späthellenistisch-römische Keramik und Kleinfunde aus einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- Mitsopoulos - Leon, V. (1991). *Die Basilika am Staatsmarkt in Ephesos, Kleinfunde, Ephesos IX 2/2*. Wien: Schindler.
- Özyiğit, Ö. (1991). 1989 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları, 12. *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1, Ankara: 127-154.
- Özyiğit, Ö. (1996). 1994 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları, 17. *Kazı Sonuçları Toplantısı* 2, Ankara: 1-26.

- Polat, Y. (2016). *Teos Hellenistik Dönem Savunma Sistemi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Rotroff, O. (2003). *The Hellenistic Pottery From Sardis: The Finds Through 1994*. London: Distributed by Harvard University Press Cambridge, Massachusetts.
- Rotroff, S. (2002). West Slope in the East In: *Céramiques hellénistiques et romaines, productions et diffusion en Méditerranée orientale*. Lyon: 97-115.
- Rotroff, S. I. (1997). Hellenistic Pottery, Athenian and imported Wheelmade Table Ware and Related Material, *The Athenian Agora*, 29, Jersey: The American School of Classical Studies at Athens.
- Saygıner, H. (2019). *Phokaia Maltepe Tümülüsü Erken Hellenistik Dönem Seramiği* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Schäfer, J. (1968). *Hellenistische Keramik aus Pergamon*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Şahin, N., Zunal, O., Pişkin, C., Günata, G., Karakan, G., Açar, E., Lebe, F. ve Balaban, C. (2014). Klaros 2012, 35. *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 3, Muğla: 342-353.
- Talcott, B. A.–L. (1970). Black And Plain Pottery Of The 6 Th, 5 Th, And 4 Th Centuries B.C., *The Athenian Agora*, 12, New Jersey.
- Tavukçu, Z. A. (2006). *Parion nekropolü 2005 yılı buluntuları* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Thompson, H. A., (1934), Two Centuries of Hellenistic Pottery”, *Hesperia*, 3(4): 311-480.
- Tulunay, E. T. (2014). Nif (Olympos) Dağı Araştırma ve Kazı Projesi: 2012 yılı Kazısı, 35. *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 2, Muğla: 343-357.
- Türkmen, M. (2012). Nif (Olympos) Dağı Araştırma ve Kazı Projesi 2010 Yılı Kazısı, 33. *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 3, Ankara: 147-172.
- Vapur, Ö . (2011). Menderes Magnesiası Theatron Kazısı Seramik Buluntuları, *Anadolu*, (37), 143-193.

Watzinger, C. (1901). Vasenfunde Aus Athen, *Mitteilungen des Deutschen Archaologischen Instituts*, 26, Athen.

Yedidağ, T. Y. (2011). *Dorylaion'un Hellenistik Dönem Keramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

DİZİN

-A-

Altınpark Arkeolojik Alanı, 37, 38, 39,
59, 60, 63, 64, 105, 106, 107, 108,
124
Amphora, 9, 17, 26, 27, 49, 62, 63, 93
Amphoriskos, 17, 49, 62, 63
Atina, v, 3, 6, 7, 8, 9, 12, 17, 19, 20, 21,
22, 26, 31, 41, 43, 56, 65, 67, 68, 69,
70, 71

-B-

Bardak, 15, 24, 50, 56, 60, 62, 63

-Ç-

Çanak, 12, 50, 51, 62, 63

-E-

Ephesos, v, vi, 3, 10, 11, 12, 13, 21, 22,
42, 43, 55, 59, 60, 63, 64, 71, 72, 73,
74, 75, 76, 77, 124, 125
Erythrai, 44, 59, 60, 63, 64, 65, 123

-F-

Fincan, 20, 27, 41, 60, 62, 63

-I-

Ionia, 3, v, vi, vii, 30, 65, 125

-İ-

İbrikcik, 48, 62, 63

-K-

Kandil, 52, 62, 63
Kantharos, 6, 11, 15, 18, 22, 30, 34, 38,
40, 45, 46, 53, 56, 60, 62, 63
Kapak, 16, 51, 62, 63

Kâse, 7, 12, 15, 20, 21, 24, 35, 36, 42,
43, 53, 57, 62, 63

Klaros, 55, 59, 60, 63, 64, 126

Knidos, 14, 15, 16, 17, 77, 78, 79, 80,
81, 82, 124

Krater, 8, 21, 25, 33, 44, 51, 62, 63

-L-

Lagynos, 9, 50, 52, 53, 62, 63, 118, 119
Lekane, 21, 48, 51, 62, 63

-M-

Magnesia, 59, 60, 63, 64, 120

Mastos, 36, 62, 63

Metropolis, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51,
52, 53, 54, 59, 60, 63, 64, 65, 113,
114, 115, 116, 117, 118, 119, 120,
123, 124, 125

-N-

Nif Dağı, 34, 35, 36, 37, 59, 60, 63, 64,
102, 103, 104, 105, 123

-O-

Oinokhoe, 9, 51, 62, 63

-P-

Parion, 17, 18, 19, 20, 21, 82, 83, 84,
85, 86, 87, 124, 126

Pergamon, v, vi, 3, 10, 11, 12, 13, 14,
20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 40, 41, 42,
51, 52, 55, 56, 65, 87, 88, 89, 90, 91,
92, 93, 126

Phokaia, 30, 31, 32, 33, 34, 59, 60, 63,
64, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 124,
125

Priene, 55, 59, 60, 63, 64, 120, 124

-S-

Samos, 11, 30, 56, 57, 59, 60, 63, 64,
65, 121, 122, 124
Sardes, 19, 26, 27, 28, 93, 94, 95, 96
Skyphos, 7, 11, 22, 23, 38, 41, 47, 56,
57, 62, 63, 67
Smyrna, 22, 30, 40, 41, 42, 43, 44, 59,
60, 63, 64, 109, 110, 111, 112, 113,
123, 124

-T-

Tabak, 7, 16, 20, 33, 43, 47, 57, 62, 63
Tas, 47, 62, 63
Teos, 45, 59, 60, 63, 64, 65, 125
Testi, 37, 62, 63

-U-

Unguentarium, 36, 62, 63

